

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIESEK

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 - 2024

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Liesek na roky 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Žilinský kraj, okres Tvrdošín, obec Liesek – ŠÚJ 509797
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Liesek	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj:	Žilinský
Okres:	Okres Tvrdošín
Región:	Orava
Poloha:	49°21'39"S 19°40'29"V
Nadmorská výška:	631 m n. m.
Rozloha:	30,9 km ² (3 090 ha)
Počet obyvateľov:	2 865 (31. 12. 2014)
Hustota obyvateľstva:	92,72 obyv./km ²
Nacionále	
PSČ	027 12
ŠÚJ	509797
EČV	TS
Tel. predvoľba	+421-43
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Liesek
	Michalská časť 442
	027 12 Liesek
Web:	www.liesek.eu.sk
E-mail:	obec@liesek.eu.sk
Telefón:	043 / 538 42 20, 538 42 27
Fax:	043 / 538 42 27

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIESEK	12
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	13
2.1. HISTÓRIA OBCE	13
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	14
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	18
2.4. Doprava.....	22
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	25
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	30
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	38
2.8. BÝVANIE	41
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	43
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	46
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	47
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	49
2.13. ŠPORT	49
2.14. KULTÚRA.....	50
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	51
2.16. STRAVOVACIE A REŠTauračné SLUŽBY	51
2.17. CESTOVNÝ RUCH	51
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014	52
2.19. SAMOSPRÁVA.....	52
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA.....	53
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR.....	54
3 SWOT ANALÝZY	58
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	60
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	61
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	62
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	63
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	64
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	65
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	66
3.8 KULTÚRA	67
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	67
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	68
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	69
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE LIESEK.	70
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIESEK	77
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE LIESEK.....	77
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	80
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIESEK	87
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	88
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	88
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	89
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	90
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	91
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	92
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	93
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	93
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	94
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	94
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	95
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	95
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	96
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	96
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	97
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	98
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	98
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	99
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	100

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	100
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	101
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	102
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIESEK	104
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE LIESEK	105
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	106
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	108
8 AKČNÝ PLÁN	109
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	109
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	110
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	112
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	115
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	116
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	118
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	120
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	121
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	122
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	123
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	124
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIESEK.....	126
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	127
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	127
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	129
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	130
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	131
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	133
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	134
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	136
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	137
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	138
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	139
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	140
10 ZÁVER	146
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	147

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Liesek s výhľadom do roku 2024 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liesek sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Liesek, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Liesek na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		

Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Liesek je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovni

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**
- **Územný plán obce**
- **Zmeny a doplnky ÚPD 2012, 2013**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR ŽISK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v

národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celošťátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

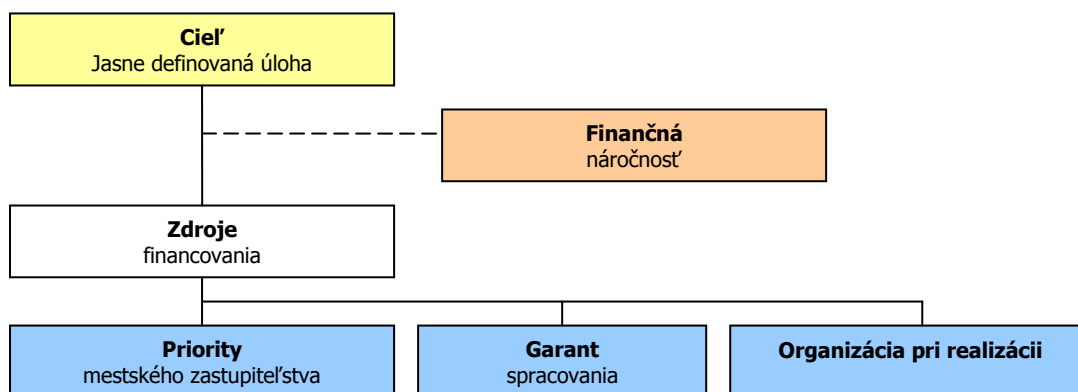
Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liesek je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Liesek. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo

analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

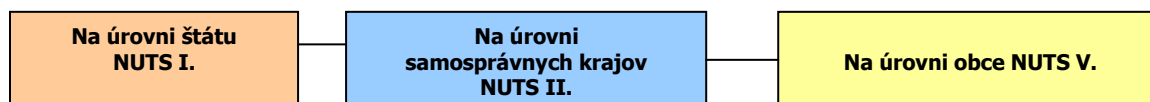
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Žilinský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liesek nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liesek boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Liesek má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR	1a, 10		EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
			8,9,10,		
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	

			4,5,6,		
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
			5,6,7,9,10,		
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR	11		EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR	11		EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR obce Liesek integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Liesek 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce 2007 - 2016, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú

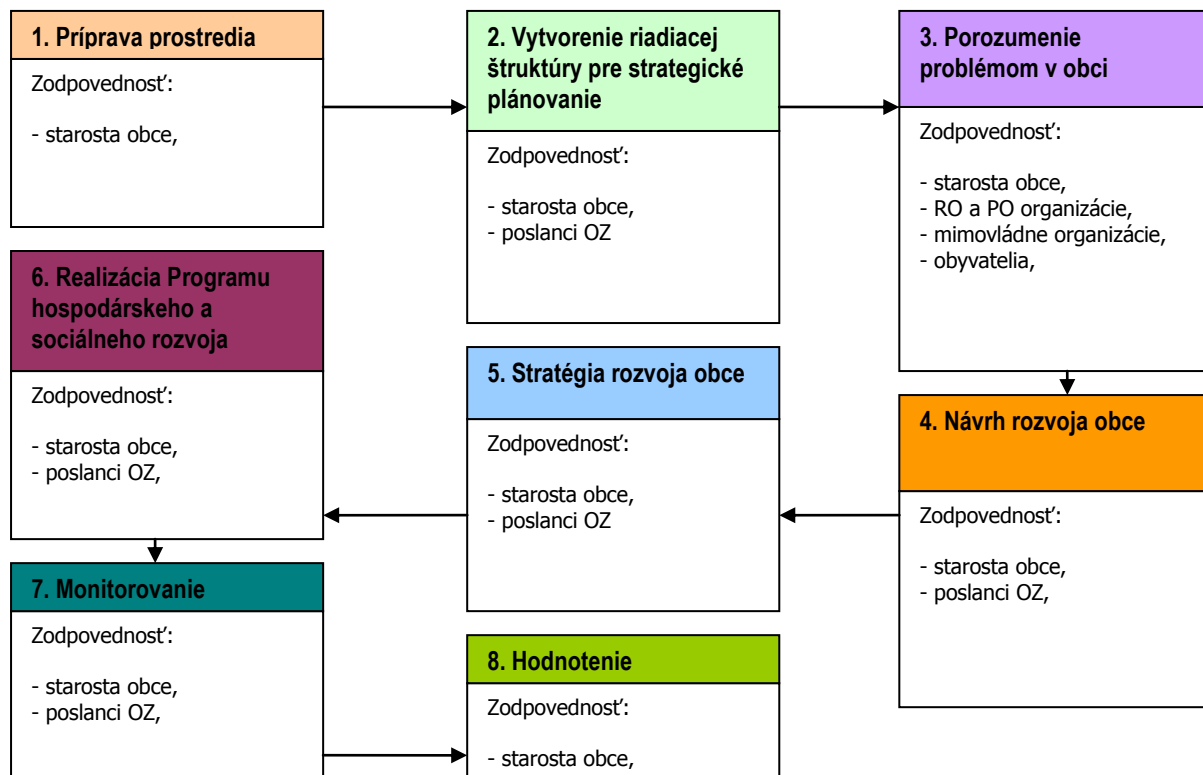

integrováný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Liesek. Sformovanie prvej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie.
2	Zapojenie všetkých účastníkov procesu. Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.
4	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určujú pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj. Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorit.
5	Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
6	Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Tvrdošín súčasťou Vyššieho územného celku Žilina.

Základná charakteristika obce Liesek (k 31.12.2014)

Kód obce	509795
Názov okresu	Tvrdošín
Názov kraja	Žilinský
Štatút obce	obec
PSČ	027 12
Telefónne smerové číslo	43
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1558
Nadmorská výška obce - mesta v m	631
Celková výmera územia obce [m ²]	30 904 168
Hustota obyvateľstva na km ²	83
Zdroj: ŠÚ SR	

Katastrálne územie obce Liesek sa nachádza vo východnej časti Oravy. Jeho veľká časť leží v Oravskej kotline, menšia, južná časť, zasahuje do Skorušinských vrchov. Severný úsek je totožný s tokom rieky Jelešňa a súčasne je súčasťou štátnej hranice medzi Poľskom a Slovenskom. Najnižším bodom katastra je kóta 633 pri Jelešni, najvyšším bodom je Brezový vrch (Za Vrch) 1136 m. n.v. Nadmorská výška intravilánu územia Liesku je 650 metrov n. m. Celková rozloha územia Liesku = 30,9 km.² (<http://www.liesek.eu.sk/478/o-obci.html>, 29.9.2015).

Obec má charakter plošného sídla, v zásade s pravouhlým systémom ulíc. V svahových polohách v severnej časti zastavaného územia sa zástavba prispôbuje terénnym podmienkam a ulice i zástavba majú rozvoľnenejšiu formu. Z južnej a čiastočne aj z východnej strany zástavbu ohraničuje nábrežie toku Oravce. Zo severnej strany je zástavba čiastočne limitovaná svahom a západná strana je limitovaná kvalitnou, alebo zamokrenou pôdou. Priestorové pôsobenie obce je kompaktné, organicky zasadené do krajinného prostredia. V zastavanom území sa vyskytuje primerané množstvo vzrastlej - väčšinou úžitkovej zelene. V kontakte s voľnou krajinou na hranici zastavaného územia abscentuje stromová a krovinná zeleň (najmä na západnej, severnej a východnej strane). Dôvodom je maximálne využívanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu vo všetkých častiach katastrálneho územia. Výškovou dominantou je rím. kat. kostol Sv. Michala situovaný v centrálnom priestore obce. Dominantami vo voľnej krajine sú kaplnky: Kaplnka Panny Márie Lurdskej nad prameňom Za Borom a Kaplnka Božského Srdca Na Pahorku a kaplnka Dobrého Pastiera na pri Richtárskom potoku. Priestorové dominanty obce tvoria: areál školy s masívom vzrastlej zelene, kultúrny dom a park pri kostole. Liesek spolu s Čimhovou vytvára priestorovú aglomeráciu, ktorú rozdeľuje iba tok Oravice. V rokoch 1979 -1989 tvorili tieto dve obce aj administratívny celok. Liesek je charakteristický predovšetkým obytnou funkciou. Obytná funkcia je na hlavných kompozičných osiach obce kombinovaná s funkciou obslužnou. Na východo - západnej osi, ktorou prebieha cesta M/520 Trstená - Oravice, sa nachádza takmer všetka obchodná, obslužná a športová vybavenosť. V bezprostrednej blízkosti tejto osi sa nachádza administratívna a kultúrna vybavenosť. Na hlavnej severo -južnej osi sa nachádza školská vybavenosť. Výrobná funkcia, reprezentovaná menšími firmami na báze podnikateľských aktivít, sa tiež viaže väčšinou k hlavnej západo - východnej osi obce (ZaD ÚPD Liesek, 2013, s.12).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Predpokladá sa že názov Liesek vznikol od pomenovania „malý lesík“, prípadne na základe skutočnosti, že severné svahy Skorušiny sú bohaté na liesky. Obec leží na východ od Trstenej v nadmorskej výške od 630 metrov. V roku 1558 na vyklčovanom pozemku, zvanom "na Lesku" a patriacom osade Čimhová, ktorú vlastnili Plathyovci, pán Oravského hradu František Thurzo násilne vymedzil osadlosti a pripojil ich k Oravskému hradu. Najstaršie hranice obce boli vymedzené takto: "od osady Wittanová od Uplznie a od Czerveného potuoczka. Od mestečka Trstenna po Božu Muku. Od Brezowice po Omegowy potok. Od osady Czimhova po Orawiczu a po Tokarni potuočok." Prví obyvatelia boli pastieri oviec. Pretože oblasť rieky Jelešne pozostávala z močiarov a lesov, hodila sa viac na pastvu ako na roľníctvo. Na zimu vháňali zvieratá do stajní, okolo ktorých kľočovali a vytvárali podmienky pre vznik obce. Počas histórie sa zaoberali rozličnými prácami. Okrem pasenia to bolo aj roľníctvo, obchodovanie s plátnom soľou a drevom. Od 18.stor. sa zaoberali aj výrobou a predajom vápna. Koncom 19.stor. tu podľa určitých údajov začali ťažiť uhlie, ale pre jeho nekvalitu ťažba skoro skončila. Začiatkom 20.stor. bol Liesek napojený na železničnú trať vedúcu z Kral'ovian do Suchej Hory. Toto obdobie bolo typické veľkým vysťahovalectvom za prácou, čo neobišlo ani obec Liesek. Prvá svetová vojna priniesla straty na životoch, ale zároveň aj oslobodenie spod maďarizačného útlaku. Obyvateľstvo Liesku sa nevyhlo ani druhej svetovej vojne, ku koncu ktorej vyhorela veľká časť obce. Nedostatok pracovných príležitostí a pôda nevhodná na poľnohospodársku výrobu, ktorej sa venovala väčšina obyvateľov, boli príčinou vysťahovalectva po prvej aj druhej svetovej vojne. Vojnou

zničená obec sa pomaly pozviechala z ruín. Novšie dejiny obce boli v znamení hospodárskeho rozvoja a rozvoja IBV, obec sa zelektřizovala, postupne sa vybudoval vodovod, asfaltové cesty, chodníky, požiarňa zbrojnica, kultúrny dom a telocvičňa. Ako každá iná obec, ani Liesek sa nevyhol socializácii a kolektivizácii. V súčasnosti sa obec naplno rozvíja. Je to obec s novou veľkou školou, meteorologickou stanicou, moderným prebudovaným kostolom a veľkou možnosťou rozvíjať turistiku. V obci bola uvedená do prevádzky čistička odpadových vôd a regulačná stanica plynu. Takmer celá obec je plynofikovaná a je vybudovaná splašková kanalizácia.

Chronologický pohľad na históriu obce.

1558 - v tomto roku obec založil gróf František Thurzo. Pôvodnými obyvateľmi boli pastieri oviec. Od svojho vzniku má charakter poľnohospodárskej dediny. Obyvatelia sa však venovali aj pláteníctvu, košíkárstvu a obchodovaniu s obilím a vápnom.

1811-1818 - postavený kostol. Po dokončení bol posvätený sv. Michalovi.

Začiatok 20. storočia - obec bola napojená na železničnú trať Kral'ovany – Suchá Hora. V tomto období sa krátke časové obdobie v okolí obce dolovalo kamenné uhlie. Toto obdobie bolo poznačené aj veľkým vysťahovalectvom za prácou.

1916 - založenie dobrovoľného zboru hasičov

1945 - po skončení 2. svetovej vojny zostalo z Lieseku len zhorenisko, z 304 domov ostalo len 26 nepoškodených domov v časti Bugaj. Obec bola oslobodená 29. marca 1945.

1973 - založené Jednotné roľnícke družstvo.

1996 – 1998 - celková rekonštrukcia a rozšírenie kostola, ktorý už nevyhovoval súčasným požiadavkám. Úpravy kostola boli ukončené jeho posvätením v roku 1998 (<http://www.liesek.eu.sk/463/historia.html>, 25.10.2015).

Vymedzenie územia

Obec Liesek je súčasťou regiónu Orava, presnejšie Hornej Oravy. Zo severu Hornú Oravu ohraničuje slovensko - poľské pohraničné pohorie Oravské Beskydy, ktoré je časťou oblasti Stredné Beskydy. Uvedené prírodné celky obklopujú širšie územie obce zo severozápadnej časti. Ďalej sa terén otvára do Podbeskydskej brázd, Podbeskydskej vrchoviny a Oravskej kotliny, v ktorej leží aj obec Liesek. Ďalej hranica prebieha zároveň so štátnou hranicou Slovensko - Poľsko po severných výbežkoch Skorušinských vrchov a pokračuje po hrebeni Furkasky, hrebeňmi Bobrovca, Lúčnej a Dlhým úplazom na Rákoň a Volovec. Tu sa štátna hranica skrúti na východ a hranica Oravy pokračuje na západ. Z hľadiska administratívneho členenia obec Liesek patrí do okresu Tvrdošín a Žilinského samosprávneho kraja. Severná hranica jeho katastrálneho územia je totožná so štátnou hranicou s Poľskou republikou. Štátnu hranicu tvorí tok Jeleše. Hranica katastrálneho územia prebieha na severnej strane korytom hraničného toku Jelešňa, na západnej strane po opustení toku Jelešne prechádza cez kóty Nosková (692,4 m.n.m.) a Kuhajdová (673,5 m.n.m.), mení smer na východ do doliny Grúňovho potoka (zvaného aj Liesecká voda), pozdĺž nej na kótu Brezový vrch (1136,0 m.n.m.), odtiaľ schádza do doliny Čierneho potoka, postupne mení smer na sever ku kóte Vrchdolinky (950,4 m.n.m.), pokračuje do doliny Hlbokého potoka, sleduje tok až k rieke Oravica, prebieha jej korytom smerom východným a neskôr severovýchodným, opúšťa rieku a pokračuje severne od obce Čimhová cez kótu Lazy (726,9 m.n.m.) k toku Jelešňa, kde dosahuje východiskový bod. Najnižším bodom územia je kóta 633 na severnom okraji územia, v koryte toku Jelešňa, najvyšším bodom je kóta Brezový vrch (1136,0) na juhovýchodnom okraji územia. Nadmorská výška pri kostole v zastavanom území dosahuje 650,0 m n. m.. Rozloha katastrálneho územia je 30,9 km² (3 090 ha). Katastrálne územie Liesku susedí s obcami Trstená, Čimhová, Brezovica, Vitanová a Hladovka. Liesek zároveň susedí s Poľskou republikou.

Zastavané územie je vymedzené hranicou zastavaného územia schváleného k 1. 1. 1990, rozšírené o rozvojové plochy na severnej strane po vymedzený koridor preložky cesty II/520, na západnej strane po existujúcu poľnú cestu prebiehajúcu v severojužnom smere kolmo na cestu II/520 vo vzdialenosti 100 m západne od hranice zastavaného územia k 1. 1. 1990. Južná hranica prebieha severným (pravým) brehom toku Oravice, okrem plochy vyčlenenej na južnom brehu rieky na rekreačnú zónu. Východná hranica sa v dotyku z hranicou zastavaného územia obce Čimhová nemení, na pravom brehu Oravice sa odkláňa smerom severným od existujúcej hranice zastavaného územia k 1. 1. 1990. Rozšírenie súčasného zastavaného územia je navrhované pre obytnú funkciu severne od existujúcej zástavby a pre rekreačnú funkciu južne od obce v údolí potoka Brezovica. Všetok ostatný rozvoj obce je riešený vo vnútri existujúceho zastavaného územia (ZaD ÚPD, 2012, s.56).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Na opisované územie, na ktorom obec leží, zasahujú z Podhôľno - magurskej oblasti na SV a V Skorušinské vrchy a Oravská kotlina, ktorá patrí medzi vysoko položené kotliny Slovenska, jej nadmorská výška nikde neklesá pod 600 m. Povrch kotliny charakterizuje malá členitosť, čím ostro kontrastuje s okolitými pohoriami. Juhozápadný výbežok kotliny, tiahnuci sa pozdĺž potoka Hruštínka medzi Oravskou Magurou a Podbeskydskou vrchovinou, sa nazýva Hruštínske podolie. Skorušinské vrchy buduje centrálneokarpatský flyš s pieskovcovo-ílovcovými súvrstviami alebo súvrstviami s prevahou pieskovcov. Tieto súvrstvia vytvárajú mohutnú nesúmernú synklinálu - vrásu prehnutú smerom nadol, kde v jadre synklinály vystupujú mladšie vrstvy a na obvode staršie vrstvy zvrásneného súvrstvia. Skorušinské vrchy majú preto inverzný reliéf. Vystupujú nad Oravskú kotlinu a Podtatranskú brázdou o 300 - 400 m. Svojou asymetrickou stavbou sa miernejšími stranami skláňajú k Oravskej kotline. Rieka Oravica a Studený potok svojimi dolinami rozčlenili Skorušinské vrchy na tri skupiny. Na skupinu Kopca (Kopec 1 251 m), na skupinu Skorušiny (Skorušina 1 314 m, ktorá je súčasne i najvyšším vrchom celého masívu) a na Oravickú Maguru (Magura 1232 m). Výraznú zníženu oproti Skorušinským vrchom predstavuje Zuberecká brázd, ktorá je súčasťou rozsiahlej Podtatranskej brázdy. Vznikla na mohutnom zlome medzi Skorušinskými vrchmi a Západnými Tatrami. Prítoky Oravice a Studeného potoka vytvorili v nej malé kotliny (depresie) - Oravickú a Zubereckú, ktoré oddeľuje od seba sedlo Borek 960 m.

Podľa geomorfologického členenia je územie v širšom okolí obce Liesek začlenené do systému Karpaty a provincie Západné Karpaty. Tieto sa delia na niekoľko subprovincií, z nich na územie Oravy zasahujú subprovincie Vnútorne Západné Karpaty a Vonkajšie Západné Karpaty. Subprovincie sa delia na oblasti. Z Vnútorých Západných Karpát zasahuje do oblasti oblasť Fatransko-tatranská. Tu je najvýznamnejšia zmena oproti zaužívanému vymedzeniu i názvosloviu (Hromádka) v tom, že skupina Šípa je pričlenená k Veľkej Fatre. Oblasť Fatransko-tatranská zasahuje na územie celkami: Malá Fatra (s podcelkami Rozsutec a Osnica), Veľká Fatra (podcelok Šípska Fatra), Chočské vrchy (podcelok Choč, Sielnické vrchy a Prosečné) a celkom Tatry (podcelok Sivý vrch, Roháče a Osobitá). V subprovincii Vonkajšie Západné Karpaty sú na území: Stredné Beskydy a Podhôľno - magurská oblasť. Oblasť Stredné Beskydy obsiahla celky: Kysucká vrchovina (podcelok Zázrivská brázd), Oravské Beskydy (podcelok Úšust, Pilsko, Polhoranská vrchovina a Babia hora), Podbeskydská brázd, Podbeskydská vrchovina (podcelok Lesnianska planina), Oravská Magura (podcelky Paráč, Kubínska hoľa a Budín) a Oravská vrchovina (podcelky Veličnianska kotlina a Podchočská brázd). Zhruba stredom oblasti tiahne sa mohutný val Oravskej Magury. Začína sa nad Zázrivou oblúkom Paráča s najvyšším vrchom Paráč (1325 m), pokračuje Kubínskou hoľou s najvyšším vrchom Minčol (1396 m) až do sedla Príslop, ktorým vedie cesta z Oravského Podzámku do Námestova. Od sedla Príslop až po vodnú nádrž Orava nesie názov Budín s najvyšším vrchom Budín (1222 m). Na sever od Oravskej Magury sú dve výrazné terénne depresie: Oravská kotlina s Hruštínskym podolím a Podbeskydská brázd. Obe sú popretkávané skupinami vrškov Podbeskydskej vrchoviny dosahujúcimi nadmorskú výšku 700 - 1100 m. Štátnou hranicou ťahá sa celok Oravských Beskyd s podcelkami Úšust (Ošust), Pilsko (vrch Pilsko 1557 m), Polhoranská vrchovina (Javorina 1050 m) a Babia hora (vrch Babia hora 1725 m).

Geologické pomery

Geologický vývoj

Okolie obce Liesek je integrálnou súčasťou provincie Západných Karpát. Západné Karpaty sú relatívne mladou geologickou jednotkou, ktorej vývoj prebiehal v posledných 100 miliónoch rokoch alpínskou orogenézou a sú súčasťou mladých pásmových pohorí v Európe, tzv. alpínskeho oblúka, zasahujúceho od severozápadnej Afriky (Atlas) do malej Ázie. Na území Slovenska sú zastúpené okrem Západných Karpát aj časť Východných Karpát, ktoré pokračujú na územie Ukrajiny. Vývoj Západokarpatskej sústavy bol až do karbónu podobný vývoju Českého masívu. Starohorné a prvohorné sedimenty vzniknuté v geosynklinálnych moriach boli niekoľkokrát zvrásnené a regionálne premenené na pararuly a svory. Vrásové procesy boli sprevádzané magmatickou činnosťou. V období varískej orogenézy vznikli magmatické telesá žulových hornín. Žulová magma často injikovala okolité ruly a iné kryštalické bridlice a v blízkosti magmatických telies tak vznikli zmiešané horniny - migmatity. Kryštalické bridlice, migmatity a žuly vzniknuté v priebehu variskeho vrásnenia prispeli k čiastočnému spevneniu Slovenského bloku, ktorý tvorí podklad Západných Karpát a vystupuje na povrch v jadrových pohoroch Vnútorých Karpát. Po čiastočnom výzdvihu v oblasti Vnútorých Karpát,

vyvolanom variským vrásnením, došlo koncom prvohôr k rozsiahlemu poklesu tohto územia. Začiatkom druhohôr - triasu, sem začalo prenikať od juhu more, na ktorého dne sa v triase, jure a spodnej kriede usádzovali mocné súvrstvia najmä karbonátových hornín - vápencov, dolomitov a slieňov. Koncom spodnej kriedy more ustúpilo. Sedimentárne súbory boli spolu s podložíom na začiatku vrchnej kriedy zvrásnené alpínskym horotvorným procesom. Silným stlačením v smere od juhu na sever boli výplne mezozoických panví zvrásnené do zložitých príkrovov, ktoré sa presúvali od juhu na sever na vzdialenosť 50 - 100 km. Vznikla najstaršia alpínska stavba Západných Karpát, centrálné karpatské jednotky. Na severnom okraji Centrálnych Karpát došlo vo vrchnej kriede k výraznému prehĺbeniu mora a vytvorila sa druhotná geosynklinála, v ktorej sa v období od vrchnej kriedy do oligocénu usádzoval úlomkovitý a ílovitý materiál znesený z okolitých morí. Za stáleho tetonického nepokoja vznikali striedajúce sa súvrstvia zlepcov, pieskovcov a bridlíc - flyš. Tieto sedimenty boli zvrásnené koncom paleogénu a začiatkom neogénu ďalšími fázami alpínskeho vrásnenia. Vytvorili sa znovu príkrovy, ktoré boli presunuté od juhu na sever až do vzdialenosti 35 km. Vzniklo tak flyšové pásmo. Pri vrásnení flyšovej geosynklinály boli znovu zvrásnené i staršie sedimenty na severnom okraji Centrálnych Karpát. Vzniklo tak územie s veľmi zložitou tektonickou stavbou - bradlové pásmo. Začiatkom mladších treťohôr sa na obode flyšových Karpát vytvorila ďalšia druhotná geosynklinála, v ktorej sa usádzovali štrky, piesky a piesočnaté íly. Medzi flyšovými Karpatmi a Českým masívom vznikla ďalšia stavebná jednotka Západných Karpát - čelná karpatská predhlbeň. Morská sedimentácia však netrvala dlho. Došlo k ústupu mora a koncom miocénu k ďalšej fáze alpínskeho vrásnenia, ktorá spôsobila presunutie časti flyšových Karpát cez čelnú karpatskú predhlbeň. Na vnútornom okraji Karpát sa pri tomto vrásnení vytvorili hlboké zlomy. Pozdĺž ktorých v niekoľkých fázach vystupovala andezitová a ryolitová láva a sypký sopečný materiál. Vznikol oblúk vulkanických pohorí, ktorý sa začína na našom území na západe Pohronským Inovcom, prebieha Maďarskom a končí na východe Vihorlatom a Popričným. Koncom miocénu sa začal výrazne utvárať i reliéf. V najmobilnejších častiach Karpát sa tvorili výrazné poklesové štruktúry - neogénne panvy a vnútrohorské kotliny. Výškové rozdiely medzi horskými pásmami a kotlinami zrejme neboli veľké (najviac 300 m). K výraznejšiemu výškovému rozčleneniu reliéfu došlo až v pliocéne, keď sa pohoria začali dvíhať pozdĺž zlomov a vznikali megaantiklinály. Tieto tektonické pohyby pokračovali i v štvrtohorách a uplatňujú sa výrazne aj v súčasnej dobe.

Geologická stavba

Geologickým podložíom prevažnej časti Oravy sú flyšové íly a pieskovce, kryštallické bridlice i aluviálne naplaveniny ľadovcového i riečného pôvodu. Oravské Beskydy, Skorušinské vrchy a Oravská Magura sú budované z tzv. Magurského flyšu. Vyznačujú sa hladkými oblými formami povrchu. Tieto nepriepustné materiály spôsobujú nerovnomerný odtok zrážok z hôr do údolí a v minulosti boh príčinou katastrofálnych povodní. Dnes sú zrážky zachytené Oravskou vodnou nádržou a vyrovnávacou nádržou pri Tvrdosíne, ktorá reguluje vodný režim rieky Orava. Údolie rieky Orava má pestré zloženie z vápencov, pieskovcov i bridlíc. Chočské vrchy sú budované z dolomitov a vápencov (Chočský príkrov) rovnako ako skupina Sivého vrchu, Osobitej, Furkasky a Bobrovca v Západných Tatrách. Prevládajúcim podkladom Roháčov je žula, rula a kryštallické bridlice. Dnešné bizarné tvary Roháčov sú vytvorené pôsobením štvrtohorného baltského ľadovca, ktorý pokrýval celý karpatský oblúk a v severnej časti Roháčov vytvoril pestrú a divokú škálu povrchových foriem - bralnaté hrebene, amfiteátre údolných vstupov s vodopádmi, kaňonovité doliny, ľadovcové morény, plesá. Roháče sú ukázkou dokonale vytvoreného glaciálneho reliéfu.

Pôdne pomery

Prevládajúcim typom pôd sú v tunajšej magurskej časti hnedé pôdy oglejené až glejové na flyšových sedimentoch. V časti Oravskej kotliny, kde leží aj obec Liesek, sú to najmä pôdy ilimerizované oglejené až oglejené pôdy na sprašových a iných hlinách a zvetralinách neogénnych sedimentov. Výskyt nerastrných surovín je zanedbateľný. Poľnohospodárske pôdy sa tu vyznačujú stupňom 6 – 9 bonity. Najväčšia intenzita a rozsah ekologicky významných najmä negatívnych vplyvov sú spojené s obdobím socializácie a industrializácie poľnohospodárstva, ktoré do veľkej miery nivelizovalo štruktúru krajiny znížením krajinskej diverzity, zničením vzácnych a ekologicky významných ekosystémov, znížilo vododržnosť územia a schopnosť retencie živín a zvýšilo synantropizáciu vegetácie.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Liesek od roku 2004.

Výmera územia v ha.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. obce	3090,4	3090,4	3090,4	3090,4	3090,4	3090,4	3090,4	3090,4	3090,4	3090,4	3090,4
Pol'nohosp. pôda - spolu	2331,7	2331,5	2464,8	2509,1	2508,3	2507,0	2500,7	2499,9	2499,0	2498,4	2497,9
- orná pôda	425,9	425,8	422,3	422,5	422,1	421,7	421,2	420,8	420,5	420,4	420,1
- záhrada	16,9	17,0	17,0	17,3	17,2	17,1	17,3	17,1	16,9	16,8	16,8
- trvalý trávny porast	1888,8	1888,7	2025,5	2069,3	2069,0	2068,1	2062,3	2062,0	2061,6	2061,2	2061,0
Nepoľ'noh. pôda - spolu	758,8	758,9	625,6	581,3	582,1	583,4	589,7	590,5	591,5	592,0	592,5
- lesný pozemok	395,8	395,8	260,6	311,1	311,1	311,1	316,4	316,4	316,4	316,4	316,4
- vodná plocha	27,2	27,2	29,7	29,2	29,1	29,2	29,0	29,0	29,0	29,0	29,0
- zast. plocha a nád. v.	103,0	103,1	102,2	104,9	105,2	105,5	106,2	106,8	107,3	107,7	108,0
- ostatná plocha	232,8	232,7	233,1	136,2	136,6	137,7	138,2	138,4	138,8	139,0	139,2

Zdroj: 20.1.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z celkového hľadiska dochádza k redukcii nepoľ'nohospodárskej pôdy. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade lesných pozemkov a ostatných plôch, ktorých výmera klesla do roku 2014 na 316,4 a 139,2 ha. K miernemu nárastu došlo v prípade vodných plôch. Výmera poľ'nohospodárskej pôdy stúpila na 2497,9 ha. Zastavané plochy a nádvia stúpili na 108,0 ha. K nárastu došlo v prípade trvalých trávnych porastov, ktorých výmera stúpila na 2061,0 ha.

Hydrologické pomery

Pozdĺž južného okraja zastavaného územia obce vo východo-západnom smere preteká rieka Oravica. Jej koryto nie je upravené. Vzhľadom na relatívne mäkké horninové prostredie je koryto rieky pomerne hlboko zarezané do podložia. Charakteristické je výmoľami brehov a malými zosuvmi strmých pieskových stien po oboch stranách toku. Vzhľadom na hlboké koryto vybiežovanie rieky ani pri prívalových vodách nie je zaznamenané. V severojužnom smere pretekajú zastavaným územím dva malé potoky v upravených korytách s charakterom úzkych vodných kanálov. Odvádzajú povrchové vody zo svahov severne od zastavaného územia obce a z prameňov vyskytujúcich sa na tomto území. Problematická je časť údolnej nivy Oravice na západnom okraji zastavaného územia obce, ktorá je podmáčaná. Celá časť katastrálneho územia ležiaca severne od obce je málo vodnatá. Jediným väčším tokom je hraničná riečka Jelešňa, tvoriaca severnú hranicu katastra, do ktorej sa vlieva niekoľko malých nepomenovaných potokov. Vodnatejšia je časť katastrálneho územia ležiaca južne od obce, ktorá je už predhorím pohoria Skorušina. Zo severných svahov tohto pohoria tečú do Oravice tri potoky – Brezovica, Hlboký potok a Grúňový potok. Majú charakter horských bystrín a ich korytá sú charakteristické výraznou eróziou brehov i dna.

Oravica

Oravica je hornooravskou riekou, na území okresu Tvrdošín. Je významným ľavostranným prítokom Oravy s dĺžkou 32 km a priemerným prítokom v Trstenej 2,9 m³/s. Pramení na území Poľska neďaleko slovenskej hranice, pod vrchom Siwiańskie Turnie (1 064,7 m n. m.) v lokalite Molkówka, v nadmorskej výške cca 970 m n. m. Územím Poľska tečie len na krátkom, asi 750 metrovom úseku. Po vstupe na naše územie tečie západným smerom cez Tichú dolinu. Z masívu Magury (1 231,7 m n. m.) je napájaná početnými krátkymi prítokmi, ďalej priberá Juráňov potok (828,6 m n. m.) a tečie na krátkom úseku na severozápad. Zľava ďalej priberá Bobrovecký potok, obteká osadu Oravice a prechádza z Podtatranskej brázd (podcelok Zuberecká brázda) do Skorušinských vrchov. Tu priberá Čierny potok z ľavej strany, veľkým oblúkom vteká do Oravskej kotliny, preteká cez Vitanovú ďalej na západ a medzi obcami Vitanová a Liesek vytvára meandre. Pri obci Čimhová priberá zľava Čimhovský potok, následne pri Liesku tiež zľava Hlboký potok (644,3 m n. m.), až k Trstenej opäť meandruje a priberá pravostranný Bratkovčik. Opúšťa Oravskú kotlinu a vstupuje do Oravskej vrchoviny. Tu preteká Trstenou a stáča sa na juhozápad. Na konci mesta priberá z ľavej strany Všívák a za mestom priberá ľavostranné prítoky Trsteník a Zábiedovčik, preteká okrajom mesta Tvrdošín a na okraji mesta sa napokon v nadmorskej výške približne 567 m n. m. vlieva do Oravy (<https://sk.wikipedia.org/wiki/Oravica>, 25.9.2015).

Klimatické pomery

Obec Liesek leží v regióne Hornej Oravy, v najsevernejšom cípe Slovenska, na území s veľkou vertikálnou členitosťou, s najnižšími miestami v dolinách až po vrcholy Roháčov. Počasie v tejto oblasti je veľmi premenlivé. Podnebie možno označiť ako pomerne chladné, čo jednak spôsobuje zemepisná poloha a tým daná dĺžka slnečného svitu. V Oravskom Podzámku je priemerná dĺžka slnečného svitu 1464 hodín za rok, na vrcholoch Roháčov je slnečný svit skoro 2000 hodín v roku. Druhým znakom podnebia Oravy je jeho vnútrozemský charakter, pre ktorý sú typické veľké rozdiely teploty v januári a v júli. Priemerná mesačná teplota v Oravskom Podzámku (493 m n. m.) v januári je - 4,7 °C a v júli 16,4 °C. Absolútne maximálne teploty, namerané za obdobie rokov 1931 až 1960 v Oravskej Lesnej

(769 m n. m.), boli 33,8 °C, v Oravskom Podzámku 36 °C v auguste a absolútne minimálne teploty v Oravskej Lesnej boli — 37,1 °C a v Oravskom Podzámku — 34,0 °C v januári. Uvedené údaje len potvrdzujú vzdialenosť od Atlantického oceánu a tým aj suchší a studený ráz počasia. V niektorých dolinách sú extrémne ešte väčšie (najmä v zime). Z hľadiska zrážok sú najvýdatnejšou oblasťou Roháčce (Ostrý Roháč má úhrn až 2047 mm ročne). Výdatným príspevkom k ročnému úhrnu zrážok v tomto vysokohorskom pásme sú tiež intenzívne búrkové lejaky v letnom období. Maximum zrážok pripadá na júl — v Oravskej Lesnej 135 mm (ročný úhrn 1099 mm) a v Oravskom Podzámku 108 mm (ročný úhrn 828 mm). Jednotlivé ročné obdobia sa vo vyšších horských polohách prejavujú s určitým časovým oneskorením: zatiaľ čo na dolnom toku Oravy prichádza jar, vo vyšších polohách, najmä v roháčskej oblasti, ale aj v oblasti Babej hory a Pilska panuje ešte zima. Veterné pomery sú tiež dôležitou bioklimatickou zložkou oblasti a majú významný podiel na hospodárskej i na športovo-turistickej činnosti. Najčastejšie smery vetra v prízemnej vrstve sú orientované podľa pohoria Oravskej Magury v smere juhozápad -severovýchod. Vo vrcholových oblastiach Roháčov prevládajú severozápadné a severné vetry. Oravská vodná nádrž má pri juhozápadnom vetre v Námestovskej zátok, pri severozápadnom vetre nad Slanickým ostrovom a pri severnom vetre vo východnom cípe nádrže smerom k priehradnému múru veľké predpoklady pre jachting a ďalšie vodné športy. Severozápadný vietor, zvyčajne v lete spojený s búrkami, často zapríčiňuje zhoršenie počasia s náhlym ochladením a svojou rýchlosťou a silou narobí aj veľké škody najmä na lesných porastoch. Pri južných vetroch sa oblasť Oravy nachádza v tzv. zrážkovom tieni. V zimnom období prinášajú tieto vetry zmeny počasia a najmä výrazný odmäk. Pretože Orava je prevažne zalesnená býva tu často veľká oblačnosť.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Tunajší vegetačný kryt je daný geologickou skladbou, poveternostnými podmienkami a intenzitou pestovania hospodárskych rastlín. Z poľnohospodárskych plodín má tradíciu pestovanie ovsu a jačmeňa, zemiakov, prosa, ľanu, konopí, bôbu, hrachu a fazule. Z lesných plodín na Orave hojne rastú čučoriedky, maliny, jahody, brusnice, černice, jarabina, baza čierna, šípky a trnky. Oravské lesy sú bohaté aj na rôzne druhy húb. Kvetena horských lúk a strání je mimoriadne bohatá, pretože sa tu stretáva vápencová kvetena s kvetenou žulového aj pieskovcového podkladu. Zaujímavé sú rastlinné spoločenstvá rašelinových bôrov pri Suche Hore a inde. Dnes sú niektoré z nich chránené ako prírodné náleziská. Spomedzi množstva druhov kvetov, ktoré skrášľujú oravskú prírodnú scenériu, možno spomenúť: kamzičník rakúsky i kamzičník Clusiov, fialku dvojvetú i fialku sudetskú, rôzne druhy horca - luskáčovitý, bodkovaný, ľadovcový, Clusiov i jarný, rastie tu starček subalpínsky, veternica narcisokvetá, plesnivec alpínsky, poniklec slovenský, klinček peristý i klinček lesklý, astra alpínska, prvosienka holá i prvosienka najmenšia, zvonček tatranský i zvonček maličký, lomikameň vždyživý, soldanelka karpatská, dryádka osemlístková, hmyzožravá tučnica alpínska, rosička okrúhlostá, iskiernik alpínsky, jastrabník pomarančový, náprsník veľkokvetý, žltohlav európsky, črievičník papučka, kortúza Mathiálova, stokráska Micheliho, žltuška orlíkolistá, ľalia zlatohlavá, fialka chočská. Z plavúnov spomeňme prudko jedovatý chvostík jedľovitý, ďalej plavúň zaplavovaný, obyčajný, pučivý i sploštený, plavúnik alpský a jelení jazyk. Z prasličiek tu rastie praslička zimná, lesná, pestrá i obrovská. Vyskytuje sa tu rožec alpínsky, nátržník Crantzov, lazerník archangelikovitý, alchemilka zárezovolistá tuhá a veronika bezlistá, zvláštnosťou je borievka nízka. Orava teda obsiahla takmer všetky vegetačné stupne: podhorský do výšky 800 m. n. m. s poliami, lukami, pasienkami a nesúvislými lesmi, stupeň montánný, lesný, do výšky 1500 m. n. m., v ktorom prevládajú ihličnaté i zmiešané lesy, subalpínsky stupeň do výšky 1800 m. n. m. s kosodrevinou, borievčím, zakrpatenými smrekmi a jarabinami. Nad týmto pásmom až na hrebene hôr rozkladá sa pásmo alpínske - pásmo vysokohorských lúk a holí, kde sa na klimaticky výhodných miestach udrží len zakrpatená kosodrevina a borievka, inak tu rastie len vysokohorská kvetena a brusnice.

Živočíšstvo

Nielen okrajové lesné komplexy Oravy, ale aj Oravská Magura a Oravská vrchovina sú bohaté na lesnú zver, no v menšom výskyte ako v hlbokých beskydských či roháčskych lesoch. V Oravskej vodnej nádrži, v lesných potokoch i v rieke Orave žijú, najmä vďaka relatívnej čistote rieky, vyhľadávané ryby. Podhorské lúky a pasienky sú vhodné na intenzívny chov hovädzieho dobytku, ale najmä na chov oviec, ktorý sa v poslednom období rozšíril. V montánnom pásme žije srnčia a jelenia zver, diviak, líška, zajac, veverica, kuna, v hlbokých lesoch medveď a rys. Faunu subalpínskeho a

al'pínskeho pásma reprezentuje kamzík a svišť. Z lietavcov na Orave žije tetrov hôľny, hlucháň, jariabok, sl'uka, divá kačka, na Oravskej vodnej nádrži aj potápka, volavka sivá, v močiaroch bocian biely a pri horských riečkach a bystrinách čierny. Oravská vodná nádrž je zastávkou sťahovavého vtáctva, prilietava sem divá hus, kormorán i orol morský. V lesoch žije sova, výr, orol krikľavý, myšiak, jastrab, krahulec, d'ateľ, kukučka, sojka. Orol skalný hniezdi v nedostupných skaliskách Roháčov. Oravské potoky sú domovom pstruha a lipňa, v rieke Orava sa s vyskytuje vzácna hlavátka zvaná „oravka“, známa svojou dravosťou. Vo vodnej nádrži žije zubáč, šťuka, hlavátka, kapor a pstruh jazerný. Na slnečných svahoch sa vyskytuje slepúch, vretenica a jašteričky. Vo všetkých pásmach sú rozšírené motýle a rôzny hmyz.

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec má čiastočne vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV. Dažďová kanalizačná sieť je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 70 %, Orange 70 % a O2 cca. 60 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, Wi-Fi, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Zásobovanie pitnou vodou

Obec má vybudovaný obecný vodovod, ktorého výstavba bola ukončená v roku 1983. Zdrojom vody sú pramene v Oraviciach a obcou prebieha Oravský skupinový vodovod, z ktorého je zásobovaný aj Liesek. Akumulácia vody je riešená cez existujúce vodojemy obcí Liesek a Čimhová s kapacitou 250 m³ (Liesek), resp. 150 m³ (Čimhová) osadené na východnom svahu návršia Nad Čimborským v katastrálnom území obce Čimhová. Max. hladina vo vodojeme Liesek je na kóte 687,5 m.n.m, kóta dna vodojemu je 684,2 m.n.m. Pre nadlepšenie akumulačnej kapacity sú nad vodojemom zachytené dva pramene „Richtársky potok“ s minimálnou výdatnosťou 1,4 l/sec-1, ktoré sú v súčasnosti nefunkčné. Trasa Oravského skupinového vodovodu prebieha južne od obce. Potrubie má profil DN 500 mm. Z neho sú vybudované odbočky výtlačného potrubia do vodojemov profilu DN 200 v dĺžke 0,9 km pre vodojem Liesek a DN 150 v dĺžke 0,2 km pre vodojem Čimhová. Prívodné gravitačné potrubie z Lieskovského vodojemu má profil DN 150 v dĺžke 0,8 km. Jeho trasa prebieha k mostu cez rieku Oravica na Priechnu ulicu a je z neho zásobovaný stred a dolný koniec obce. Prívodné gravitačné potrubie do obce z Čimhovského vodojemu má profil DN 100. Jeho trasa prebieha k mostu na Oravickej ceste a je z neho zásobovaný horný koniec obce a severná časť obce s novobudovanými rodinnými domami. Problematické je zásobovanie pitnou vodou na ulici Staničnej k Hydrometeorologickej stanici aj vlastnej stanice z dôvodu nedostatočného tlaku v potrubí. Dĺžka potrubia vodovodnej siete obce je 8 852 m a dĺžka vodovodných prípojok je 3 787 m. Počet obyvateľov obce napojených na obecný vodovod je 2473. Počet obyvateľov napojených na vlastný zdroj pitnej vody je 27. Profil rozvodného potrubia v obci sa pohybuje od 80 do 110 mm. (ZaD ÚPD Liesek, 2012, s.35).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Liesek má čiastočne vybudovanú obecnú kanalizáciu. Vyhotovený je projekt obecnej kanalizácie a jeho zrealizovanie závisí iba od finančných možností obce. Projekt rieši odvedenie splaškových vôd zo všetkých častí obce. Zrealizované je odkanalizovanie areálu školy trasa „A“ v dĺžke 1249,5 m. a trasa „AD“ resp. „G“ v dĺžke 359,5 m, trasa G1 Nová ulica v dĺžke 462,3 m, G2 Školská ulica v dĺžke 571,05 m a G3 ulica A. Bernoláka v dĺžke 400 m. Vybudovaná je tiež trasa C na ulici Hradu v celkovej dĺžke 195,04 m. Kanalizačný poriadok bol schválený rozhodnutím OÚ v Tvrdosíne pod č. ŽP – 2001 / 21478 zo dňa 27. 11. 2001. Obec má zrealizovaný objekt čistiarny odpadových vôd (ČOV) na západnom okraji zastavaného územia, medzi cestou II/520 a tokom Oravice. ČOV bola naprojektovaná pre čistenie odpadových vôd z obcí Liesek, Čimhová a Vitanová. Vzhľadom na to, že v obciach Čimhová a Vitanová nebola kanalizácia zrealizovaná, bola ČOV zrealizovaná s úpravami riešiacimi čistenie odpadových vôd s obce Liesek. (Možnosť napojenia aj ostatných dvoch obcí však zostala zachovaná). ČOV je zrealizovaná v nasledovnej objektovej skladbe: hrubé predčistenie, čerpacia stanica, biologický

stupeň čistenia, nitrifikácia, dosadzovacia nádrž a kalojem. Prevádzkový poriadok na skúšobnú prevádzku bol schválený OÚ v Tvrdošíne rozhodnutím č. ŽP – 2001 / 18603 zo dňa 13. 9. 2001 (ZaD ÚPD Liesek, 2012, s.40).

Elektrická rozvodná sieť

Obec Liesek je zásobovaná elektrickou energiou z 22 kV vzdušnej linky č.275, z ktorej sú prevedené vzdušné VN prípojky k stožiarovým trafostaniciam. Pre zásobovanie obce slúžia nasledovné trafostanice:

- TR 1 – 400 kVA - Liesek ČOV – v cudzom vlastníctve (TS ČOV)
- TR 2 – 250 kVA - Liesek obec 1 – vo vlastníctve SSE a. s. (TS obec 1)
- TR 3 – 160 kVA - Liesek HMÚ - vo vlastníctve SSE a. s. (TS HMÚ)
- TR 4 – 400 kVA - Liesek Drevona - vo vlastníctve SSE a. s. (TS Drevona)
- TR 5 – 160 kVA - Liesek bytovky - vo vlastníctve SSE a. s. (TS bytovky)
- TR 6 – 250 kVA - Liesek kostol - vo vlastníctve SSE a. s. (TS kostol)
- TR 7 - 400 kVA - Liesek východ - vo vlastníctve SSE a. s (TS vyšný koniec)
- TS RD 1,2,3 - v cudzom vlastníctve

NN sekundárne rozvody 3x400/230 V po obci sú prevedené väčšinou na betónových stĺpoch. V niektorých častiach obce sú ešte sekundárne rozvody na drevených pätkovaných stĺpoch. Rozvody sekundárnej NN siete sú prevedené holými vodičmi AlFe do prierezu 70 mm² a zfázované pre paralelné prepojenie jednotlivých transformátorov. NN prípojky k rodinným domom sú väčšinou prevedené vzdušnými závesnými káblami. Vonkajšie osvetlenie je riešené výbojkovými svietidlami osadenými na stĺpoch sekundárnej NN siete. Rozvod pre napájanie verejného osvetlenia je prevedený vodičmi AlFe6 16(25) mm², ktoré sú napojené zo skríň RVO pre ovládanie osvetlenia (ZaD ÚPD Liesek, 2012, s.32-33).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
  - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
  - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
  - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
  - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
  - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
  - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
  - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
  - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
  - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
  - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
  - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice

- s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
- s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie plynom

Projekt plynofikácie obce bol vypracovaný v roku 1994 a schválený býv. Obvodným úradom v Trstenej rozhodnutím č. 223/96 zo dňa 29. 4. 96. Realizácia plynofikácie obce prebiehala v rokoch 1996 – 1997. Liesek je zásobovaný zemným plynom z VTL plynovodu s profilom potrubia DN 100, ktorý prebieha smerom od Trstenej cez Vrchpole okrajom cesty II/520, po križovaní cesty prebieha súbežne po ľavom okraji cesty smerom na Liesek do k.ú. Liesek (Hrady) a po následnom križovaní cesty je zaústené do regulačnej stanice. Regulačná stanica plynu typu RS 3000 slúži aj pre susedné obce, ktoré sú zásobované rozvodným potrubím STL DN 200, prebiehajúcim pozdĺž cesty smerom na Čimhová. Z tohto potrubia sú napojené aj rodinné domy v obci Liesek okolo hlavnej cesty. Ostatné časti obce sú zásobované rozvodným STL potrubím profilu Ø 63 a Ø 90 s celkovou dĺžkou 14 395 m. Väčšina navrhovaných obytných domov sa nachádza pozdĺž existujúcich ulíc formou dostavby parcelných prieluk. Obec odoberá zemný plyn naftový z regulačnej stanice, (RS), ktorá je vybudovaná na dolnom konci pri ČOV. Obec Liesek je celá splynofikovaná a návrh rozšírenia siete je len pre novonavrhované ulice, resp pre ulice, ktoré boli v návrhu predĺžované (ZaD ÚPD Liesek, 2012, s.34-35).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
- 8 m pre technologické objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
- 50 m pri regulačných staniaciach, filtračných staniaciach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
- s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie teplom

V riešenom území je vzhľadom na prevažný spôsob využívania územia (bývanie) logicky predurčený aj spôsob zásobovania teplom. Územie je z pohľadu zásobovania teplom riešené kombinovaným spôsobom. Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty a zemný plyn. Tretie najčastejšie využitie zdroja tepla je elektrické vykurovanie (priamoohrevné, akumulčné). Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TÚV), propán (najmä technologické účely – varenie). Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / plynové vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TÚV.

Najviac bytov v obci Liesek je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia (529). Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovanie využíva cca. 103 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia

ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia
14	529	103	2

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynom – 379 a pevným palivom – 264 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využíva 14 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie

plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
379	14	0	264	5	2

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie miestneho rozhlasu. Vedenie sa uloží v zemi a pre umiestnenie reproduktorov sa využijú osvetľovacie stožiare, alternatíva je bezdrôtový rozhlas.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekryvačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Kvalitný príjem signálu je možný zriadením káblovej televízie s prijímacím zariadením, ktorú nemá obec vybudovanú.

Telekomunikácie

V obci je digitálna telefónna ústredňa poskytovateľa telekomunikačných služieb TCom, káblové rozvody sú vedené zemou, domové prípojky vzduchom. V území sa nachádza základná stanica mobilného operátora T-mobile, preto väčšina územia obce je kvalitne pokrytá signálom siete T-mobile a O2 (ktorý využíva tie isté stanice). Sieť ORANGE má na území obce tiež dobrú kvalitu signálu. V obci je možnosť pripojenia DSL.

Ochranné pásma

1. ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M., 2008).

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami (125 W a 250 W), ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Katastrálne územie Liesek z hydrologického hľadiska spadá do povodia Oravy. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. Obcou preteká rieka Oravica. Na tejto rieke nie sú vybudované protipovodňové opatrenia.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarovať. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súbehy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcou toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súbehy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M., 2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpiwničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana

Obec má fungujúci dobrovoľný Obecný hasičský zbor, ktorý plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach. V prípade požiaru slúži zásahová jednotka z Trstenej. Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácií v zastavanom území umožní optimálny prístup požiarnej techniky do všetkých jej častí a k jednotlivým objektom. Zásobovanie požiarou vodou v nových lokalitách bude riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarnych hydrantov.

Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Obec má vybudované provizórne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov a následne odvádzané do recipientu toku Oravica.

2.4. DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v obci a jej okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska environmentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Nadradený dopravný systém obce tvorí cesta II/520 Trstená – Suchá Hora. V obci Vitanová sa od nej odpája cesta III. triedy Vitanová – Oravice – Habovka. V súlade so záväznými výstupmi ÚPN ÚC Žilinského kraja sa navrhuje preložka cesty II/520 mimo zastavaného územia sídla Liesek. Súčasný stav prietahu tejto komunikácie cez zastavané územie obce v kontakte s obytnými objektmi pri stále narastajúcej intenzite dopravy je už nevyhovujúci. Doprava na tejto komunikácii zaťažuje obytné prostredie nadmerným hlukom, prachom a exhalátmi. Pôvodne bola uvažovaná preložka južne od zastavaného územia za riekou Oravica. V poslednom období sa zvýšila urbanizácia v naväzujúcej obci Čimhová v smere južnom a juhovýchodnom od obce Liesek. Územie pre preložku je v tomto uzle za Oravicou už zastavané a preto táto trasa je neaktuálna. Znamenala by nákladné posunutie trasy preložky smerom južným na svahy Skorušiny, resp. vedenie trasy formou estakády, čo by znamenalo kolíziu so zastavaným územím, zhoršenie životného prostredia hlavne v Čimhovej, nežiadúci kontakt s brehovými porastami rieky Oravica (ZaD ÚPD Liesek, 2012, s.28-29).

Štátne cesty

Liesek je napojený na nadradenú cestnú sieť štátnou cestou II/520, ktorá prebieha obcou východozápadným smerom. Vo vzdialenosti 5 km západne – v meste Trstená sa napája na štátnu cestu I/59 Banská Bystrica – Ružomberok – Trstená – štátna hranica Poľskej republiky. Táto cesta je súčasťou európskej cestnej siete E 71 prepájajúca v severojužnom smere Baltické more s Jadranským morom. Tieto cesty sprístupňujú pre obyvateľov Liesku dôležité sídla : mesto Trstená so železničnou stanicou, okresné sídlo Tvrdošín vzdialené 12 km západným smerom, krajské sídlo Žilina vzdialené 112 km juhozápadným smerom, rekreačný priestor Oravice vzdialený 12 km východným smerom, mesto Dolný Kubín s vyššou občianskou vybavenosťou a mesto Ružomberok s rýchlikovou železničnou stanicou na hlavnom severnom železničnom dopravnom ťahu Bratislava – Žilina – Košice. Z Tvrdošína i z Trstenej je prístupná Oravská priehrada. Cesta II/520 je hlavnou prístupovou komunikáciou do atraktívneho rekreačného priestoru Oravice, ktorý má mimoriadne dobré predpoklady pre celoročné rekreačné a športové aktivity. Táto cesta v náväznosti na turistický hraničný priechod Suchá Hora má

medzinárodný rozmer súvisiaci s pohybom návštevníkov z Poľskej republiky za zimnými športmi do Brezovice a celoročne do okolia Oravskej priehrady (ZaD ÚPD Liesek, 2012, s.28).

Miestne komunikácie - Komunikácie obslužné tr. C2, C3 a D1

Systém existujúcich miestnych komunikácií bol okrem krátkych úsekov južne od kostola, vybudovaný v uplynulých 50. rokoch, v súvislosti so zakladaním nových ulíc. Majú väčšinou kategóriu MOK 7,5/30 alebo MO 8/30 s absenciou chodníkov. Užší priečny profil majú miestne komunikácie v južnej časti obce (Bugaj), kde sa ešte zachovala časť pôvodného urbanistického pôdorysu. V týchto uliciach sa šírka vozovky pohybuje v rozmedzí 4,5 – 6,0 m. Krátke úseky (ulica Ľ. Jankuľáka a Bugaj len 3,5 m. Celková dĺžka miestnych komunikácií je 13,8 km (ZaD ÚPD Liesek, 2012, s.30).

Hromadná doprava

Jediným druhom hromadnej prepravy osôb na území obce je autobusová doprava. Autobusové linky zabezpečujú prepravu osôb v smeroch Trstená a Oravica s nadväznosťou spojov do Tvrdosína, Žiliny, Dolného Kubína, Ružomberka, Banskej Bystrici a ďalších miest SR i do zahraničia. Na území obce sú 3 zastávky hromadnej dopravy. Počet autobusových spojov denne je 24 (ZaD ÚPD Liesek, 2012, s.31).

Železničná doprava

Severne od obce prebiehala v minulosti železničná trať č. 181 Trstená – Suchá Hora, ktorá bola v 70. rokoch 20. storočia zrušená. Pozemky, ktorými trať prebiehala boli delimitované na Železnice SR stredisko hospodárenia s majetkom v Bratislave a následne na obec Liesek. Budova železničnej stanice Liesek bola daná k dispozícii S HMÚ v Bratislave pre potreby Hydrometeorologickej stanice. Po železničnom telese bývalej železničnej trati v celom úseku Trstená – Liesek - Suchá Hora bola v r.2014 -2015 vybudovaná cyklotrasa.

Nemotoristická doprava

Väčšie polopešie priestranstvá sa nachádzajú v centre obce medzi budovou Obecného úradu a kostolom. Jedná sa o obdĺžnikové námestie s parkovými úpravami a spevnými plochami. Pozdĺž cesty II/520, ktorá je zároveň hlavnou komunikačnou osou obce sú čiastočne vybudované chodníky. Popri ul. Staničnej sú tiež vybudované jednostranné chodníky. Celková dĺžka chodníkov je 2,35 km (ZaD ÚPD Liesek, 2012, s.31).

Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu obce – obecný úrad, pokračujúc smerom k susedným obciam, prípadne cieľom v prírode, za obcou. Tam už po existujúcich poľných cestách pokračujú cyklotrasy ako obojsmerné.

Parkovanie

Na území obce sú vybudované odstavňé plochy v centre obce pred budovami Obecného úradu a pošty, pred kultúrnym domom a reštauráciou. Tieto plochy súčasne slúžia aj pre peší pohyb, čo vyplýva z relatívne nízkej hustoty premávky motorových vozidiel. Odstavovanie motorových vozidiel sa uskutočňuje na okrajoch miestnych komunikácií a na spevnených viacúčelových plochách, najmä pred niektorými objektmi občianskej vybavenosti. Ďalšie odstavňé plochy sú na súkromných pozemkoch pred rodinnými domami (ZaD ÚPD Liesek, 2012, s.31).

Cyklistická doprava.

Cyklistická doprava má v riešenom území potenciál plniť jednak funkciu lokálnej alternatívnej dopravy, ako aj z hľadiska rekreácie (cykloturistika, poznávacia turistika). Vymedzené cyklistické chodníky nie sú na území obce vybudované.

Riešeným územím prebiehajú cyklistické trasy Slovenského cykloklubu Piešťany: Trasa „A“ prebieha severným okrajom k. ú. pozdĺž Poľskej hranice ; trasa „B“ prebieha pozdĺž telesa bývalej železničnej trate Trstená – Suchá Hora, s odbočkami smerom severným k hraničnému priechodu Trstená a smerom južným cez obec Liesek smerom do obce Brezovica (ÚPD Liesek, 2005, s.31). V roku 2015

pribudla cyklotrasa vybudovaná na železničnom telese bývalej železničnej trati v celom úseku Trstená – Liesek – Suchá Hora.

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Katastrálne územie obce Liesek tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny dva zhruba homogénne pásma. Prvým je kompaktné pásmo poľnohospodárskej pôdy a pásmo obytnej zóny obce. Obec v hierarchii starostlivosti o životné prostredie predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňovať environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Obec leží v ochrannom pásme CHKO Horná Orava, ktorý sa vyznačuje väčšou alebo menšou variabilitou prírodných a antropogénnych javov, čo závisí od jeho geologických, geomorfologických a iných pomerov. Prítomnosť CHKO a potreba zvýšenej ochrany územia ovplyvňuje zákonite aj spoločensko-hospodársku činnosť v obci Liesek, ktorá sa prejavuje hlavne v možnosti zakladania len ekologicky nezávadných prevádzok a obmedzených možnostiach hospodárskeho využívania okolitých lesných porastov, vodných tokov a okolitej pôdy.

Ochrana prírody a krajiny

Na území katastra obce Liesek sa nachádza niekoľko chránených území s ich ochrannými pásmami. Podmienky ochrany týchto území sú rešpektované pre akúkoľvek činnosť v území sú definované v príslušných právnych predpisoch, ktoré sú tu taktiež uvedené.

Veľkoplošné chránené územie

Chránená krajinná oblasť Horná Orava zaberá severnú časť katastrálneho územia obce Liesek. Celá CHKO Horná Orava je podľa prírodných hodnôt rozdelená na zóny A až D, kde v zóne A platí najprísnejší 5. stupeň územnej ochrany a v zóne D 2. stupeň územnej ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Zonácia bola daná vyhláškou MŽP SR č. 420/2003 Z. z., ktorou sa ustanovuje územie CHKO Horná Orava a jej zóny. Cieľom je ochrana a zachovanie rozptýlených ekosystémov významných z hľadiska biologickej rozmanitosti a ekologickej stability a charakteristického vzhľadu krajiny. Na ostatnom území katastrálneho územia platí 1. stupeň územnej ochrany (tzv. všeobecná ochrana). CHKO Zaberá geomorfologické celky Oravské Beskydy, Podbeskydskú brázdú, Podbeskydskú vrchovinu, časť celkov Oravskej Magury a Oravskú kotlinu. Najvyšším vrchom je Babia hora (1.723 m n.m.) a najnižším miestom je hladina vodnej nádrže Orava (601 m n.m.). Chránené územie je veľmi bohaté na povrchovú vodu. Takmer polovicu územia chránenej krajinnnej oblasti zaberajú lesy. Značnú časť pokrývajú najmä bukovo-jedľové lesy so silne zastúpenými smrekovými monokultúrami. Výnimku tvoria lesné komplexy Babej hory, Pilska a Paráča s pralesovými porastami smreka s prímiesou jarabiny. Stupeň kosodreviny je vyvinutý na Babej hore a Pilsku. Vo vrcholových častiach je vyvinutý aj alpínsky stupeň reprezentovaný alpínskymi lúkami. Výnimočným javom vo vegetácii CHKO je prítomnosť značnej pestrosti rašelinných fytocenóz s výskytom charakteristických vzácných a ohrozených druhov flóry. Rašeliniská nemajú na Slovensku obdobu. - Jelešňa - B zóna CHKO Horná Orava (4 stupeň územnej ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z.) B zóna Jelešňa predstavuje zachovaný podhorský vodný tok, kde cieľom je ponechať biotop na autoreguláciu, s prípadnou dosadbou brehových porastov - Sosnina - B zóna CHKO Horná Orava (4 stupeň územnej ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z.) - časť územia Páleniská - Jedliny - C zóna (3. stupeň územnej ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z.) Jedná sa o dva typy biotopov: - rašelinisko s výskytom vzácných chránených druhov machorastov, kde je cieľom prostredníctvom vykonávania praktických opatrení udržať biotop v súčasnom sukcesnom štádiu a brezové a borovicové hájiky ako biotop pre veľmi vzácny chránený druh (tetrov holniak). Cieľom je zlepšiť potravné a hniezdne podmienky pre druh (vykonávanie prebierok v borovicovo-brezových hájikoch, výsadba bobuľovitých drevín a pod.) - ostávajúca časť je zaradená v D zóne CHKO Horná Orava s 2. stupňom územnej ochrany (ZaD ÚPD Liesek, 2013, s.18-19).

Chránené územia podľa európskej sústavy chránených území Natura 2000:

V zmysle smernice Rady EÚ o vtákoch sú vyhlasované chránené vtáčie územia. V k.ú. Liesek sa nachádza Chránené vtáčie územie Horná Orava SKCHVU008. Je dané vyhláškou MŽP SR č. 173/2005 Z. z., ktorou sa vyhlasuje CHVÚ Horná Orava. Hranice CHKO Horná Orava sú totožné s hranicami CHVÚ Horná Orava. Horná Orava je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), chriaštel' poľný (*Crex crex*), d'ateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), tetrov hol'niak (*Tetrao tetrix*), orol krikl'avý (*Aquila pomarina*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), jedným z piatich pre hniezdenie kalužiaka červenonohého (*Tringa totanus*) a pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), žlna sivá (*Picus canus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), výr skalný (*Bubo bubo*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), chriaštel' bodkovaný (*Porzana porzana*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), chriaštel' malý (*Porzana parva*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*) a strakoš sivý (*Lanius excubitor*), včelár lesný (*Pernis apivorus*) a rybár riečny (*Sterna hirundo*) (ZaD ÚPD Liesek, 2013, s.18-19).

Chránené územie v zmysle medzinárodných dohovorov

Podľa národného zoznamu území európskeho významu, severne od zastavaného územia obce, na k.ú. Trstená v tesnej blízkosti s k.ú. Liesek sa nachádza územie európskeho významu SKUEV0222 Jelešná. Má výmeru 66,88 ha. Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140), Lužné vrbovo-topol'ové a jelšové lesy (91E0), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230) a druhov európskeho významu: mihul'a potiská (*Eudontomyzon danfordi*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*) a vydra riečna (*Lutra lutra*). Plocha sa čiastočne prekrýva s bývalou NPR Jelešná, ktorá je po novom zahrnutá do zóny B CHKO Horná Orava. Územie európskeho významu SKUKV0193 Zimník sa nachádzajú na hranici k.ú. Trstená a k.ú. Liesek. Územie má 37,63 ha a navrhované je z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140) a Slatiny s vysokým obsahom báz (7230). Rieka Orava s prítokmi (aj Oravica) je zaradená od roku 1998 do Zoznamu medzinárodne významných mokradi v zmysle Ramsarského dohovoru. Celý riečny systém rieky Orava s jej prítokmi s pobrežnou vegetáciou karpatských prípotočných jelšín s jelšou sivou a vysokobylinnými nivami sa vyznačuje vysokou biologickou rozmanitosťou. Poskytuje dočasné alebo trvalé životné podmienky viac ako 50 druhom vzácnych, ohrozených až kriticky ohrozených stavovcov a viacerým druhom bezstavovcov. Medzi vzácne a ohrozené rastlinné druhy tejto Ramsarskej lokality patria napr. vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), vstavačovec Fuchsov (*D. fuchsii*), kruštík močiarny (*Epipactis palustris*), bradáčik vajcovitolistý (*Listera ovata*), žltohlav európsky (*Trollius altissimus*). Zo živočíšnych druhov sa v území vyskytujú významné populácie pôvodných druhov rýb (23 taxónov) napr. ploska pásavá (*Alburnoides bipunctatus*), podustva severná (*Condrostoma natus*), lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*). Z bezstavovcov sú významné bentické druhy hmyzu. Mokrad' má význam pre rozmnožovanie, zimovanie a ako migračná zastávka pre obojživelníky, vtáky, semiakvatické cicavce ako napr. vydra riečna (*Lutra lutra*). Rieka Orava predstavuje spolu s brehovými porastmi významný krajinný ekostabilizačný prvok a biotop i migračnú trasu vodných a pri vode žijúcich organizmov. Na k.ú. Hladovka, severovýchodne od hranice k.ú. Liesek a k.ú. Hladovka sa nachádza Ramsarská lokalita Mokrade Oravskej kotliny. Lokalita predstavuje pôvodné rozsiahle rašeliniská a močiare v slovensko-poľskom pohraničí Oravsko-Nowotarskej kotliny, lesné aj nelesné rašeliniská vrchoviskového, slatinného a prechodného typu, vodné toky a krovité močiare. Najcennejšie časti ramsarskej lokality sú osobitne chránené, prevažná časť (90 %) leží v Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava. Významná fauna: žltáček čučoriedkový (*Colias palaeno*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), orol krikl'avý (*Aquila pomarina*), tetrov hol'niak (*Tetrao tetrix*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), močiarnica mekotavá (*Gallinago gallinago*) a iné. Významná flóra: diablik močiarny (*Calla palustris*), ostrica barinná (*Carex Hmosa*), rojovník močiarny (*Ledum palustre*), kľukva močiarna (*Oxycoccus palustris*), rosička anglická (*Drosera anglica*), ostroplod biely (*Rhynchospora alba*) a iné. Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny bude dôležité, aby boli hlavne rešpektované chránené časti prírody, ktoré sa nachádzajú v predmetnom katastri. Z toho dôvodu bude nutné zachovať ochranné pásma vodných tokov. Tieto regulatívy sú dôležité pre zachovanie vodných ekosystémov, ktoré s brehovými porastmi tvoria významné ekostabilizačné prvky v krajine a majú viacero dôležitých ekologických funkcií ako napr. migračná, zoocenologická a pod. (ZaD ÚPD Liesek, 2013, s.18-19).

Chránené druhy (druhovú ochranu)

Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach katastra. Pre ich ochranu je dôležitá osвета príslušných orgánov ako aj vzdelanostná úroveň obyvateľstva.

Ochrana drevín

V tomto katastri neevidujeme žiadne chránené stromy. Neznižuje to však potrebu starať sa o významné jedince stromov v intravilánoch, ktoré okrem priaznivého pôsobenia na okolie poukazujú aj na kultúrnu úroveň obyvateľov.

Chránené územia podľa medzinárodných dohovorov

Na území katastra sa nachádza chránené územie - Ramsarská lokalita Mokrade Oravskej kotliny. Patria do nej stále vodné plochy, podmáčané lesné spoločenstvá, lesné rašeliniská, močiare, zamokrené plochy, periodické vodné plochy, mokriny s krovinami a poľnohospodárske pozemky. Ďalej na území obce alebo v tesnej blízkosti sa nachádza územie európskeho významu SKUEV0222 Jelešná a SKUKV0193 Zimník (ZaD ÚPD Liesek, 2013, s.18-19).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Obec má platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Územný plán obce Liesek bol vypracovaný firmou LANDURBIA Banská Bystrica, hlavný riešiteľ Ing. arch. Anton Supuka a následne schválený v zmysle Uznesenia č. 2/2005, zo dňa 21.07.2012 Obecného zastupiteľstva v Liesku. V súčasnosti sú schválené zmeny a doplnky z roku 2013.

Súčasná vegetácia a súčasný krajinný obraz

Katastrálne územie riešenej obce je značne rozdielne z hľadiska reliéfu, druhotnej vegetácie a tiež z hľadiska ekologickej stability územia. Z hľadiska členitosti reliéfu je severná časť len veľmi mierne zvlnená s klesaním k rieke Jelešňa. Nadmorská výška sa pohybuje medzi 633 – 724 m v zalesnenom lesíku Háje. Sklon terénu je veľmi mierny – približne 1,5 – 6 %. Tento reliéf je príkladom tzv. tabule. Stredná časť katastra je urbanizovaná po pravej strane rieky Oravica s postupným rozšírením zástavby až po úpätie terénnej tabule. Z hľadiska reliéfu je úplne rozdielna južná hornatá a čiastočne zalesnená časť katastra. V tejto časti rozľahlé náhorné chrbty prechádzajú do strmých svahov vytvorených výdatnými potokmi. Najstrmšie sú svahy okolo Hlbokého potoka. Sklon tu dosahuje až 40 % a prevýšenie 100 – 150 m. Južná zalesnená časť je vytvorená hrebeňom Skorušina (1.313,8 m n.m., mimo k.ú. Liesek), Brezový vrch (1.136 m n.m.), Vajdovka (1.075 m n.m.) nad prameňom Čierneho potoka. Súčasný krajinný obraz riešeného katastrálneho územia je podobne ako uvedený reliéf rozdielny v severnej, strednej a v južnej časti územia. Prevalu severnej časti tvorí kotlinová – náhorná plošina – tabuľa takmer úplne odlesnená. Stromová vegetácia sa zachovala len v lokalite Háje a v rozptýlenej podobe v údolí riečky Jelešňa. Klesajúce údolie k Jelešni je charakteristické trvalými trávnyimi porastami, mokradami a prameňmi niektorých potôčikov – ľavobrežných prítokov Jelešne, ktorá sa vlieva do Oravskej priehrady. Okolo urbanizovanej časti obce, hlavne zo severu dominuje odlesnená kultúrna krajina v štruktúre menších roľčiek – záhumienkov a záhrad. Zaujímavé sú malé mokrade a prameniská potôčikov v kontakte s terénnym zlomom okolo železničného telesa. Dôležitým krajínoupravným prvkom je rieka Oravica s bohatým meandrujúcim korytom a s bohatou sprievodnou brehovou zeleňou. Brehová zeleň sprevádza aj ľavobrežné prítoky Oravice – Grúňový a Hlboký potok. Táto časť katastra je hornatá. Postupne prechádza od odlesnených plôch cez trávnaté stráne až po súvislé lesné porasty (ÚPD Liesek, 2005, s.24).

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti

právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v okresnom meste Tvrdosín.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste II. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Tvrdosín.

K znečisteniu ovzdušia v obci negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Produkcia v t na km ² podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Tvrdosín	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	0,29	0,31	0,40	0,37	0,37	0,37	0,40	0,37	0,39	0,39	0,39
Oxid siričitý	0,12	0,10	0,08	0,08	0,06	0,07	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04
Oxid dusíka	0,15	0,15	0,16	0,14	0,14	0,14	0,16	0,15	0,15	0,15	0,14
Oxid uhoľnatý	0,54	0,51	0,67	0,63	0,58	0,58	0,73	0,50	0,51	0,52	0,51
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,85</i>	<i>0,85</i>	<i>1,02</i>	<i>0,88</i>	<i>0,71</i>	<i>0,70</i>	<i>0,69</i>	<i>0,67</i>	<i>0,71</i>	<i>0,72</i>	<i>0,63</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>2,15</i>	<i>1,96</i>	<i>1,81</i>	<i>1,78</i>	<i>1,43</i>	<i>1,41</i>	<i>1,30</i>	<i>1,41</i>	<i>1,39</i>	<i>1,19</i>	<i>1,05</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>1,19</i>	<i>1,16</i>	<i>1,14</i>	<i>1,06</i>	<i>0,96</i>	<i>0,94</i>	<i>0,87</i>	<i>0,88</i>	<i>0,88</i>	<i>0,81</i>	<i>0,75</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>3,76</i>	<i>3,87</i>	<i>3,70</i>	<i>3,94</i>	<i>3,74</i>	<i>3,64</i>	<i>3,00</i>	<i>3,38</i>	<i>3,65</i>	<i>3,56</i>	<i>3,36</i>

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý naruša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc.

Oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Tvrdosín jeden z najmenej znečistených regiónov. Vo väčšine prípadov sa produkcia znečisťujúcich látok v okrese pohybuje hlboko pod úrovňou SR. Najmenej znečisťujúcich látok bolo produkovaných v prípade oxidu siričitého a oxidu uhoľnatého. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie tuhých emisií, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu).

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Tvrdosín	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	138,3	148,0	191,0	177,9	176,9	177,0	192,4	178,1	186,1	185,5	185,1
Oxid siričitý	59,7	46,0	39,0	42,3	29,7	31,0	23,3	22,0	19,6	19,9	17,6
Oxid dusíka	73,8	71,0	75,0	69,9	65,3	66,0	75,5	73,2	71,7	72,2	68,8
Oxid uhoľnatý	260,5	245,0	320,0	305,5	279,0	278,0	349,6	238,4	244,5	247,2	243,3

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy (teplotné inverzie) sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra. Oproti minulosti sa zmenila situácia v hlavných znečisťovateľov ovzdušia, keď tepelné zdroje prešli z uhlia na zemný plyn. K zlepšeniu stavu znečisťovania prispela aj plynofikácia obce. Naopak je zvýšená hybnosť automobilov.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste II. triedy, ktorá prechádza cez obec, ako aj železničná doprava. Hluk z automobilovej dopravy zrejme nepresahuje v obytnej zástavbe obce Liesek povolených 50 dB(A).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Žilinského kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Žilinského kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať obcou, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH obce Liesek na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Množstvo komunálneho odpadu podľa ukazovateľa a rok v % v regióne											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Separ. zbierané zložky kom. odp.	3,5	4,2	4,5	6,6	7,2	7,3	7,7	9,6	10,7	12,3	11,9
Separ. z toho: nebezp. odpad	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,4	0,4
Odpady zo záhrad a parkov	7,9	6,7	5,3	4,9	3,9	4,2	8,3	3,6	4,1	4,2	4,6
Iné komunálne odpady	82,3	85,3	86,0	83,6	83,8	83,2	80,0	82,9	82,1	79,1	79,0
Drobné stavebné odpady	6,3	3,8	4,2	4,9	5,1	5,3	4,0	4,0	3,0	4,4	4,4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	286,68	285,21	295,95	301,79	313,45	317,31	329,14	311,56	308,86	308,05	321,45
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	24,70	4,31	8,14	13,32	21,97	20,64	26,30	33,47	40,95	49,87	66,23
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	261,98	271,03	275,76	270,19	282,37	286,31	302,13	276,74	267,86	256,95	251,76
% zhodnoc. kom. odpadu	8,62	1,51	2,75	4,41	7,01	6,51	7,99	10,74	13,26	16,19	20,60
% zhod. kom. odp. kompost. (%)	42,35	47,53	14,94	19,98	54,40	66,40	62,37	57,28	54,89	37,34	18,43
% zhod. kom. odp. ako druhot. s.	48,56	47,71	84,96	79,96	45,48	33,36	29,46	26,63	43,55	35,20	34,19

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru odpadu v obci Liesek.

Vznik KO a DSO v rokoch 2011 – 2015							
Kód odpadu	Názov odpadu	Kateg. odp.	Množstvo v (t)				
			2011	2012	2013	2014	2015
20 03 01	ZKO	O	139,46	171,92	186,76	180,00	175,00
20 01 01	papier a lepenka	O	6,65	6,58	10,16	12,00	14,00
20 01 02	sklo	O	43,25	42,64	40,53	43,00	45,00
20 01 39	plasty	O	8,84	12,08	13,62	14,50	15,50
20 01 40	kovy	O	1,58	1,99	2,24	2,70	3,00
20 01 23	vyrad. zar. obs. chlór. uh	N	1,12	0,80	0,42	0,85	1,00

20 01 35	vyr. el. a elektr. zariad. s obs. NO	N	3,20	3,09	0,12	1,00	1,50
20 01 36	vyr. el. a elektr. zar.	O	3,96	2,60	3,18	3,50	4,00
Spolu:			208,06	241,70	257,03	257,55	259,00

Zdroj: POH Liesek, 2014, s.11

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. V poľnohospodárstve je potrebné zabezpečiť skládky dusíkatých hnojív (močovka) i vápna (často používaných pri stavbe rôznych objektov) pred splachom do vodných tokov. Na poliach nehnojiť močovkou v období pretrvávajúcich výdatných dažďov (náhle splavy dusičnanov zo svahov do tokov). V prípade chemického ničenia hľodavcov používať moderné, overené prostriedky, ktoré nie sú nebezpečné pre ryby a iné vodné živočíchy.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Na kvalitu povrchových vôd rozhodujúcou mierou vplývajú priemysel a poľnohospodárstvo. Napriek tomu, že sa v poslednom období zlepšila kvalita vody v Oravici, stále nie je v optimálnom stave. Problémom naďalej zostávajú sídla, ktoré nemajú vybudovanú kanalizáciu – medzi ktoré patrí aj Liesek s krátkym úsekom zrealizovanej kanalizácie.

Stupeň znečistenia Oravice v Tvrdošíne

Žilinský kraj Okres	Tok Profil	Riečny km	Skupina ukazov. trieda	STN 75 7221				Triedu urč. Ukazovateľ
				min.	max.	C ₉₀		
1	2	3	4	5	6	7		8
Tvrdošín	ORAVICA Tvrdošín	0,30	A,III.	1,80	8,90	6,84		A02
			B,IV.	4,00	159,00	76,00		B05
			C,III.	0,00	0,10	0,0833		C11
			E,V.	4,00	33.000,00	2.516,00		E03

ÚP Liesek

K plošnému znečisteniu prispieva najmä poľnohospodárska výroba. Znečisťujúce látky sa do vodných tokov dostávajú nepriamo cez infiltráciu do podzemných vôd a tiež splachom kontaminovanej pôdy. K týmto zdrojom patria poľnohospodárske objekty s nedostatočným skladovaním hnojív, priepustnosťou močkových nádrží, silážnych žľabov a pod. Aj napriek tomu, že na riešenom území sa takýto areál nenachádza, hospodárske stredisko v Čimhovej je v priamom vizuálnom kontakte s obytnou zástavbou juhovýchodnej časti Liesku a splachy stekajú do rieky, ktorá preteká okrajom zástavby. Menšími zdrojmi znečistenia, ale o to nebezpečnejšími sú skládky odpadov, ktoré nie sú zabezpečené proti úniku skládkových vôd do podlažia a následne do povrchových tokov. Typické sú smetiská domového odpadu na brehoch vodných tokov. Spolu s ostatnými tzv. starými záťažami sú skládky jedným z hlavných zdrojov nielen znečisťovania vôd, ale i pôd a horninového prostredia.

2.6. OBYVATEĽSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Liesek a jej jednotlivých častiach k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Liesek (rok 2011 – SODB 2011)

	spolu	ženy	0-14	66+	15-65
obec Liesek	2748	1352	663	218	1867

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v obci celkovo 2748 obyvateľov, pričom žien bolo 1352. Ekonomicky činné obyvateľstvo tvorilo 1867 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Liesek podľa vierovyznania v roku 2011. Obec je podľa kritéria vierovyznania značne homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (92,97 %). Celkovo 0,45 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Rímskokatolícke	2657	92,97
Gréckokatolícke	2	0,07
Pravoslávne	1	0,03
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0,03
Bez vyznania	13	0,45
Ostatné	2	0,07
Nezistené	72	2,52

Zdroj: www.statistics.sk

Pri 2,52 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia gréckokatolíckeho a pravoslávneho vierovyznania.

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 94,82 %. V malej miere je zastúpená česká národnosť (0,07 %) a ukrajinská národnosť (0,07 %). Poľská národnosť zastúpená 0,14 %. S nezistenou národnosťou je v obci 1,01 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Slovenská	2710	94,82
Nezistená	29	1,01
Ukrajinská	2	0,07
Česká	2	0,07
Maďarská	1	0,03
Poľská	4	0,14

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Liesek bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

Obec Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liesek 1.1.	2563	2588	2630	2654	2689	2689	2733	2741	2787	2817	2858
Liesek 30.6.	2571	2611	2638	2681	2686	2716	2747	2764	2802	2838	2862
Liesek 31.12.	2588	2630	2654	2689	2689	2733	2755	2787	2817	2858	2865
muži	1293	1305	1321	1340	1342	1359	1378	1404	1419	1434	1445
ženy	1278	1306	1317	1341	1344	1357	1369	1360	1384	1404	1417
Index	-	1,016	1,009	1,013	1,000	1,016	1,008	1,012	1,011	1,015	1,002
Priemer Ix											1,010

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Za sledované 11 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov vzrástol o 10,70 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,010, čo predstavuje priemerný ročný pokles o 1,0 %. V priebehu sledovaného obdobia bol vývoj počtu obyvateľov značne nerovnomerný. V roku 2009 bol zaznamenaný nárast o 44 obyvateľov. K poklesu obyvateľov nedošlo v žiadnom roku. .

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v obci Liesek.

Prirodzený prírastok											
Obec Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Tvrdošín HMPP	6,03	4,63	4,07	4,51	4,53	5,37	5,57	6,22	5,28	3,16	4,11
prirodzený prírastok	22	31	24	17	18	40	23	23	23	23	22
hrubá miera pr. príř.	8,56	11,87	9,1	6,34	6,7	14,73	8,37	8,32	8,21	8,11	7,69

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje pozitívny trend. Počet živonarodených neprekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov v žiadnom roku. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2009.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Liesek. V medziročnom porovnaní možno sledovať stabilný trend, aj napriek zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2011, kedy hrubá miera dosiahla 12,87. Do roku 2014 klesol tento počet na 11,48. V súčasnosti je v obci vyrovnaný trend, aj keď vývoj počtu narodených v obci ovplyvnila ekonomická kríza. Pokles pôrodnosti sa znížil práve okolo roku 2008, kedy sa začali naplno prejavovať následky. V roku 2009 ale došlo k výraznému nárastu.

Počet živonarodených											
Obec Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Tvrdošín HM	12,77	11,82	11,98	11,35	11,93	12,41	12,78	12,87	12,21	10,41	11,48
narodení	39	47	40	38	36	53	38	39	43	38	39
živonarodení	39	47	40	38	36	53	38	39	43	38	39
hrubá miera živorod.	15,17	18	15,16	14,17	13,4	19,51	13,83	14,11	15,35	13,39	13,63

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje mierny pokles. V obci nie je možné identifikovať trend. Najviac potratov bolo evidovaných v roku 2013 a 2014.

Počet potratov											
Obec Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Tvrdošín HM	15,25	14,27	14,02	13,33	14,3	15,08	14,97	14,51	14,41	12,74	13,15
potratovosť	8	5	4	1	8	3	2	8	6	9	9
hrubá miera potratovosti	3,11	1,91	1,52	0,37	2,98	1,1	0,73	2,89	2,14	3,17	3,15
index potratovosti	20,51	10,64	10	2,63	22,22	5,66	5,26	20,51	13,95	23,68	23,08
ukončené tehotenstvá	47	52	44	39	44	56	40	47	49	47	48
hrubá miera uk. tehot.	18,28	19,92	16,68	14,55	16,38	20,62	14,56	17	17,49	16,56	16,77

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s miernym trendom nárastu. Počet kolíše okolo 7,14 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2006. V prípade obce Liesek sa počet zomretých vyvíja náhodne. Kým v roku 2004 bolo evidovaných 6,61 zomretých na 1000 obyvateľov, do roku 2014 klesol ich počet na 5,94.

Počet zomretých											
Obec Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Tvrdošín HM	6,74	7,19	7,91	6,84	7,4	7,04	7,21	6,64	6,92	7,25	7,38
zomretí	17	16	16	21	18	13	15	16	20	15	17
hrubá miera úmrtnosti	6,61	6,13	6,07	7,83	6,7	4,79	5,46	5,79	7,14	5,29	5,94

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend takmer v každom roku, okrem roku 2008, 2010 a 2014. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2011.

Saldo sťahovania

Obec Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Tvrdošín HM	-2,37	-2,75	-3,14	-1,71	-1,09	-1,7	-1,39	-1,81	-2,45	-2,42	-3,3
migračné saldo	3	11	0	18	-18	4	-1	23	7	18	-15
hr. miera migr. salda	1,17	4,21	0	6,71	-6,7	1,47	-0,36	8,32	2,5	6,34	-5,24

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Najväčší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2008 a 2014 a to - 18 a - 15 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Liesek. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Malá časť obyvateľov sa vystáňovala mimo hraníc SR.

Migrácia obyvateľstva

Obec Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
prisťahovaní	30	26	29	36	22	24	27	48	30	40	17
vystáňovaní	27	15	29	18	40	20	28	25	23	22	32

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V sledovanom období postupne počet vystáňovaných narastá. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2008 a v roku 2014. V roku 2014 počet vystáňovaných stúpol na hodnotu 32. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2011 kedy sa do obce prisťahovalo celkovo 48 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období vždy kladnú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)

Obec Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Tvrdošín HM	3,66	1,88	0,93	2,8	3,44	3,67	4,19	4,41	2,84	0,75	0,8
celkový prírastok	25	42	24	35	0	44	22	46	30	41	7
hrubá miera celk. pr.	9,72	16,09	9,1	13,05	0	16,2	8,01	16,64	10,71	14,45	2,45

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2011, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 46.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Liesek. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2004 pripadalo 5,97. Do roku 2014 mierne klesol počet na 5,21.

Počet sobášov

Obec Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Tvrdošín HM	5,97	5,39	5,75	5,85	6,26	5,62	4,8	5,97	5,92	5,36	5,21
sobášnosť	23	17	13	17	18	14	14	14	16	18	14
hrubá miera sobášnosti	8,95	6,51	4,93	6,34	6,7	5,15	5,1	5,07	5,71	6,34	4,89

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci vyššia ako v prípade okresu. Najväčší počet sobášov bol v obci evidovaný v roku 2004. V prípade rozvodovosti boli hodnoty takmer počas celého obdobia pod úrovňou okresu. K vysokým počtom dochádzalo v roku 2011 a 2004. Vo všeobecnosti však možno povedať, že uvedené štatistiky sú počas väčšiny rokov sledovaného obdobia pod okresnou úrovňou.

Počet rozvodov											
Obec Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Tvrdošín HM	1,16	1,07	1,21	1,57	0,59	1,14	1,41	1,54	1,14	1,19	1,05
rozvodovosť	4	3	0	1	1	3	2	6	1	2	0
hrubá miera roz.	1,56	1,15	0	0,37	0,37	1,1	0,73	2,17	0,36	0,7	0
index rozvodovosti	17,39	17,65	0	5,88	5,56	21,43	14,29	42,86	6,25	11,11	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hustota hodnotu 83,19 a do roku 2014 stúpla na hodnotu 92,59.

Hustota obyvateľov na km2 k 31.12. podľa územie a rok											
Obec Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SR	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
okr. Tvrdošín	74,09	74,35	74,45	74,53	74,75	75,07	75,33	74,81	75,08	75,22	75,28
Obec Liesek	83,19	84,49	85,36	86,75	86,91	87,88	88,89	89,44	90,67	91,82	92,59

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

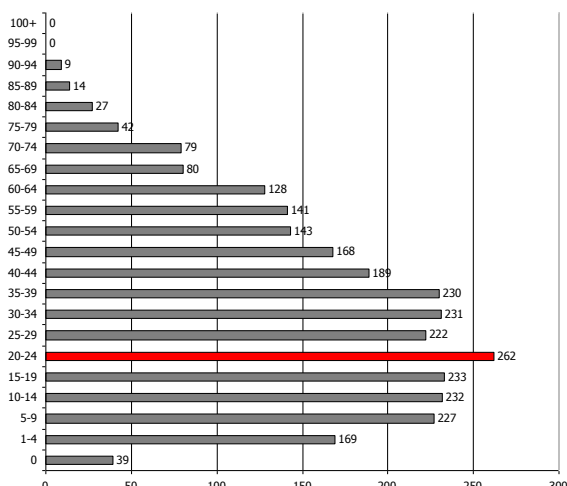
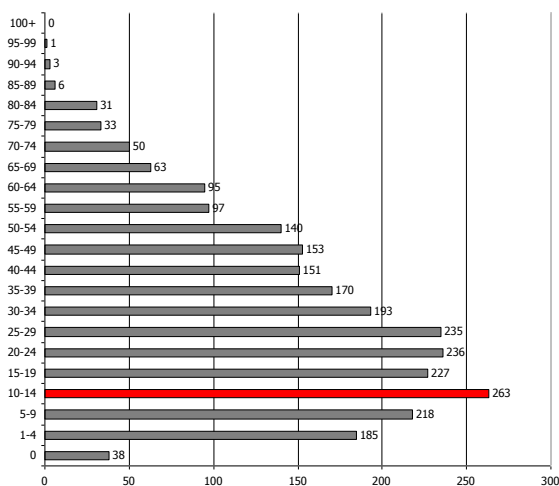
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	2588	2630	2654	2689	2689	2733	2755	2787	2817	2858	2865
0	38	47	43	39	37	52	39	42	46	39	39
1-4	185	178	177	181	175	172	176	168	169	178	169
5-9	218	222	229	222	229	229	233	234	231	221	227
10-14	263	253	235	237	229	224	221	231	221	236	232
15-19	227	233	247	259	269	266	259	240	241	240	233
20-24	236	239	235	227	220	223	235	253	263	265	262
25-29	235	238	244	255	238	230	223	223	217	223	222
30-34	193	196	206	216	222	234	237	244	253	243	231
35-39	170	175	168	168	184	192	195	207	214	218	230
40-44	151	159	168	171	165	168	174	167	170	184	189
45-49	153	150	140	146	143	147	155	159	163	165	168
50-54	140	148	150	135	141	149	142	133	138	138	143
55-59	97	115	128	140	136	132	139	142	130	135	141
60-64	95	85	79	81	90	90	107	120	131	132	128
65-69	63	64	80	87	81	86	77	71	70	80	80
70-74	50	49	47	44	47	52	56	71	79	72	79
75-79	33	37	40	39	37	38	34	32	33	37	42
80-84	31	32	25	28	30	27	31	30	28	28	27
85-89	6	4	9	12	14	20	20	15	14	17	14
90-94	3	5	4	2	2	2	1	4	5	7	9
95-99	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

2004

2014

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 35 - 44. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Hladovka.

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2025 by mal počet obyvateľov stúpnuť na 3193.

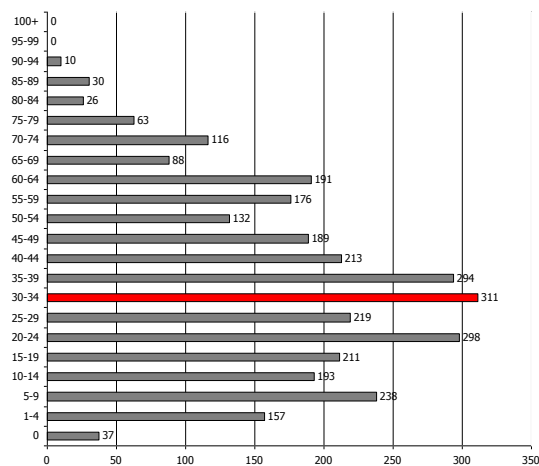
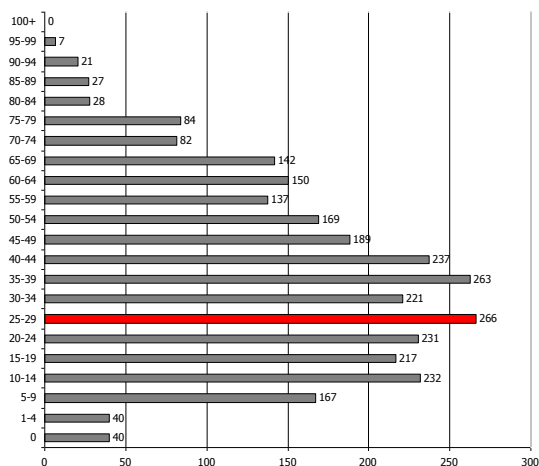
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Spolu	2895	2925	2954	2984	3014	3044	3074	3103	3133	3163	3193
0	40	40	40	39	39	39	38	38	38	37	37
1-4	168	167	166	165	164	162	161	160	159	158	157
5-9	231	232	232	233	234	234	235	236	236	237	238
10-14	219	217	214	211	209	206	204	201	198	196	193
15-19	233	231	229	226	224	222	220	218	215	213	211
20-24	263	266	270	273	277	280	284	287	291	294	298
25-29	221	221	221	220	220	220	220	220	219	219	219
30-34	257	263	268	273	279	284	289	295	300	305	311
35-39	231	237	244	250	256	263	269	275	282	288	294
40-44	186	189	191	194	197	199	202	205	207	210	213
45-49	167	169	171	173	176	178	180	182	184	187	189
50-54	138	137	137	136	136	135	135	134	133	133	132
55-59	148	150	153	156	159	162	165	167	170	173	176
60-64	136	142	147	153	158	164	169	175	180	186	191
65-69	81	82	82	83	84	85	85	86	87	88	88
70-74	80	84	88	91	95	98	102	106	109	113	116
75-79	42	44	46	48	50	52	55	57	59	61	63
80-84	28	27	27	27	27	27	26	26	26	26	26
85-89	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
90-94	6	7	7	8	8	8	9	9	10	10	10
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2015

2025

Ďalšie demografické charakteristiky

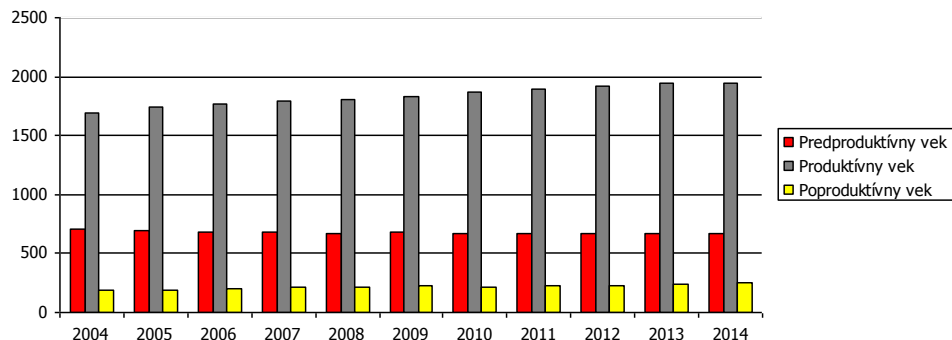
Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o cca. 34,22 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles (5,25 %). Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 14,73 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívny vek	704	700	684	679	670	677	669	675	667	674	667
Produktívny vek	1697	1738	1765	1798	1808	1831	1866	1888	1920	1943	1947
Poproduktívny vek	187	192	205	212	211	225	220	224	230	241	251

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

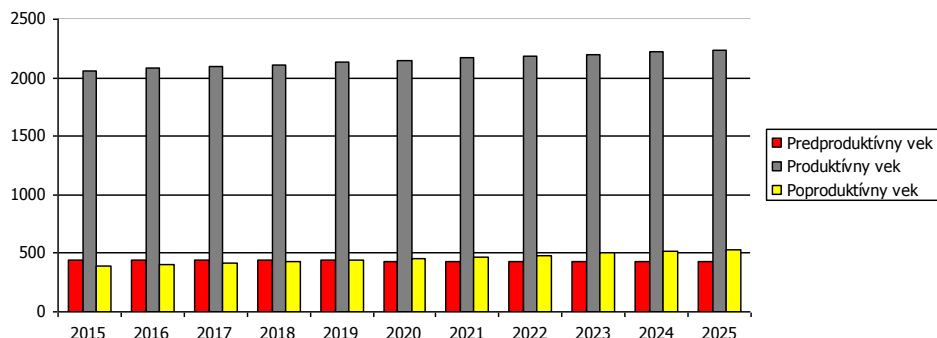
Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekovej skupine produktívneho a poproduktívne veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá nárast obyvateľov v skupine poproduktívneho aj produktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predproduktívny vek	439	438	438	437	436	435	435	434	433	432	431
Produktívny vek	2062	2080	2097	2114	2132	2149	2166	2184	2201	2219	2236
Poproduktívny vek	393	407	420	433	446	459	473	486	499	512	525

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v rozhodujúcom okamihu sčítania v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľa, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považovali aj osoby na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku k 2004 a 2014

Vek	2004	2014	rozdiel 2014 -2004
15-19	227	233	6
20-24	236	262	26
25-29	235	222	-13
30-34	193	231	38
35-39	170	230	60
40-44	151	189	38
45-49	153	168	15
50-54	140	143	3
55-59	97	141	44
60-64	95	128	33

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V porovnaní s údajmi za rok 2004, došlo k zníženiu počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva len vo vekovej skupine od 25 do 29 rokov. Možno predpokladať, že trend vo vývoji počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva bude pokračovať aj v súčasnom decéniu. Z hľadiska dochádzky za prácou bolo zamestnaných mimo obce až 963 obyvateľov. Z hľadiska sektorov bolo najviac obyvateľov zamestnaných v terciárnom sektore. Sekundárny sektor bol zastúpený počtom 511 obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
obec Liesek	1196	963	73	511	548	694

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 94,82 %. V malej miere je zastúpená česká národnosť (0,07 %) a ukrajinská národnosť (0,07 %). Poľská národnosť zastúpená 0,14 %. S nezistenou národnosťou je v obci 1,01 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SODB 2011		%
Slovenská	2710		94,82
Nezistená	29		1,01
Ukrajinská	2		0,07
Česká	2		0,07
Maďarská	1		0,03
Poľská	4		0,14
Zdroj: www.statistics.sk			

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci Liesek majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania bez školského vzdelania – 24,46 % (pripadal hlavne na školopovinné deti a deti predškolského veku), obyvatelia so základným (19,45 %) a obyvatelia s úplným stredným vzdelaním. Obyvatelia s učňovským vzdelaním tvorili skupinu 11,55 % osôb.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012			
Vek	abs.	%	
úplné stredné odborné (s maturitou)	424	14,84	
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	166	5,81	
bez školského vzdelania	699	24,46	
učňovské (bez maturity)	330	11,55	
základné	556	19,45	
stredné odborné (bez maturity)	316	11,06	
úplné stredné všeobecné	62	2,17	
nezistené	28	0,98	
úplné stredné učňovské (s maturitou)	83	2,90	
vysokoškolské bakalárske	62	2,17	
vyššie odborné vzdelanie	16	0,56	
vysokoškolské doktorandské	6	0,21	
Zdroj: statistics.sk, 10.9.2014			

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra relatívne negatívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa v sledovanom období vyvíjal smerom k znižovaniu počtu obyvateľov s nižším stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Obnova tvorby pracovných miest a zrýchlenie dynamiky sa prejavilo koncom 90. tých rokov minulého storočia. V súčasnosti pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest. Svetová hospodárska kríza ovplyvnila nezamestnanosť v celej SR. Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2008 klesajúci trend. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet nezamestnaných v obci. V roku 2014 bolo v obci evidovaných 182 nezamestnaných, z toho žien bolo 83. Miera nezamestnanosti v obci dosiahla hodnotu 9,35 %.

Nezamestnaní v obci												
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Liesek	174	146	109	92	115	165	152	174	182	195	182	

z toho ženy	87	70	44	36	38	58	57	63	68	80	83
Produktívny vek	1697	1738	1765	1798	1808	1831	1866	1888	1920	1943	1947
Miera nezamestnanosti	10,25	8,40	6,18	5,12	6,36	9,01	8,15	9,22	9,48	10,04	9,35
Zdroj: ÚPSVAR, 2004-2014											

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Žilinský kraj	11,12	9,33	7,03	5,55	6,20	10,89	10,86	11,91	12,79	12,51	10,91
Okres Tvrdošín	11,74	10,74	7,96	7,13	8,58	13,20	13,02	13,73	14,02	13,60	11,18
Muži	10,93	10,55	8,00	7,06	8,53	14,16	14,21	14,34	14,11	13,90	11,44
Ženy	12,83	10,98	7,92	7,22	8,65	11,87	11,33	12,88	13,90	13,18	10,81

Zdroj: ÚPSVAR, 2004-2014

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas polovice obdobia v prípade mužskej populácie. V roku 2014 dosiahla úroveň 11,44 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2011 (14,34 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a riziková skupinu od 15 do 24 rokov. V tejto skupine podiel pomaly narastá. K zníženiu podielu dochádza v prípade skupiny od 35 do 49 rokov, kedy do roku 2014 klesol podiel na 30,5 %.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %											
Okr. Tvrdošín	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
15-24	18,5	19,0	20,1	20,7	21,8	24,7	26,8	25,5	28,0	24,9	24,7
25-34	22,0	22,7	23,6	22,0	26,0	27,1	24,5	25,3	23,8	25,4	24,1
35-49	38,3	36,8	34,3	34,8	30,2	27,8	28,6	29,0	29,5	30,6	30,5
50 a viac	21,2	21,5	22,0	22,5	22,0	20,4	20,1	20,2	18,7	19,1	20,6

Zdroj: 20.6.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nezamestnaní podľa veku v obci Liesek					
Ukazovateľ/Roky	2010	2011	2012	2013	2014
15-18	15	32	24	*13	16
19-24	26	34	41	**17	40
25-29	16	11	20	21	18
30-34	24	24	26	27	12
35-39	18	10	20	22	26
40-44	19	8	13	18	19
45-49	16	15	14	21	17
50-	23	17	14	13	14

Zdroj: Zdroj OcÚ, 2015

V obci bolo evidovaných najviac nezamestnaných v skupine od 19 do 24 rokov a od 35 do 39 rokov.

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Najviac obyvateľov bolo evidovaných v skupine nad 24 mesiacov. Pomerne veľké skupiny tvorili aj nezamestnaní v skupine do 3 mesiacov a od 13 do 24 mesiacov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s nižším stredným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zákl. a bez vzdel.	17,3	18,9	15,5	23,8	20,1	13,0	9,9	6,7	9,0	7,6	8,9
Nižšie stredné	44,6	45,1	47,0	39,3	42,9	43,5	45,4	41,9	48,1	47,9	44,8
Úplné stredné	34,4	30,4	31,5	30,1	30,9	36,2	37,0	40,7	33,3	34,1	37,2
Vysokoškolské	4,0	5,8	6,1	7,4	5,8	7,3	7,8	10,7	9,4	10,4	9,3

Zdroj: 20.6.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 8,9 %. V obci bolo najviac nezamestnaných obyvateľov s nižším stredným vzdelaním (76) a úplným stredným vzdelaním - 62.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Tvrdošíne, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemyselné odvetvia, obchod, zdravotníctvo a sociálna pomoc. Silne zastúpené je aj školstvo a verejná správa. Od roku 2010 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne znížil (40,7 %). Najvýraznejší pokles nastal práve v prípade priemyslu ale aj verejnej správy.

Štruktúra zamestnanosti podľa odvetvovej klasifikácie v %					
	2010	2011	2012	2013	2014
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	3,7	6,0	7,1	9,0	10,1
Priemysel spolu	54,1	43,3	40,7	42,8	44,5
Ťažba a dobývanie	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Priemyselná výroba	49,6	38,8	37,0	39,2	40,7
Dodávka elektriny, plynu, pary a ...	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4
Dodávka vody, čistenie a odvod ...	4,1	4,1	4,1	3,7	3,5
Stavebníctvo	4,1	3,0	2,8	2,5	2,2
Veľkoobchod a maloobchod; oprava ...	5,3	7,5	13,0	10,5	10,6
Doprava a skladovanie	3,1	2,6	2,8	3,3	3,1
Ubytovacie a stravovacie služby	2,9	3,1	3,4	3,4	3,3
Informácie a komunikácia	2,4	3,0	2,9	2,9	2,9
Finančné a poisťovacie činnosti	0,6	0,4	0,5	0,6	0,6
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odborné, vedecké a technické činnosti	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6
Verejná správa a obrana; povinné ...	15,8	11,8	9,9	7,2	6,8
Vzdelávanie	2,3	9,4	6,5	5,7	5,9
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	9,6	9,4	11,3	12,4	15,1
Umenie, zábava a rekreácia	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ostatné činnosti	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Vzhľadom na veľkosť obce je pracovný trh obmedzený. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov je zamestnaných v sekundárnom sektore – výroba a službotvornom sektore.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo						
	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
Liesek	1196	963	73	511	548	694

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádza za prácou mimo obce Hladovka. Z celkového počtu ide ekonomicky aktívneho obyvateľstva ide až o 963 obyvateľov, čo tvorí 80,51 %.

2.8. BÝVANIE

Obec má charakter plošného sídla, v zásade s pravouhlým systémom ulíc. V svahových polohách v severnej časti zastavaného územia sa zástavba prispôsobuje terénnym podmienkam a ulice i zástavba majú rozvoľnenejšiu formu. Z južnej a čiastočne aj z východnej strany zástavbu ohraničuje nábrežie toku Oravce. Zo severnej strany je zástavba čiastočne limitovaná svahom a západná strana je limitovaná kvalitnou, alebo zamokrenou pôdou. Priestorové pôsobenie obce je kompaktné, organicky zasadené do krajinného prostredia. V roku 2011 bolo v obci evidovaných 645 domov.

Obývané byty a domy (2011)

	byty		
	spolu	v rodinnom dome	domy
Obec Liesek	677	640	645

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z dôvodu zmeny vlastníctva a to 15 bytov.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)

zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
15	0	1	2	13

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (597). Iná forma vlastníctva bola zastúpená 14 bytmi. V bytovom dome je evidovaných 39 bytov v osobnom vlastníctve.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)

vlastné v obytných domoch	byty vo vlast. v rodinných domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
39	597	21	1	14

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v obci Liesek disponuje plochou od 81 do 122 m². Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou viac ako 120 m² v počte 253.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy

Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
RD	5	86	296	253
BD	1	17	12	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v obci najviac zastúpené byty s 5+ obytnými miestnosťami. Druhou najväčšou skupinou sú 4+ izbové byty. Byty so 3 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 146.

Byty podľa počtu obytných miestností

1	2	3	4	5+
14	46	146	172	298

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 604 bytov RD a 28 BD v roku 2011 bolo napojených na spoločný zdroj pitnej vody. Vlastný zdroj pitnej vody malo 19 domácností. Bez vodovodu boli 3 byty.

Byty podľa zásobovania vodou RD							
v byte - spoločný zdroj	604	v byte - vlastný zdroj	18	mimo bytu	0	bez vodovodu	3
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011							
Byty podľa zásobovania vodou BD							
v byte - spoločný zdroj	28	v byte - vlastný zdroj	1	mimo bytu	0	bez vodovodu	0
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011							

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 376 bytov RD a 15 BD, a pevnou linkou disponovalo 271 bytov. Mobilným telefónom bolo vybavených 567 domácností.

Vybavenosť bytov a domácností v obci RD					
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia		
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet	
542	381	402	262	376	
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011					
Vybavenosť bytov a domácností v obci BD					
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia		
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet	
25	18	20	9	15	
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011					

Najviac bytov v obci Liesek je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia (529). Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovanie využíva cca. 103 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia							
ústredné diaľkové	14	ústredné lokálne	529	iný	103	bez kúrenia	2
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011							

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynom – 379 a pevným palivom – 264 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využíva 14 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie						
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	
379	14	0	264	5		2
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011						

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2014 výrazne stúpol ich počet na 349 osôb. Slobodné povolania boli zastúpené v počte 5.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyz. osoby – podnik.	237	272	266	283	313	334	357	381	375	382	373
Živnostníci	205	244	237	252	282	302	325	350	345	357	349
Slobodné povolania	0	0	0	3	3	4	3	3	4	4	5
Samost. hosp. roľníci	32	28	29	28	28	28	29	28	26	21	19

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Celkovo je v obci činných 38 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 28 ziskových a 10 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci											
o. Liesek	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	13	15	19	21	21	20	23	25	29	32	38
Práv. osoby ziskové	6	8	12	13	13	12	14	16	20	23	28
Práv. osoby neziskové	7	7	7	8	8	8	9	9	9	9	10

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V obidvoch skupinách došlo v sledovanom období k nárastu subjektov. Uvedené súvisí so samotným rozvojom obce a skvalitňovaním pokrytia občianskej vybavenosti. V obci majú sídlo nasledujúce právnické osoby:

1. ALL4KIDS s.r.o.	21. Jaroslav Stas - STAS JAROSLAV
2. AP-TRANS, s.r.o.,	22. JKK Trans s.r.o.
3. ARS servis s.r.o.	23. Jozef Macák EUROTRANS
4. AUTOBUSOVÁ DOPRAVA STAS, s.r.o.	24. Kabáč s.r.o.
5. Branislav Motýľ	25. KROVBER s. r. o.
6. DETSKAPOSTEL s.r.o.	26. MEJ truck, s.r.o.
7. Diversum s.r.o.	27. Mery Fashion, s. r. o.
8. DOMOTHERM, s.r.o.	28. MP-Therm, s. r. o.
9. dSolutions s.r.o.	29. pamatrans, s. r. o.
10. G & G CAPITAL GROUP, s.r.o.	30. PAPEN, s.r.o.
11. G + G POWERTRANS, s.r.o.	31. RABČAN-GROUP, s.r.o.
12. GRAPA - Šikyňa, s. r. o.	32. Regalsystém Bau G.K. s.r.o.
13. Grapstav, s.r.o.	33. SIBOMONT, s.r.o.
14. Grif plus, s. r. o.	34. SYSTEM REGAL s.r.o.
15. INOVIA, s. r. o.	35. THORAS Group, s.r.o.
16. INTERMETALHOME s.r.o.	36. TvorbaWebStránok, s.r.o.
17. J+K Trading, s.r.o.	37. VISSA s.r.o.
18. Ján Kabáč	38. Všetko pre stavbu, s.r.o.
19. JÁN MOTÝĽ s.r.o.	39. Wisdom Technologies s.r.o.
20. Janoštin, s. r. o.	40. WOOD-PROFIL s.r.o.
	41. ZXZ s.r.o.

Rozdelenie subjektov podľa hlavnej ekonomickej činnosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry živnostníkov v regióne podľa zamerania ekonomickej činnosti. Najviac subjektov je činných v oblasti priemyselnej výroby (18,9 %), stavebníctva (33,9 %) , obchodu a obchodných činností (18,9 %). Pomerne vysoké % (8,3) je orientovaných na poľnohospodárstvo a lesníctvo.

Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností SK NACE Rev.2

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a	2,6	2,7	2,7	5,2	5,7	6,9	8,3
Priemysel spolu	25,6	23,8	23,7	20,9	20,5	19,5	18,9
Priemyselná výroba	25,5	23,7	23,5	20,7	20,3	19,3	18,7
Dodávka vody; čistenie a odvod ...	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Stavebníctvo	30,2	31,8	32,5	33,6	32,9	34,1	33,9
Veľkoobchod a maloobchod; oprava ...	22,5	21,2	20,0	18,9	19,7	19,6	18,9
Doprava a skladovanie	3,2	3,3	3,0	2,9	3,0	2,6	2,0
Ubytovacie a stravovacie služby	7,4	7,1	7,0	6,3	5,9	5,4	5,5
Informácie a komunikácia	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3
Finančné a poisťovacie činnosti	0,6	0,7	0,6	0,5	0,6	0,6	0,7
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Odborné, vedecké a technické činnosti	3,1	3,7	4,4	5,1	4,9	4,3	4,5
Administratívne a podporné služby	0,5	1,0	1,4	1,7	1,9	2,0	1,9
Vzdelávanie	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,5	0,5
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
Umenie, zábava a rekreácia	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,4
Ostatné činnosti	1,9	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1	2,5

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese činných v oblasti obchodu, nehnuteľností a obchodných činností a priemysle. Pomerne silo sú zastúpené aj subjekty v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva.

Podniky podľa ekonomických činností podľa SK NACE Rev.2

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a ...	8,53	8,35	8,28	8,15	8,33	7,21	6,79
Priemysel spolu	22,50	20,50	18,60	16,30	16,90	15,70	14,40
Ťažba a dobývanie	0,00	0,00	0,46	0,44	0,42	0,36	0,48
Priemyselná výroba	21,20	19,20	16,80	15,00	15,80	14,6	12,80
Dodávka elektriny, plynu, pary a ...	0,26	0,25	0,46	0,44	0,21	0,36	0,32
Dodávka vody; čistenie a odvod ...	1,03	1,01	0,92	0,44	0,42	0,36	0,81
Stavebníctvo	6,98	7,34	7,13	7,05	6,67	7,39	8,40
Veľkoobchod a maloobchod; oprava ..	34,9	35,2	37,2	39,00	38,5	40,00	40,40
Doprava a skladovanie	3,36	3,29	3,22	3,52	3,13	4,32	4,85
Ubytovacie a stravovacie služby	5,43	5,57	5,06	5,29	5,21	5,23	4,68
Informácie a komunikácia	2,33	2,28	2,07	1,98	2,29	2,70	2,58
Finančné a poisťovacie činnosti	0,26	0,25	0,23	0,00	0,00	0,18	0,00
Činnosti v oblasti nehnuteľností	2,33	2,78	2,76	2,64	2,71	2,34	2,26
Odborné, vedecké a technické činnosti	5,17	5,57	5,98	5,73	5,83	5,05	5,01
Administratívne a podporné služby	2,07	2,28	2,99	3,08	2,92	2,70	3,72
Vzdelávanie	0,26	0,25	0,23	0,22	0,42	0,54	0,48
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	3,62	4,05	4,14	5,29	5,21	4,86	4,68
Umenie, zábava a rekreácia	1,55	1,77	1,61	1,32	1,25	1,26	1,13
Ostatné činnosti	0,78	0,51	0,46	0,44	0,63	0,54	0,65

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska pol'nohospodárskeho pôdneho fondu a pol'nohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Liesek, ktorá je začlenená do okresu Tvrdošín, kraj Žilinský. Celková výmera pol'nohospodárskej pôdy je 2497,9 ha, z čoho orná pôda zaberá 420,1 ha. Najväčšie zastúpenie majú trvalé trávnaté porasty – 2061,0 ha. Celkový podiel pol'nohospodárskej pôdy na celkovej výmere sa zvyšuje. Podiel na celkovej výmere má pol'nohospodárska pôda 80,8 %.

Výmera pol'nohospodárskej pôdy v obci Liesek

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
% z celkovej výmery	75,4	75,4	79,8	81,2	81,2	81,1	80,9	80,9	80,9	80,8	80,8
Pol'nohosp. pôda - spolu	2331,7	2331,5	2464,8	2509,1	2508,3	2507,0	2500,7	2499,9	2499,0	2498,4	2497,9
- orná pôda	425,9	425,8	422,3	422,5	422,1	421,7	421,2	420,8	420,5	420,4	420,1
- záhrada	16,9	17,0	17,0	17,3	17,2	17,1	17,3	17,1	16,9	16,8	16,8
- trvalý trávny porast	1888,8	1888,7	2025,5	2069,3	2069,0	2068,1	2062,3	2062,0	2061,6	2061,2	2061,0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba v regióne je zameraná na produkciu obilnín a olejní. Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú zemiaky, a ich celková produkcia výrazne vzrástla.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny

okres Tvrdošín	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zrniny spolu	3,18	2,30	2,73	3,43	3,08	2,79	2,35	3,56	3,43	2,99	3,58
Obilniny	3,20	2,38	2,73	3,43	3,08	2,79	2,35	3,56	3,43	2,99	3,58
Zemiaky	8,58	16,33	13,59	18,78	15,68	14,11	10,52	9,96	19,07	14,78	13,50
Viacr. krm. na or. p.	4,67	5,70	5,18	6,99	6,23	7,44	6,41	7,38	6,21	6,59	5,63

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Živočišná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese Tvrdošín. Z hľadiska živočišnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny, hovädzieho dobytku, oviec a ošípaných. Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu v okrese.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat

okres Tvrdošín	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hov. dob. (na 100 ha pol. p.)	60,1	59,5	54,7	52,2	52,4	51,2	51,2	46,3	49,2	49,4	51,0
Kravy (na 100 ha pol. p.)	26,5	26,4	27,0	26,5	24,2	24,6	24,1	22,4	23,3	22,8	23,2
Ovce (na 100 ha pol. p.)	53,8	56,2	51,4	49,0	42,5	41,5	43,8	40,6	40,6	40,1	40,5
Ošípané (na 100 ha or. pôdy)	221,1	227,5	209,4	54,8	54,0	48,4	45,8	38,8	41,5	39,0	40,2
Hydina (na 100 ha or. pôdy)	660,6	669,7	704,2	677,2	666,2	651,0	648,8	587,3	623,7	590,7	608,9
Sliepky (na 100 ha or. pôdy)	585,1	593,2	623,8	599,9	555,8	542,9	541,0	489,8	518,3	489,0	506,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Pol'nohospodárstvo vytvára dobrú základňu pre rozvoj spracovateľského priemyslu i pre rozvoj iných druhov činnosti. Rozhodujúcim determinantom, ktorý ovplyvňuje využiteľnosť krajinskej štruktúry územia, ako aj celý výrobný proces pol'nohospodárskej výroby, je pol'nohospodárska pôda, jej pôdno-agronomické a agrotechnické vlastnosti a vklady spoločnosti na zachovanie a zvýšenie pôdnej úrodnosti.

Komerčné služby

Keďže Obec Liesek patrí k pomerne veľkým obciam Oravy, má dobré zastúpenie rôznych typov podnikateľských subjektov. Medzi najvýznamnejších poskytovateľov služieb v obci patria: predaj potravín a zmiešaného tovaru: COOP Jednota SD Trstená, Grapa – Dušan Šikyňa, Potraviny Stas, Potraviny Hrkeľ. Predaj stavebného a priemyselného tovaru: Jozef Garbiar Stavebniny, Martin Vrabček Stavivá, Predaj kvetov a záhradnícke služby - Kvetinárstvo Ján Noga, PBG Pavol Bartoš, Kaderníctvo - Kaderníctvo Marcela. ďalej sú v obci: Autoopravovne a autodoprava - Autoopravovňa Stanislav Hrkeľ, Autoopravovňa Miroslav Hucík, Autoopravovňa Marián Koleják, Autoopravovňa Trojan, Autodoprava

Stas, Autodoprava Ján Motýľ, Autodoprava – špeditérstvo Jana Kabáčová, Drevovýroba: Jozef Boča, Dušan Janoštin, Stavebné firmy: Grif s.r.o., Krovber s.r.o., Ďalšie prevádzky: TONKA – Antónia Štobrová, Dušan Didek, Dano – Daniel Vavrek, Marián Ondřík – nakladanie s odpadmi (VSO, 2013, s.6).

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nachádza základná škola s materskou školou.

Materská škola

Obec je zriaďovateľom jednej materskej školy. Budova Materskej školy je situovaná v pokojnom prostredí. Poskytuje celodennú starostlivosť v čase od 6.30 hod. - do 16.30 hod. Materská škola vznikla už v povojnovom období, v školskom roku 1948/49, najskôr ako poldenná a od roku 1970 ako celodenná prevádzka. V materskej škole sa poskytuje predprimárne vzdelávanie deťom vo veku od 3 do 6 rokov a deťom s OŠD. Výučba detí je rozdelená do štyroch tried, podľa veku. Výchovno-vzdelávaciu činnosť zabezpečuje kolektív 8 kvalifikovaných pedagogických pracovníkov. Spolupracuje so Základnou školou Liesek, s Obecným úradom v Liesku a s rodičmi. Najprirodzenejšou činnosťou dieťaťa v predškolskom veku je hra a preto všetky činnosti a pedagogické aktivity prebiehajú hrovou formou. Cieľom je vytvoriť pre deti najvhodnejšie podmienky pre zdravý duševný a telesný rozvoj dieťaťa (20.9.2015, <http://zsliesek.edupage.sk/about/>).

Materskú školu navštevuje 93 detí. V škole je zamestnaných 8 učiteliek.

Materská škola											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	80	79	90	81	78	72	73	86	92	91	93
MŠ - štátne - triedy	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4
MŠ - štátne - učitelia	6	6	6	6	6	6	5	7	7	8	8

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Základné školstvo

Základná škola s materskou školou Liesek je plneorganizovaná štátna škola s právnou subjektivitou v regióne Orava, v okrese Tvrdošín, ktorá začala písať svoju históriu v roku 1963, keď bola dostavaná nová budova školy. Postavená bola s kapacitou 9 – tich tried, čo už vtedy nezodpovedalo kapacitným potrebám a v škole sa muselo vyučovať na dve zmeny. Od roku 1992, keď bola dokončená prístavba ZŠ sa vyučovalo už iba v dopoludňajších hodinách. V roku 2008 bola pod právnou subjektivitu školy priradená aj materská škola, Jej zriaďovateľom je Obec Liesek. V roku 2011 bola dokončená nadstavba telocvične, v ktorej pribudli 3 špeciálne triedy / dve mediálne učebne a jedna učebňa cudzích jazykov / a 2 kabinety. Školu navštevuje v priemere okolo 400 žiakov. V rámci okresu sme štvrtou najväčšou školou počtom žiakov. V právnych vzťahoch vystupuje vo vlastnom mene a má zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov. Škola poskytuje základné vzdelanie, zabezpečuje edukáciu na úseku základného školstva, pripravuje žiakov na štúdium na stredných školách. Neoddeliteľnou súčasťou školy je školský klub detí, centrum voľného času, materská škola a školská jedáleň. Škola je umiestnená v peknom prostredí, približne v strede dediny, v jej severnej časti, na Staničnej ulici smerom k meteorologickej stanici (20.9.2015, <http://zsliesek.edupage.sk/about/>).

Základná škola											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	464	463	435	407	387	379	374	383	377	377	365
ZŠ - štátne - triedy	20	20	19	19	18	18	18	18	18	18	19
ZŠ - štátne - učitelia	27	27	29	29	27	26	29	26	26	27	28

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Veľkosť školy

Budova je účelovo zriadená pre ročníky 1 - 9, s počtom tried 8 na ročníkoch 1.-4. a počtom tried 10 na ročníkoch 5.-9. Súčasťou budovy, ktorá pozostáva z dvoch častí s rozdielnym dátumom vybudovania je poloautomatizovaná plynová kotelňa a telocvičňa. S výstavbou telocvične sa začalo v roku 1982 a v roku 2006 prešla rozsiahlou rekonštrukciou. Prvá časť (stará škola) bola spustená do prevádzky v roku 1963 a je jednopodlažná. V jej časti sa nachádza 9 kmeňových tried, multimediálna učebňa, kabinety, zborovňa, ambulancia zubného lekára, sociálne zariadenia pre chlapcov a dievčatá, riaditeľňa a kancelária pre zástupcov riaditeľa školy. Druhá časť (nová škola) nazývaná aj prístavba je dvojpodlažná. Bola spustená do prevádzky v roku 1992. Na jej prízemí sa nachádzajú 3 kmeňové triedy a šatne pre žiakov. Na prvom poschodí je 6 kmeňových tried, kabinet špeciálneho pedagóga a ďalšie kabinety. Na druhom poschodí sa nachádza školská knižnica, 3 učebne na prácu s počítačom, z toho jedna sa nachádza v špeciálnej učebni fyziky, špeciálna učebňa fyziky, učebňa jazykov a učebňa pre vyučovanie špecifickej prípravy dievčat - cvičná kuchynka. Počítačová sieť nainštalovaná v škole, obsahujúca asi 50 počítačov, umožňuje žiakom prístup na internet. Okrem toho je v škole zriadená aj wifi sieť s možnosťou bezdrôtového pripojenia na internet v ľubovoľnej časti školy. Na každom poschodí sa nachádzajú sociálne zariadenia pre chlapcov, dievčatá a personál, a kabinety. Súčasťou 3. poschodia je povala školy rozdelená na dva samostatné priestory. Pre vyučovanie technickej výchovy sa používa nová školská dielňa, ktorá je súčasťou telocvične. Súčasťou školy je i trávnaté ihrisko, na ktorom treba dokončiť ešte malé úpravy a oplatenie. V zimných mesiacoch táto plocha slúži ako ľadová plocha s mantinelmi. V areáli sa ďalej nachádza školský pozemok, ktorý sa využíva na hodinách pestovateľských prác, tie sú súčasťou predmetu technická výchova. Škola má školskú jedáleň. Vyučovacím jazykom je slovenčina. Učitelia majú pre jednotlivé predmety vlastné kabinety, ktoré sú vybavené množstvom učebných pomôcok. Vo veľkom vestibule sa nachádzajú šatne pre žiakov, centrálné nástenky informujúce o histórii školy, jej úspechoch, organizácii a pripravovaných podujatiach. Škola ponúka žiakom množstvo záujmových krúžkov, otvára sa nielen žiakom, ale aj verejnosti. Škola ponúka priestory ZUŠ z Tvrdosína, ZUŠ z Nižnej a SZUŠ z Chlebníc - učitelia zo ZUŠ vyučujú u nás žiakov teóriu hudobnej výchovy a hru na hudobných nástrojoch (gitara, klavír, flauta, akordeón) (20.9.2015, <http://zsliesek.edupage.sk/about/>).

Charakteristika pedagogického zboru

Priemerný počet učiteľov sa pohybuje okolo 26 pedagogických pracovníkov, s prevahou ženskej populácie, pričom ich počet závisí od počtu otvorených tried. Pedagogický zbor je takmer plne kvalifikovaný, učitelia majú ukončené úplné vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené zákonom – pedagogickú a odbornú spôsobilosť. Na škole pracuje samostatne koordinátor pre výchovu k manželstvu a rodičovstvu, koordinátor pre environmentálnu výchovu, koordinátor pre ľudské práva a koordinátor protidrogových závislostí a kriminality, ktorý má na starosti ochranu detí pred drogovými závislosťami, fyzickým alebo psychickým násilím a prejavom šikanovania. Všetci pedagogickí zamestnanci sa priebežne vzdelávajú v rámci kontinuálneho vzdelávania. Absolvovali školenia informačno - komunikačných technológií, niektorí prešli školeniami na čitateľskú gramotnosť a ďalšími. Školenia sú väčšinou organizované Metodickým centrom Bratislava, pobočka Žilina. Vyučujúce ročníkov 1.-4. si budú dopĺňať vzdelanie na základe ponuky Štátneho pedagogického ústavu a Štátnej jazykovej školy (20.9.2015, <http://zsliesek.edupage.sk/about/>).

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne

služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVar v Tvrdošíne, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec. Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese Tvrdošín.

Sociálne zariadenia podľa typu ukazovateľa, rok a územie											
Okres Tvrdošín	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	4	3	3	4	3	5	4	4	8	9	9
Počet miest k 31.12 spolu	206	208	201	201	194	189	184	180	229	206	207
P.m. v domov. dôchodcov	12	12	10	12	10	9	0	0	0	0	0
P.m. v DSS pre pos. dosp.	194	195	190	188	184	180	155	151	131	126	167
P.m. v DSS pre postih. deti	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
P.m. v zar. pre seniorov	0	0	0	0	0	0	29	29	20	24	15

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Materské centrum

Materské centrum Anjelickovo v Liesku je neziskové podporné zariadenie pre rodinu. Jeho priestory sú na poschodí, v budove Kultúrneho domu v Liesku. Vzniklo zo spontánnej iniciatívy matiek na materskej dovolenke (20.9.2015, <http://www.anjelickovo.itall.sk/index.php?cat=14>).

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevládajúcej existujúcej podoby zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom,
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby,

jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnou technickou vybavenosťou, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotná starostlivosť občanov sa orientuje na využívanie zdravotných služieb v Trstenej, kde sa nachádza Hornooravská nemocnica s poliklinikou Trstená. Stomatologická starostlivosť je pre žiakov základnej zabezpečovaná stomatológom MUDr. Viliamom Roziakom, ktorý má svoju stomatologickú ambulanciu v Trstenej. Keďže Základná škola s materskou školou v Liesku má vlastnú zubnú ambulanciu s vyšetrovacím kreslom, stomatológ v nej ordinuje počas školského roka každý štvrtok, kde vykonáva žiakom povinnú prehliadku chrupu a menšie ošetrenia zubného kazu. Starostlivosť o domáce a hospodárske zvieratá, prevencia, očkovanie, čipovanie, interná medicína, dermatológia, stomatológia, EKG, USG a odborné poradenstvo poskytuje veterinárny lekár MVDr. Ľubomír Lukáč (VSO, 2013, s.5).

2.13. ŠPORT

Obec a jej okolie poskytuje široké možnosti športového, rekreačného a kultúrneho využívania nielen pre vlastných obyvateľov, ale hlavne tvorí potenciál rekreácie, hlavne krátkodobej nielen pre obyvateľov okresného mesta Trstenej, ale aj pre širší región. Priamo v obci je pomerne dostatočne vybudovaná športová infraštruktúra. Pre neorganizovanú telesnú výchovu obyvateľstvu obce slúži športový areál, kde sa nachádza futbalový štadión. V obci je vybudovaná telocvičňa v rámci areálu základnej školy, hokejové ihrisko, 3 detské ihriská. Cez obec prechádza cykloturistická trasa. V obci je činný športový Futbalový klub, Hokejový klub, Motokrosový klub.

HK Liesek

Hokejový oddiel bol založený v roku 1986. v tom istom roku bolo pri základnej škole vybudované klzisko, v nasledujúcom umelé osvetlenie a v ďalšom roku striedačky.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávajú voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich

ženy

muži

priemer

15-24	52	45	49
25-39	36	43	40
40-54	39	39	39
55-69	38	36	37
70+	18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

V obci je dostatočne budovaná kultúrna infraštruktúra. V obci sa nachádza viacúčelová sála.

Obec každoročne organizuje veľký počet menších, prípadne väčších kultúrnych podujatí.

Kultúrne spolky

Folklórny život v hornooravskej obci Liesek, ktorá je niekoľko rokov spojená s činnosťou folklórneho súboru Skorušina. Folklórny súbor Skorušina vznikol v decembri 1988 v Liesku. Spracúva folklór z celého Slovenska no hlavne bohatý folklór Oravy. Od svojho vzniku sa špecializuje na goralský folklór z Hladovky a Suchej Hory. Zachováva autenticitu tejto oblasti či už po tanečnej alebo hudobnej stránke. Naším zámerom je upozorniť na pôsobenie a úlohu detskej zložky folklórneho súboru, ktorá je nevyhnutnou súčasťou folklórneho kolektívu, na umeleckú aktivitu dospelých členov súboru, ako aj na bohaté tradície, zvyky Hornej Oravy. Folklórny súbor Skorušina už od svojho vzniku autenticky prezentuje goralský folklór Suchej Hory a Hladovky, ktorý je v súčasnosti málo v povedomí slovenského národa. Keďže folklór vo všeobecnosti mizne zo záľub mladých ľudí, tento súbor sa ho snaží uchovávať aj napriek tomu, najmä prostredníctvom detskej zložky. Preto si myslíme, že by sa takémuto súboru mala venovať náležitá pozornosť (20.9.2015, <http://www.liesek.eu.sk/486/fs-skorusina.html>).

Verejná knižnica

Obecná knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorí 5946 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých 1479 ks, krásnu literatúru pre dospelých 2373 ks, odbornú literatúru pre deti 728 ks, krásnu literatúru pre deti 1179 ks. Knižnica má 357 prihlásených členov, z nich: dospelých 26, detí 239, študentov 92. Pri Obecnej knižnici je zriadená čítareň, v ktorej si čitatelia počas výpožičných hodín knižnice môžu čítať knihy a časopisy a diskutovať o nich s ostatnými čitateľmi.

Verejná knižnica

Okres Tvrdošín	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižných jednotiek	5 396	5 475	5 619	5 647	5 730	5 799	5 872	5 872	5 890	5 946	5 946
Počet užívateľov	222	264	283	303	326	111	74	73	76	45	56

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012,

[http://www.nocka.sk/uploads/fd/](http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf)

c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpodátateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, [http://www.nocka.sk/uploads/fd/ c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf](http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf)).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v obci nenachádza špecializované ubytovacie zariadenie. Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa aj na súkromí. K dispozícii sú 2 možnosti ubytovania.

Privát1

Návštevníci sa môžu ubytovať v prístavbe vo dvore domácich. Jedna 2-lôžková izba s prístelkou a jedna 4-lôžková izba, kúpeľňa (sprch. kút) s WC, kuchyňa (pl. sporák, el. rúra, chladnička, rýchly kanvica), prenosný TV a rádio, terasa, záhr. posedenie, ohnisko, pieskovisko, hojdačka.

Privát 2

Ide o apartmán s vlastným vchodom v rodinnom dome. Dve 3-lôžkové izby (v jednej poschod. posteľ), spol. miestnosť s TV a dvoma prístelkami (rozkladací gauč), kúpeľňa (sprch. kút, vaňa), WC, kuch. kút (pl. sporák, el. rúra, chladnička, mraznička, rýchly kanvica). Parkovanie je zabezpečené pri objekte.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Stravovacie a reštauračné služby sú poskytované v miestnych pohostinstvách, ako aj niektorých ubytovacích zariadeniach. Reštaurácie a pohostinské zariadenia sú - Reštaurácia Zlatý bažant, Bar Inka a Penzión Rosnička.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Liesek má potenciál pre zachytenie rekreantov svojou ubytovacou a stravovacou kapacitou. Má tiež predpoklady pre ponuku prehliadky kostola sv. Michala, zachovaných dreveníc, krátkych výletov ku kaplnkám a k prameňu čistej a zdravej vody. Má tiež možnosť poskytnúť športové ihrisko pre loptové hry. Po dobudovaní Rekreačného zariadenia Oravský háj s kúpaliskom v údolí potoka Brezovica vzniknú možnosti letnej rekreácie. Ubytovacia a stravovacia kapacita môže slúžiť tiež pre zimnú rekreáciu v existujúcom lyžiarskom Rekreačnom areáli Teplica v údolí potoka Brezovica v k.ú. obce Brezovica. Pre dennú rekreáciu je navrhnuté v platnom územnom pláne rozšírenie plôch verejnej zelene v centrálnej časti obce a na pravom nábreží rieky Oravice. V centre obce sú vybudované parkové úpravy, na nábreží Oravice je navrhnutý ďalší park a rozšírenie športových plôch (ZaD ÚPN, 2013, s.14).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejší rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Hospodárenie obce celkom	2 010	2011	2 012	2013	2014
Bežné príjmy					
Bežné výdavky					
Prebytok/schodok					
Kapitálové príjmy					
Kapitálové výdavky					
Prebytok/schodok					
Prebytok/schodok bež. a kap. rozp.					
Príjmy finančných operácií					
Výdavky finančných operácií					
Rozdiel finančných operácií					
Rozdiel celkového rozpočtu					
Zdroj: OcÚ Liesek, 2014					

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Liesek je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Liesek. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostky obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 9 členov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS	
Sídlo matričného úradu	Liesek
Sídlo pracoviska daňového úradu	Tvrdošín

Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru
Sídlo Okresného súdu
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru
Sídlo pracoviska obvodného úradu
Sídlo Územnej vojenskej správy
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia
ŠÚ SR

Tvrdošín
Tvrdošín
Tvrdošín
Tvrdošín
Žilina
Tvrdošín
Tvrdošín

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Liesek je súčasťou Vyššieho územného celku Žilina. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Žilinský kraj je ostatný vidiecky, konkurencieschopný, rýchlorastúci, konvergujúci, priemyselný región SR s perspektívou konkurencieschopného regiónu na úrovni SR, s vysokou atraktivitou pre investorov, s vysokým inovačným potenciálom a dlhodobou podpriemernou mierou nezamestnanosti, ale mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Českou republikou a Poľskou republikou. Osídlenie je sústredené prevažne do kotlín. Aj v tomto kraji sa prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Celkový prírastok obyvateľstva v kraji vykazuje hodnotu 0,93 ‰ na 1000 obyvateľov. ŽK možno klasifikovať ako priemyselný región s vysokým rozvojovým potenciálom. Vďaka za to dvom faktorom, a to lokalizácii v blízkosti priemyselných zón susednej Českej republiky a Poľska, ale tiež nedostatku úrodnej poľnohospodárskej pôdy. Priemysel sa na ročnej produkcii kraja podieľa viac ako 70 %. Zahŕňa všetky sektory a je pomerne rovnomerne rozložený. ŽK má významné postavenie v oblasti turizmu a patrí medzi najnavštevovanejšie kraje SR, s najvyššou ubytovacou kapacitou, ktorá dosiahla jednu z najvyšších návštevností (18,8 %) po BK a pred Prešovským krajom. Celkom možno očakávať, že ŽK má šancu si aj vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a bude sa pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať automobilový a strojársky priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať tiež elektrotechnický priemysel. ŽK je dôležitou medzinárodnou križovatkou, prepájajúcou dopravnú sieť troch krajín – SR, Českej republiky a Poľska. Pre trvalo udržateľný hospodársky a sociálny rast ŽK je potrebné dobudovať nadradenú dopravnú infraštruktúru v trase multimodálnych koridorov Va 81 a VI a siete T-ENT. Po dokončení diaľničnej siete bude ŽK prepojený s ďalšími medzinárodnými dopravnými koridormi. Renovácia železníc a koridorov kombinovanej dopravy spolu s modernizáciou letiska tvoria veľmi dobré podmienky pre dopravný systém európskej úrovne. Prírodné zdroje ŽK sú bohaté a rôznorodé, veľký význam majú lesy (57 % povrchu kraja), zdroje minerálnych a termálnych vôd využívané najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj nedisponuje žiadnymi zásobami surovín (NSRR, 2012, s.78-83).

Charakteristika špecifických stránok regiónu V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že ŽK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni najmä pri využívaní inovačného potenciálu v chemickom, automobilovom a strojárskom priemysle a v službách. Dôsledkom toho je jeho slabé prenikanie do priemyslu a ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality a dostupnosti verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie a poskytovaných elektronických služieb žilinského regiónu nízka. Najväčším nevyužitým rozvojovým potenciálom regiónu ŽK je:

- strategická poloha (prepojenie západ - východ, prihraničný región a medzinárodná križovatka),
- prírodné bohatstvo – chránené územia, geotermálna energia, kultúrne tradície,
- nadpriemerný inovačný potenciál a vysoký počet MSP.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda ŽK je tvorená silným inovačným potenciálom v kombinácii s výhodnou geografickou polohou, dostupnosťou a atraktivitou regiónu, potenciálom pre rozvoj turizmu, dopravy a nových služieb k podpore rozhodujúcich priemyselných odvetví.

Strategické ciele:

1. posilnenie a rozvoj inovačného potenciálu,
2. zhodnotenie a posilnenie vnútorného potenciálu turizmu s prepojením na ochranu a tvorbu životného prostredia,
3. nadregionálna a regionálna dopravná dostupnosť a kvalita služieb s dôrazom na cezhraničnú spoluprácu a nadregionálne väzby.

Očakávané dopady:

- využitie silného inovačného potenciálu k rastu regionálneho HDP a produktivity,
- rast podielu služieb a inovatívnych podnikov na ekonomickej štruktúre regiónu,
- posilnenie väzieb medzi vedou, výskumom, inováciami - podnikateľskou sférou a vzdelávacími inštitúciami,
- rast zamestnanosti, exportnej výkonnosti a konkurencieschopnosti regionálnej ekonomiky,
- zvýšenie kvality života vytvorením vhodných podmienok pre dostupnosť dobrého vzdelania, vhodného a dostatočne oceneného zamestnania s podporou rodiny, kvalitnú sociálnu a zdravotnú starostlivosť, rovnosť príležitostí, dostatočné kultúrne, športové a voľnočasové vyžitie,
- zvýšenie kvality životného prostredia (NSRR, 2012, s.78-83)..

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

7.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.	
Opatrenie 6.1.1.1	Spracovať stratégiu podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VÚC, štátu a EÚ.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.2	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselnej zóny v južnej časti obce - príprava územia a realizácia infraštruktúry.	
Opatrenie 6.1.1.3	Vymedziť prenajímateľné obecné priestory pre potrebné služby a remeselné dielne.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.4	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obce.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.5	Zvýšenie kapacít informačných a poradenských služieb a podpora vzdelávania firiem.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.6	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.7	Podporovanie zavádzania remeselníckych dielní pre remeslá, ktoré sú pre obce typické.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.8	Rekonštrukcia existujúcich zastaralých poľnohospodárskych zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.1.1.9	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.10	Podpora zriaďovania malých rodinných fariem.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.11	Výstavba dvoch nájomných bytových domov na južnom okraji obce.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.12	Výstavba nákupného centra v rekreačnej zóne.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.13	Zriadenie prevádzky drevovýroby.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.14	Výstavba obecného trhoviska pri obecnom úrade.	nesplnené

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.1.2	Podpora tradičných odvetví priemyslu	
Opatrenia 6.1.2.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	čiastočne splnené
Opatrenia 6.1.2.2	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky – hlavne textilný priemysel a poľnohospodárstvo.	čiastočne splnené
Opatrenia 6.1.2.3	Podpora výroby a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú surovinové zdroje regiónu.	nesplnené

7.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry	
Opatrenie 6.2.1.1	Rekonštrukcia zastávok SAD v obci a výstavba dvoch zastávok SAD na ul. Hurčák a na ul. Staničná.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.1.2	Úprava miestnych komunikácií a výstavba	čiastočne splnené

	chodníkov.	
Opatrenie 6.2.1.3	Výstavba cyklotrasy na bývalom vale železničnej trate.	splnené
Opatrenie 6.2.1.4	Budovanie miestnych turistických cyklotrás prepájajúcich obce mikroregiónu a historické a prírodné atrakcie.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.5	Výstavba mosta ponad rieku Oravica.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.6	Budovanie parkovísk a cestnej infraštruktúry k sociálnej a športovej infraštruktúre.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.1.7	Rekonštrukcia štátnej cesty prechádzajúcej cez obec.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.8	Predĺženie Urbárskej ulice smerom k cintorínu.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.9	Šírkové usporiadanie cesty na ul. Ľ. Jankuláka.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.1.10	Úprava komunikácií na uliciach Hrady, a. Bažika, Močiarna a Bliechy.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.11	Rekonštrukcia a úprava Staničnej ulice a výstavba nových trás ulíc na severovýchode obce.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.12	Predĺženie Bernolákovej ulice západným smerom s napojením na cestu II./520.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.1.13	Predĺženie Dolnej ulice.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.14	Dobudovanie ulice pod Havraňákom, Uhliny, Hurčák.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.15	Výstavba prepojenia Ul. Pri Moste s Tichou ulicou a ulicou Uhliny.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.16	Vybudovanie komunikácie s bezprašným povrchom pozdĺž Brezovického mlyna smerom k lyžiarskemu stredisku v trase existujúcej poľnej cesty.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.17	Zlepšiť šírkové usporiadanie a spevniť povrch prepojovacej účelovej komunikácie medzi obcami Liesek a Brezovica.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.18	Dobudovanie peších chodníkov prietahu cesty II./520.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.1.19	Dobudovanie peších chodníkov okolo ul. Staničnej.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.20	Dobudovanie jednostranných chodníkov popri ďalších miestnych obslužných komunikáciách - Hrady, Dolná, A. Bažika, ...	častočne splnené
Opatrenie 6.2.1.21	Výstavba chodníka pozdĺž rieky Oravica.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.22	Výstavba parkoviska pri obecnom cintoríne, základnej škole, kaplnke a ostatných objektoch občianskej vybavenosti.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.23	Výstavba preložky cesty II/520 severne od obce súbežne s telesom bývalej železničnej trate.	nesplnené

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.2.2	Rozvoj občianskej infraštruktúry	
Opatrenie 6.2.2.1	Rozšírenie intravilánu obce vzhľadom na potenciálnu výstavbu IBV, prípadne priemyselné zóny.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.2	Dostavba miestneho vodovodu.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.3	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia v jednotlivých obci.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.4	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete v obci.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.5	Úprava verejných plôch v obci.	splnené
Opatrenie 6.2.2.6	Rekonštrukcia mostov a lávok.	nesplnené
Opatrenie 6.2.2.7	Dobudovať technologický ČOV.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.8	Rekonštrukcia brehov rieky Oravice a zamedzenie erózie brehov toku.	nesplnené
Opatrenie 6.2.2.9	Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.10	Výstavba bezdrôtového rozhlasu.	nesplnené
Opatrenie 6.2.2.11	Rozšírenie elektrických rozvodov VN.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.12	Rekonštrukcia obecného úradu.	splnené
Opatrenie 6.2.2.13	Zabezpečenie vysokorychlostného Internetu.	nesplnené
Opatrenie 6.2.2.14	Rekonštrukcia a rozširovanie obecného cintorína.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.15	Iluminácia historických objektov v obci.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.16	Dostavba ekostabilizačnej vegetácie na stržiach, neplodných pásoch pôdy a na nábrežniach potokov.	splnené
Opatrenie 6.2.2.17	Realizácia a údržba parkovej úpravy v obci.	častočne splnené

Opatrenie 6.2.2.18	Výsadba stromovej a krovinej ekostabilizačnej vegetácie pozdĺž účelových komunikácií, pozdĺž hraníc blokov pôdy a v ...	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.19	Výstavba protizáplavových opatrení v južnej časti obce.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.20	Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice a modernizácia požiarnej techniky.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.21	Podpora využívania alternatívnych zdrojov energií.	nesplnené
Opatrenie 6.2.2.22	Rozšírenie elektrických rozvodov NN.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.23	Prehlbenie dna koryta rieky Brezovica a zväčšenie profilu priepustov popod komunikácie.	častočne splnené
Opatrenie 6.2.2.24	Výstavba akumulačnej nádrže s obsahom 350,0 m ³ .	nesplnené
Opatrenie 6.2.2.25	Vybudovať dve nové trafostanice.	nelené

7.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.3.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenie 6.3.1.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	nesplnené
Opatrenie 6.3.1.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	splnené
Opatrenie 6.3.1.3	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci.	nesplnené
Opatrenie 6.3.1.4	Výstavba kompostoviska.	nesplnené
Opatrenie 6.3.1.5	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber.	nesplnené

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.3.2	Informovanosť a poradenstvo	
Opatrenie 6.3.2.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	nesplnené

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.3.3	Ochrana a racionálne využívanie vôd	
Opatrenie 6.3.3.1	Zabezpečiť dostavbu kanalizačnej siete a spustenie čističiek odpadových vôd, znížiť množstvo znečisťujúcich látok vo vypúšťaných odpadových vodách na limitovanú úroveň.	častočne splnené
Opatrenie 6.3.3.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	splnené
Opatrenie 6.3.3.3	Obnoviť prirodzené vodozádržné funkcie tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá).	nesplnené
Opatrenie 6.3.3.4	Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.	častočne splnené
Opatrenie 6.3.3.5	Výstavba protizáplavových opatrení v južnej časti obce.	nesplnené
Opatrenie 6.3.3.6	Rekonštrukcia brehov rieky Oravice a zamedzenie erózie brehov toku.	nesplnené
Opatrenie 6.3.3.7	Prehlbenie dna koryta rieky Brezovica a zväčšenie profilu priepustov popod komunikácie.	nesplnené
Opatrenie 6.3.3.8	Výstavba akumulačnej nádrže s obsahom 350,0 m ³ .	nesplnené

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.3.4	Ochrana ovzdušia	
Opatrenie 6.3.4.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	nesplnené

7.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.4.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.	
Opatrenie 6.4.1.1	Výstavba domu dôchodcov v bývalej materskej škole.	nesplnené

Opatrenie 6.4.1.2	Výstavba dvoch nájomných bytových domov na južnom okraji obce.	nesplnené
-------------------	--	-----------

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.4.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.	
Opatrenie 6.4.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	splnené
Opatrenie 6.4.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.	nesplnené
Opatrenie 6.4.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	nesplnené
Opatrenie 6.4.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	nesplnené
Opatrenie 6.4.2.5	Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.	splnené
Opatrenie 6.4.2.6	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.	nesplnené
Opatrenie 6.4.2.7	Zriadenie klubu mladých.	nesplnené

7.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.	
Opatrenie 6.5.1.1	Zriadenie priestorov pre materskú školu v budove základnej školy.	splnené
Opatrenie 6.5.1.2	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy.	častočne splnené
Opatrenie 6.5.1.3	Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budove základnej školy.	častočne splnené
Opatrenie 6.5.1.4	Vybudovanie športových ihrísk pre potreby školy.	nesplnené
Opatrenie 6.5.1.5	Rekonštrukcia a rozšírenie priestorov obecnej knižnice.	splnené
Opatrenie 6.5.1.6	Obstaranie počítačového vybavenia a napojenie na internet v priestoroch knižnice.	splnené
Opatrenie 6.5.1.7	Zriadenie nových počítačovej učebne pre potreby materskej školy.	splnené
Opatrenie 6.5.1.8	Výstavba priestorov pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.	nesplnené

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.5.2.	Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.	
Opatrenie 6.5.2.1	Vybudovanie športovej infraštruktúry pre loptové hry a tenisové kurty.	nesplnené
Opatrenie 6.5.2.2	Rekonštrukcia existujúcej športovej infraštruktúry v obci a dobudovanie šatní.	častočne splnené
Opatrenie 6.5.2.3	Výstavba cykloturistických trás.	častočne splnené
Opatrenie 6.5.2.4	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.	splnené
Opatrenie 6.5.2.5	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	splnené
Opatrenie 6.5.2.6	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.	splnené
Opatrenie 6.5.2.7	Podporovať talentovanú mládež.	splnené
Opatrenie 6.5.2.8	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiace v oblasti telesnej kultúry.	splnené

7.6 KULTÚRA

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.6.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.	
Opatrenie 6.6.1.1	Rekonštrukcia kultúrnej infraštruktúry.	nesplnené
Opatrenie 6.6.1.2	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov regiónu.	nesplnené
Opatrenie 6.6.1.3	Prepojiť obce so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky.	nesplnené
Opatrenie 6.6.1.4	Budovanie remeselníckych dvorov.	nesplnené
Opatrenie 6.6.1.5	Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno – historického,	nesplnené

	folklórneho aj prírodného bohatstva.	
Opatrenie 6.6.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike.	nesplnené
Opatrenie 6.6.1.7	Výstavba amfiteátra.	nesplnené
Opatrenie 6.6.1.8	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, atď..	splnené

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.6.2	Organizačné zabezpečenie	
Opatrenie 6.6.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	splnené

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.6.3	Propagácia v oblasti kultúry	
Opatrenie 6.6.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimedialnej forme.	nesplnené
Opatrenie 6.6.3.2	Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu.	nesplnené
Opatrenie 6.6.3.3	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	splnené

7.6 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.8.1	Účinná propagácia obce.	
Opatrenie 6.8.1.1	Vytvorenie samostatnej www stránky obce.	
Opatrenie 6.8.1.2	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimedialnej forme.	nesplnené
Opatrenie 6.8.1.3	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK.	nesplnené

Ciele a opatrenia		Plnenie
Cieľ 6.8.2	Rekreačno - relaxačné zázemie obce.	
Opatrenie 6.8.2.1	Rozšírenie oddychovej zóny v centre obce.	nesplnené
Opatrenie 6.8.2.2	Výstavba náučných chodníkov a inštalácia informačných tabúl.	nesplnené
Opatrenie 6.8.2.3	Výbudovanie športovej infraštruktúry.	nesplnené
Opatrenie 6.8.2.4	Výstavba oddychovej zóny s jazierkami na pravom brehu rieky Oravica.	nesplnené
Opatrenie 6.8.2.5	Dobudovanie odpočinkového priestoru v okolí prameňa a kaplnky nad obcou.	splnené
Opatrenie 6.8.2.6	Výstavba rekreačnej zóny Mlyn.	nesplnené
Opatrenie 6.8.2.7	Výstavba rekreačnej zóny pozdĺž potoka Brezovica.	nesplnené
Opatrenie 6.8.2.8	Výstavba lyžiarskeho areálu.	nesplnené
Opatrenie 6.8.2.9	Výstavba ubytovacieho zariadenia penziónového typu.	nesplnené
Opatrenie 6.8.2.10	Výstavba stravovacieho zariadenia tradičného typu.	nesplnené

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Liesek nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších

príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventúálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

Matica výkonu a dôležitosti

		Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Liesek a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

<ul style="list-style-type: none"> - poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 80,8 % katastra obce, - celkovo 28 podnikateľských subjektov – právnické osoby, - celkový počet fyzických osôb podnikateľov – 373 v roku 2014, - narastajúci počet podnikateľských subjektov, - fungujúce poľnohospodárske podniky, - existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, - okolo námestia sústredená základná, ale aj vyššia občianska vybavenosť, - rýchlá dostupnosť okresného mesta Tvrdosín, - rozvinutý drevospracujúci priemysel, drevovýroba, - existencia prevádzok autoopravovní, - existencia 5 prevádzok predajní zmiešaného tovaru, - existencia stavebných firiem, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia bankomatu, - nevybudovaná obecná tržnica, - v obci chýba predajňa typu záhrada, domáce potreby, remeselný tovar, železiarstvo, - nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite Hornej Oravy, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí, - malá ponuka komerčných služieb pre obyvateľov, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezaujím mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Liesek s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť okresného mesta Tvrdosín po ceste II. triedy, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia obslužných a prevádzkových areálov (prípadné nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, - rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách, 	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšená regionálna konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Liesek (poľnohospodárstvo, cestovný ruch, výroba), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o regiónu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<div> <div>Stratégia SO</div> <div>12</div> <div>3</div> </div>	<div> <div>14</div> <div>7</div> <div>9</div> <div>Stratégia WO</div> </div>
T hrozby	<div> <div>Stratégia ST</div> <div>7</div> </div>	<div> <div>Stratégia WT</div> </div>

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj priemyselných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúca cesta II. triedy č.520 – smer Suchá Hora a Poľská republika,	- nedostatok spojov do okresného mesta Tvrdosín v ranných hodinách,

<ul style="list-style-type: none"> - dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce – 13,8 km, - dostatočné pokrytie zastávkami SAD, - vybudovaná sieť poľných ciest, - čiastočne zrekonštruované povrchy miestnych komunikácií, - počet autobusových spojov denne je 24, - severne od obce prebiehala v minulosti železničná trať č. 181 Trstená – Suchá Hora, - čiastočne vybudované chodníky – 2,35 km, - vybudované odstavné plochy v centre obce pred budovami Obecného úradu a pošty, pred kultúrnym domom a reštauráciou, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nevyhovujúci stav chodníkov pre peších, - nedobudované chodníky pozdĺž hlavnej cesty II. triedy, - potrebná rekonštrukcia cesty II/520, - nevhodné parkovanie vozidiel na Staničnej ulici, - nedostatok parkovacích miest pri supermarkete, - nedostatok parkovacích miest pri miestnom parku, - potrebné rozšírenie chodníkov pre peších v miestnom parku,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty II./520, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>9</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>9</p> <p>1</p> <p>5</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p> <p>4</p> <p>8</p>	<p>Stratégia WT</p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, - spracovaný územný plán, - existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., - vybudovaný verejný vodovod v správe – Stredoslovenská vodárenská prechádzková spoločnosť, a.s., - obec Liesek je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky č. 275, - 10 vybudovaných transformátorových staníc, - možnosť dodávky plôch IBV, - vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, - hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - zlý technický stav vodovodného potrubia, - netesnosť systému spôsobuje znečistenie pitnej vody, - chýbajúce osvetlenie popri hlavnej ceste, - nedostatočné osvetlenie v bočných častiach obce, - zlý technický stav obecného rozhlasu, - nevybudovaný bezbariérový prístup do OčÚ, - nedobudovaná rozvodná sieť plynu, - nevyhovujúci stav priestoru obecného cintorína, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými-obmedzenia ochranných pásiem,
Príležitosti	Ohrozenia

<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcia vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - rekonštrukcia vodovodnej siete, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojk do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>9</p> <p>2</p>	<p>10</p> <p>5</p> <p>7</p> <p>Stratégia WO</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p>	<p>5</p> <p>Stratégia WT</p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Liesek na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, - čiastočne vybudovaná splašková kanalizačná sieť, - vybudovaná samostatná ČOV, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nedobudovaná kanalizačná sieť, - existencia čiernych skládok, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dostavba kanalizačnej siete, - výstavba obecného kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalítne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie 	<ul style="list-style-type: none"> - ohrozená kvalita povrchových vôd potoka, - znečistenie korýt odpadom, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste Tvrdosín, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

znečisťujúcich látok v priemysle,	
-----------------------------------	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 6	Stratégia <i>WO</i> 8 5 11
T hrozby	Stratégia <i>ST</i>	Stratégia <i>WT</i> 10 2

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, - plynofikácia obce, - prírodné prostredie – CHKO Horná Orava, - prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Oravica, - lokalita Natura 2000, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná výsadba a estetická úprava námestia obce, - nedoriešené protizáplavové opatrenia, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste Tvrdosín, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová doprava, - lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, - regulácia koryt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku hospodárskej činnosti v regióne Hornej Oravy, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
--	-----------------	-----------------

O príležitosti	Stratégia SO	11	Stratégia WO
	7	1	6
T hrozby	Stratégia ST	10	Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Žilinskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečená opatrovateľská služba, - existencia materského centra, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, - existencia stomatologickej ambulancie, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia ambulancie praktického lekára, - nedostatočne riešená základná zdravotná starostlivosť, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - lepšie podmienky na zladovanie prac. a rodinných povinností, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
	9	1

T hrozby	8	4	7
	Stratégia ST	13	Stratégia WT

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu **ST** – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Tvrdošín.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - fungujúca materská škola, - existencia plnoorganizovanej základnej školy, - existencia školskej telocvične, - odborné učebne pre vyučovanie fyziky a chémie, výtvarnej výchovy, - učebne výpočtovej techniky, - existujúci futbalový areál, - činný športový klub, - vybudované 3 detské ihriská, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebné dovybavenie materskej školy, - klesajúci počet žiakov v základnej škole, - narastá počet žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - nevyhovujúci stav priestranstva v blízkosti základnej školy, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - absencia pracovne pre potreby športových klubov, - nedobudované cyklistické cestičky,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dovybavenie materskej a základnej školy, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Liesek, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	8 Stratégia SO 8	8 1 6 Stratégia WO
T hrozby	2 Stratégia ST	7 Stratégia WT

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie **SO** – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia domu kultúry, - existencia verejnej knižnice, - folklórna skupina nadväzujúca na tradičné hodnoty, viachlasné spevy, tance, pásma, ako aj ľudovú hudbu, - existencia rímskokatolíckeho kostola, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci stav kultúrneho domu, - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry a vybavenie interiérov, - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícii, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>9</p> <p>5</p> <p>4</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>8</p> <p>4</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p>	<p>Stratégia WT</p> <p>4</p>

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie WO – využiť príležitosti na prekonanie ohrození a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - prostredie a horstvo ponúka široké možnosti turistického využitia, - možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku, - pravidelne organizované kultúrne podujatia, - rozvoja cestovného ruchu – agroturistika, - existencia lyžiarskeho vleku v Brezovici, - v obci sa nachádza niekoľko ubytovacích zariadení, - letné pobyty na horách – pešia turistika a vidiecky turizmus, 	<ul style="list-style-type: none"> - v obci chýba dobre fungujúce ubytovacie zariadenie s celoročnou prevádzkou a vlastným stravovaním, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine,

- CHKO Horná Orava,	- nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúropoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec, - málo ubytovacích kapacít,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Liesek v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Liesek vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v Hornej Orave, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - nevypočítateľné správanie neprispôsobivých skupín obyvateľov, - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 10 3 1	Stratégia WO 7
T hrozby	8 Stratégia ST 7	Stratégia WT

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu **SO** a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupného v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu, - absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a

	nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>13</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>8</p> <p>1</p> <p>4</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p> <p>3</p>	<p>Stratégia WT</p> <p>5</p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia **WO** – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, - obecný občasník a rozhlas, - vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná kvalita internetového pripojenia prostredníctvom Slovak Telekom, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho 	<ul style="list-style-type: none"> - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT,

<ul style="list-style-type: none"> - obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,
---	---

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>5</p>	<p>10</p> <p>Stratégia WO</p> <p>4</p> <p>4</p> <p>9</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p>	<p>6</p> <p>Stratégia WT</p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Liesek a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Liesek patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Liesek vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE LIESEK.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Liesek. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Liesek a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepčné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR ŽISK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Liesek poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozerat' ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nehody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Liesek je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie.

Obec Liesek je súčasťou vyššieho územného celku Žilina. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Liesek:

Hlavné disparity ŽSK

v pôdohospodárstve

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nedostatočné využívanie zdrojov v lesnom hospodárstve;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby, a to najmä v strojárstve;
- nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, vrátane výskumu a vývoja v elektrotechnickom, hutníckom a strojárskom priemysle;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví;

v službách

- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb (elektrotechnický priemysel);
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- nedobudovanosť dopravnej infraštruktúry nadregionálnej úrovne;
- značné ekologické zaťaženie krajiny (priemysel, metalurgia);

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- nízka životná úroveň v severných okresoch;
- značný odlev pracovných síl, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja;
- vysoké percento absolventov stredných škôl nepracujúcich v ukončenom študijnom alebo učebnom odbore (80 %), nízka vedomostná úroveň a pripravenosť absolventov základných a stredných škôl pre potreby trhu práce;
- prehlbovanie rozdielov v postavení mužov a žien na trhu práce.

Hlavné faktory rozvoja ŽSK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblasti lesníctva, pestovania obilnín a zemiakov;

v priemysle

- rozvinutá diverzifikovaná štruktúra priemyslu;
- vysoký podiel zahraničného kapitálu v podnikoch;
- možnosť posilňovania exportu;
- budovanie vedecko-technologických parkov a regionálneho inovačného centra;

v službách

- disponibilný potenciál pre regionálnu ekonomiku na báze informačných technológií, inovatívnych služieb v oblasti vzdelávania a podporných služieb pre rozhodujúce priemyselné odvetvia;
- atraktívny potenciál pre rozvoj turizmu;

v technickej infraštruktúre

- zábery týkajúce sa splavnenia Váhu, ekologická a integrovaná doprava;
- možnosti využitia kombinovanej dopravy;
- dopravné prepojenie Krakov - Budapešť;
- polohový potenciál kraja, logistické väzby;
- dostatočný potenciál zdrojov vody a vysoká lesnatosť územia;
- sebestačnosť územia vo výrobe elektrickej energie, možnosti budovania nových zdrojov energie;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- dobrá demografická situácia, dlhodobá progresívna prirodzená mobilita a natalita;

- posilnenie systému celoživotného vzdelávania a cieľenej rekvalifikácie.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Liesek v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 80,8 % katastra obce,	1,5	- absencia bankomatu,	1,5
+ celkovo 28 podnikateľských subjektov – právnické osoby,	1,5	- nevybudovaná obecná tržnica,	1
+ celkový počet fyzických osôb podnikateľov – 373 v roku 2014,	1,5	- v obci chýba predajňa typu záhrada, domáce potreby, remeselný tovar, železiarstvo,	1
+ narastajúci počet podnikateľských subjektov,	1	- nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite Hornej Oravy,	1,5
+ fungujúce poľnohospodárske podniky,	1,5	- nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí,	0,5
+ existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní,	1,5	- malá ponuka komerčných služieb pre obyvateľov,	1
+ okolo námestia sústredená základná, ale aj vyššia občianska vybavenosť,	1,5	- nízke možnosti zamestnania v obci,	1
+ rýchla dostupnosť okresného mesta Tvrdošín,	1	- nízke priemerné mzdy v regióne,	1,5
+ rozvinutý drevospracujúci priemysel, drevovýroba,	1,5	- útlm stavebnej výroby,	1,5
+ existencia prevádzok autoopravovní,	1	- stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP,	1,5
+ existencia 5 prevádzok predajní zmiešaného tovaru,	1,5	- nezáujem mladých ľudí o podnikanie,	1,5
+ existencia stavebných firiem,	1	- nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce,	1
spolu	16	spolu	14,5
výsledok	1,5		

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ prechádzajúca cesta II. triedy č.520 – smer Suchá Hora a Poľská republika,	1,5	- nedostatok spojov do okresného mesta Tvrdošín v ranných hodinách,	1,5
+ dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce – 13,8 km,	1,5	- absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach,	1,5
+ dostatočné pokrytie zastávkami SAD,	1,5	- nevyhovujúci stav chodníkov pre peších,	1,5
+ vybudovaná sieť poľných ciest,	0,5	- nedobudované chodníky pozdĺž hlavnej cesty II. triedy,	1,5
+ čiastočne zrekonštruované povrchy miestnych komunikácií,	1,5	- potrebná rekonštrukcia cesty II/520,	1,5
+ počet autobusových spojov denne je 24,	1,5	- nevhodné parkovanie vozidiel na Staničnej ulici,	1
+ severne od obce prebiehala v minulosti železničná trať č. 181 Trstená – Suchá Hora,	0,5	- nedostatok parkovacích miest pri supermarkete,	1
+ čiastočne vybudované chodníky – 2,35 km,	1,5	- nedostatok parkovacích miest pri miestnom parku,	1
+ vybudované odstavné plochy v centre obce pred budovami Obecného úradu a pošty, pred kultúrnym domom a reštauráciou,	1	- potrebné rozšírenie chodníkov pre peších v miestnom parku,	1,5
spolu	11	spolu	12,0
		výsledok	-1

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ vybudovaná sieť miestneho rozhlasu,	0,5	- zlý technický stav vodovodného potrubia,	1,5
+ spracovaný územný plán,	1,5	- netesnosť systému spôsobuje znečistenie pitnej vody,	1,5
+ existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s.,	0,5	- chýbajúce osvetlenie popri hlavnej ceste,	1,5
+ vybudovaný verejný vodovod v správe – Stredoslovenská vodárenská prechádzková spoločnosť, a.s.,	1,5	- nedostatočné osvetlenie v bočných častiach obce,	1,5
+ obec Liesek je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky č. 275,	1,5	- zlý technický stav obecného rozhlasu,	1
+ 10 vybudovaných transformátorových staníc,	1,5	- nevybudovaný bezbariérový prístup do OcÚ,	0,5
+ možnosť dostavy plôch IBV,	1	- nedobudovaná rozvodná sieť plynu,	1
+ vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou,	1	- nevyhovujúci stav priestoru obecného cintorína,	1
+ hasičská zbrojnica dostupná v centre obce,	1	- v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie,	1
		- zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry,	1,5

		- prevaha nadzemných vedení nad podzemnými-obmedzenia ochranných pásiem,	1
spolu	10	spolu	13,0
		výsledok	-3

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO,	1	- nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu,	1
+ spracovaný POH obce Liesek na roky 2011-2015,	0,5	- nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber,	1
+ zabezpečený odvoz TKO,	1,5	- nedobudovaná kanalizačná sieť,	1,5
+ v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov,	1,5	- existencia čiernych skládok,	1,5
+ čiastočne vybudovaná splašková kanalizačná sieť,	1,5	- nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,	1,5
+ vybudovaná samostatná ČOV,	1,5	- obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadoch,	1,5
		- potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadoch z domácnosti,	1,5
		- čierne skládky ako finančné bremeno obce,	1
spolu	7,5	spolu	9
		výsledok	-1,5

Životné prostredie

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO,	1	- nedostatočná výsadba a estetická úprava námestia obce,	1
+ zabezpečený odvoz TKO,	1,5	- nedoriešené protizáplavové opatrenia,	1,5
+ relatívne stabilný objem produkovaného odpadu,	1	- nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva,	1,5
+ plynofikácia obce,	1,5	- čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste Tvrdošín,	1
+ prírodné prostredie – CHKO Horná Orava,	1,5	- malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk,	1,5
+ prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Oravica,	1	- nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov,	1
+ lokalita Natura 2000,		- náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy,	1
		- prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách,	1,5
		- spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov,	1
		- zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová doprava,	1
		- lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,	
spolu	9	spolu	13,5
		výsledok	-4,5

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ zabezpečená opatrovateľská služba,	1,5	- absencia ambulancie praktického lekára,	1,5
+ existencia materského centra,	1,5	- nedostatočne riešená základná zdravotná starostlivosť,	1,5
+ stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci,	1,5	- v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba,	1,5
+ existencia stomatologickej ambulancie,	1,5	- nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi,	1,5
+ funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,	1	- nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života,	1
+ stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť	1,5	- nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity	1
+ uvítanie do života novorodencov obce,	1,5	- nedoriešená sociálna sieť,	1
+ príspevok obce			
+ pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....),	1,5		
spolu	10,5	spolu	9

výsledok	1,5		
----------	-----	--	--

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ fungujúca materská škola,	1,5	- potrebné dovybavenie materskej školy,	1,5
+ existencia plnoorganizovanej základnej školy,	1,5	- klesajúci počet žiakov v základnej škole,	1,5
+ existencia školskej telocvične,	1	- narastá počet žiakov so špeciálnymi	1
+ odborné učebne pre vyučovanie fyziky a	1	výchovno- vzdelávacími potrebami	
chémie, výtvarnej výchovy,		- nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov	1
učebne výpočtovej techniky,	1	materskej školy,	
+ existujúci futbalový areál,	1	- nevyhovujúci stav priestranstva v blízkosti	1
+ činný športový klub,	1	základnej školy,	
+ vybudované 3 detské ihriská,	1	- nedostatočný záujem detí a mládeže o šport	1,5
		a pohyb,	
		- absencia pracovne pre potreby športových	1
		klubov,	
5spolu	9,0	spolu	8,5
výsledok	0,5		

Kultúra

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia domu kultúry,	1,5	- nevyhovujúci stav kultúrneho domu,	1,5
+ existencia verejnej knižnice,	1	- nedostatok finančných prostriedkov pre	1,5
+ folklórna skupina nadväzujúca na tradičné	1,5	činnosť zariadení a pre ich rozvoj,	
hodnoty, viachlasné spevy, tance, pásma, ako		- chýbajúce tradičné, každoročne organizované	1,5
aj ľudovú hudbu,		kultúrne podujatia,	
+ existencia rímskokatolíckeho kostola,	1,5	- nerozvinutá kultúrna turistika,	1
		- absencia združenia, záujmového krúžku v	1
		oblasti kultúry,	
		- slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít	1
		obce,	
		- nedostatočné materiálne vybavenie na	1
		kultúrne a vzdelávacie podujatia,	
		- chátrajúci stav kultúrnych pamiatok,	1,5
		- neexistencia zariadenie propagujúceho	1
		tradičné remeslá z okolia obce,	
spolu	5,5	spolu	11
		výsledok	5,5

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ prostredie a horstvo ponúka široké možnosti	1,5	- v obci chýba dobre fungujúce ubytovacie	1,5
turistického využitia,		zariadenie s celoročnou prevádzkou a	
+ možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku,	1,5	vlastným stravovaním,	
+ pravidelne organizované kultúrne podujatia,	1	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR	1
rozvoja cestovného ruchu – agroturistika,	1	obce,	
+ existencia lyžiarskeho vleku v Brezovici,	1,5	- nedostatočné využitie tradície,	1
+ v obci sa nachádza niekoľko ubytovacích	1	nedostatočne využité prírodných hodnôt pre	1
zariadení,		potreby cestovného ruchu,	
+ letné pobyty na horách – pešia turistika a	1	- nedostatočná propagácia obce z hľadiska	1,5
vidiecky turizmus,		cestovného ruchu,	
+ CHKO Horná Orava,	1	- chýbajúce rekreačné trasy v	1,5
		poľnohospodárskej krajine,	
		- nevyužitý potenciál poľnohospodárskej	1
		krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu,	
		turizmu,	
		- nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj	1
		kultúrne-poznávacieho cestovného ruchu,	
		- problémom je úprava verejných	1
		komunikačných priestorov, nevyužívané,	
		opustené objekty, areály a zariadenia,	
		- chýbajúce pešie väzby na obec,	
		málo ubytovacích kapacít,	1
spolu	9,5	spolu	11,5
		výsledok	2,0

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia verejného rozhlasu,	1	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce,	1,5
+ dostatok priestorov pre administratívu,	1,5	- nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu,	1
+ budova obecného úradu v dostupného v centre obce,	1,5	- nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu,	1,5
		- absencia kamerového systému,	1,5
		- zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus,	1,5
		- v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou,	1
		- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,	1
		- nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe,	1
		- absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy,	1
		- nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,	1
spolu	4	spolu	12
		výsledok	-8

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy	1,5	- nedostatočná kvalita internetového pripojenia prostredníctvom Slovak Telekom,	1
+ dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade,	1,5	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb,	1
+ relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,	1	- nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe,	1
+ obecný občasník a rozhlas,	1	- absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy,	1
+ vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,	1	- nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,	1
		- nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS,	1
		- nedostupný kvalitný digitálny obsah,	1
		- fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov,	1
spolu	6	spolu	8
		výsledok	-2

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.
3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Liesek.
5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR ŽISK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestani, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiáci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Liesek 2015 - 2024

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE LIESEK

Vízia

Obec bude vyvážené a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľaďovania. V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovať existujúce prírodné hodnoty CHKO Hornú Oravu. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Vytvorí podmienky na vybudovanie rekreačného priestoru. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa budú zapájať hlavne kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných remesiel a zvyklostí. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia, lesníctvo, drevárska výroba a drobné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť Slovenska. Obec sa stane príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. V obci funguje materská škola a základná škola, v ktorej každý rok stúpa počet detí. Materská škola je komplexne vybavená čo sa týka interiérov ako aj exteriérov. Základná škola je plnoorganizovaná a komplexne vybavená.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Liesek. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Liesek a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Liesek disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Liesek všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Obec Liesek v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere. Rozvojové aktivity budú pokračovať hlavne v časti intravilánu obce, kde sa rozprestiera objekt poľnohospodárskeho podniku.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Liesek so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje nešťátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadila nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Liesek považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Liesek v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a plnoorganizovanej základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Liesek či koncepcných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Liesek v súlade so svojím zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje obecnú knižnicu. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmiernovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných,

ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľádovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Liesek nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Liesek, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej a environmentálnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do lesníctva, cestovného ruchu a poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľádovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci a v jej blízkom okolí. Obec bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Vytvorí podmienky na výstavbu a rozšírenie existujúcich poľnohospodárskych zón za účelom zlepšenia situácie na trhu práce. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znižovať vysokú nezamestnanosť. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky pre šírenie tradičných kultúrnych hodnôt – organizovaním folklórnej slávnosti, rekonštrukciou tradičných stavieb, ale aj ostatných historických pamiatok. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie starobu“.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových Projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Žilinského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Liesek je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Liesek na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Liesek. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Uzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

<p>Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Liesek, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu, priemyslu, poľnohospodárstva a potravinárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci.</p>	<p>Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ</p> <p>Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce. Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva. Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch. Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.</p>
	<p>Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE</p> <p>Podprogram 2.1. Komunikácie Podprogram 2.2. Doprava</p>
	<p>Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</p>
	<p>Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO</p>
	<p>Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</p> <p>Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia</p>
	<p>Prioritná os. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO</p> <p>Podprogram 6.1. Sociálne služby Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti</p>
	<p>Prioritná os. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT</p> <p>Podprogram 7.1. Vzdelávanie Podprogram 7.2. Šport</p>
	<p>Prioritná os. PROGRAM 8. KULTÚRA</p> <p>Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry</p>
	<p>Prioritná os. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH</p> <p>Podprogram 9.1. Propagácia obce Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce. Podprogram 9.3. Cestovný ruch.</p>
	<p>Prioritná os. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ</p> <p>Podprogram 10.1. Administratíva Podprogram 10.2. Bezpečnosť</p>
	<p>Prioritná os. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE</p> <p>Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry. Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.</p>

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskych dvorov PD.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.

Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu.

Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.

Výbudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Výstavba protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protierózných opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Opatrenie 6.1.4

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvatelia v dôchodkovom veku.

Mladé rodiny s deťmi.

Marginalizované skupiny.

Nájomná bytová výstavba.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Opatrenie 7.1.3

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Modernizácia zariadení základného školstva.

Dostavba školskej športovej infraštruktúry a mimoškolskej záujmovej činnosti.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na

imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.

Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kanceláriami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Rozvoj infraštruktúry administratívy.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Zriadenie kamerového systému.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Liesek
2015 - 2024**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.
Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.
Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.
Výstavba obecnej tržnice.
Zriadenie obecnej pekárne.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia hál a budov.
Modernizácia technologického vybavenia PD.
Zabezpečiť obmedzenie znečisťovania ovzdušia z výrobného areálu PD Čimhová premiestnením živočišnej výroby na južný okraj areálu.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivity Výstavba priestorov pre prevádzku ekologickej výroby.
Obnova technológií v podnikoch.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu základnej školy.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu obce Liesek. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba prístupovej komunikácie k obecnému cintorínu. Výstavba prístupovej komunikácie do výrobného areálu Kapustné Hradý. Výstavba predĺženia ulice A. Bernolákova západným smerom s napojením na II/520. Výstavba predĺženia ul. Dolná a jej zokruhovanie. Dostavba komunikácií ulíc Pod Havraňákom, Uhlíny, Hurčák. Výstavba prepojenia ul. Pri moste s ul. Tichou a s ul. Uhlíny. Vybudovanie komunikácie s bezprašným povrchom pozdĺž Brezovického mlyna smerom k lyžiarskemu stredisku. Zmena funkčnej triedy komunikácie na D1 na dvoch krátkych úsekoch prepojovacej ul. Bugaj pri kostole na triedu D1 (ukľudnenú komunikáciu). Zmena funkčnej triedy komunikácie na D1 pri bytovkách - prepojenie L. Jankuľáka a Urbárskej ul.. Zmena kategórie komunikácií na uliciach Hradý, A. Bažika, Močiarna a Bliechy na MO 7/30 s dopravným usmernením.
Opatrenie 2.1.2 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci. Preložka cesty II/520 mimo zastavaného územia sídla Liesek pozdĺž zrušenej železničnej trati z južnej strany. Rekonštrukcia pôvodnej cesty II/520 a zmena na funkčnú triedu B2. Výstavba cestného prepojenia na obec Brezovicu smerom juhozápadným popri Rekreačnom zariadení Oravský háj. Realizácia cesty II/520 križovatka Vavrečka – obchvat Tvrdošín – križovatka s cestou I/59 v kategórii C 9,5/70-60. Peáž s cestou I/59 cesta súbežná s rýchlostnou cestou R3 Tvrdošín – Trstená v kategórii C 9,5/70-60.
Opatrenie 2.1.3 Aktivity	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba cyklistických trás.
Opatrenie 2.1.4 Aktivity	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba parkovacích miest pri miestnom supermarkete. Dostavba parkovacích miest pri miestnom parku. Výstavba parkoviska pri športovom areáli – 19 p.m.. Dostavba parkovacích miest pri miestnom cintoríne – 19 p.m.. Dostavba parkovacích miest pri základnej škole – 8 p.m.. Výstavba 10 p.m. na Dolnej ulici.
Opatrenie 2.1.5 Aktivity	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dobudovanie peších chodníkov prietahu cesty II/520 - celá južná strana a od zastávky MHD smerom západným. Dobudovanie peších chodníkov okolo ul. Staničnej. Dobudovanie jednostranných chodníkov popri ďalších miestnych obslužných komunikáciách Hradý, Dolná, A. Bažika, A. Hlinku, A. Bernolákova, Za Borom, Staničná, Pod Havraňákom, Školská, Nová Hurčák, Uhlíny, Tichá, Tri moste, L. Jankuľáka. Vybudovanie ďalších peších chodníkov mimo komunikácií - pri rieke Oravica.
Opatrenie 2.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok. Rekonštrukcia mosta ponad Oravicu.
Opatrenie 2.1.7 Aktivity	Úprava dopravnej infraštruktúry. Celková nová passportizácia z novým osadením dopravných značiek. Vyznačiť prechody pre chodcov v exponovaných častiach cesty II/520. Výriešenie kolízneho bodu križovania ulíc Hurčák, Uhlíny a Školská. Osadenie smerového dopravného značenia s názvami ulíc.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV v lokalite Bory – 104 RD. Výstavba plôch IBV v lokalite Havranová I. – 71 RD. Výstavba plôch IBV v lokalite Havranová II. – 34 RD.

	<p>Výstavba plôch IBV v lokalite Uklínové – 86 RD. Výstavba plôch IBV v lokalite Pri Oravici – 4 RD. Výstavba plôch IBV v lokalite Medzi Potokmi – 37 RD.</p>
Opatrenie 3.2 Aktivity	<p>Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.</p>
Opatrenie 3.3 Aktivity	<p>Revitalizácia pietnych miest v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia areálu cintorína. Rekonštrukcia budovy domu smútku.</p>
Opatrenie 3.4 Aktivity	<p>Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba prepojenia lokalít Bory, Medzi Potokmi a Kapustné Hradu na vodojem Liesek. Výstavba prepojenia lokalít Havranová I., Havranová II. a Uklínové na vodojem Kolomažiarka. Výstavba prepojenia lokalít Pri Oravici a Uklínové na vodojem Čimhová. Výstavba vodovodnej siete v lokalite Bory. Výstavba vodovodnej siete v lokalite Havranová I.. Výstavba vodovodnej siete v lokalite Havranová II.. Výstavba vodovodnej siete v lokalite Uklínové. Výstavba vodovodnej siete v lokalite Pri Oravici. Výstavba vodovodnej siete v lokalite Medzi Potokmi. Predĺženie trasy z ulice Tichej do novobudovanej ulice - z Čimhovského vodojemu, Prepojenie ulíc Školskej a Pod havránkom cez ulicu Hurčák, Predĺženie potrubia na ulici Uhlíny, Prepojenie potrubia Hurčák a Oravickej ceste, Prepojenie ulíc Oravická a Ľ. Jankuláka, Prepojenie potrubia pri bytovkách s potrubím v ulici Bugaj, Predĺženie potrubia z ulice Bugaj k rieke Oravici, Predĺženie potrubia na novo navrhovanú ulicu, ktorá je rovnobežná s Oravickou, (Roveň), nad ČOV, Prepojenie potrubia z ulice Novej po ulicu Za borom cez ulicu A. Hlinku, Prepojenie potrubia z ulice A. Bernoláka na zabudované potrubie v novonavrhovanej ulici, ktorá je v dopravnej mape označená MO 8/30, Prepojenie potrubia medzi Oravickou a Novou cez ulicu Železničnú, Výstavba novej trasy vodovodu do rekreačného strediska pri potoku Brezovica. Výstavba vodojemu s objemom 150 m³ v priestore Kolomažiarka na kóte 710,0 m.n.m.. Výstavba akumulačnej nádrže o objeme 350 m³. Dostavba vodovodnej siete na ul. Tichá a zokruhovanie s ul. Pri Moste.</p>
Opatrenie 3.5 Aktivity	<p>Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu. Predĺženie siete z ulice Tichej do jej novonavrhovaného predĺženia v dĺžke 250,0 m. Predĺženie v ulici Hurčák v dĺžke 70,0 m. Prepojenie ulíc A. Bernoláka s ulicou Za borom cez ulicu A. Hlinku, 120m. Prepojenie ulice Dolná s novonavrhovanou ulicou Za borom v dĺžke 40,0 m. Splynofikovanie ulice Bugaj s napájacími bodmi na ul. Urbárskej a na ul. Ľ. Jankuláka v dĺžke 300 m. Napojenie rekreačnej zóny v údolí potoka Brezovica na plyn v dĺžke cca 1000 m. Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite Bory. Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite Havranová I.. Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite Havranová II.. Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite Uklínové. Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite Pri Oravici. Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite Medzi Potokmi. Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite výrobného areálu Kapustné Hradu.</p>
Opatrenie 3.6 Aktivity	<p>Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete. Výstavba transformátorovej stanice TS 9 pre lokalitu Bory. Výstavba transformátorovej stanice TS 10 pre lokalitu Havranová I.. Výstavba transformátorovej stanice TS 11 pre lokalitu Uklínové. Výstavba transformátorovej stanice TS 12 pre lokalitu Medzi Potokmi. Výstavba transformátorovej stanice TS 13 pre lokalitu Uklínové. Zvýšenie výkonu TS 2 a TS 3 na 630 kVA. Vybudovanie preložky elektrického VN vedenia severne od zastavaného územia obce a káblových VN prípojk k trafostaniciam TR 6, TR 8 a TR 9.</p>

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
---------------	--

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 4.1 V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
- Aktivita Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.
Zabezpečenie zberného kontajneru.
Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
- Opatrenie 4.2 Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Aktivita Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.
Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.
Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.
Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
- Opatrenie 4.3 Rekultivácia čiernych skládok.
Aktivita Revitalizácia čiernych skládok.
- Opatrenie 4.4 Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton).
Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov).
Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač).
Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
- Opatrenie 4.5 Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia a dostavba kapacity ČOV (5000 EO).
Predĺženie potrubia z ulice Tichej do novonavrhovanej ulice, ktorá je v predĺžení Tichej ulice.
sa na kanalizačný zberač ulice Oravicej.
Dobudovať trasu od rekreačnej zóny pri potoku Brezovica do prečerpávacej komory a odtiaľ do ČOV.
Výstavba kanalizačnej siete v lokalite Medzi Potokmi.
- Opatrenie 4.6 Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.1.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
- Aktivita Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.
Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.2.1 Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivita Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
- Opatrenie 5.2.2 Výstavba protizáplavových opatrení.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia protizáplavových opatrení na rieke Oravica.
- Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Spevnenie koryta rieky Oravica v intraviláne obce.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivita Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Realizovať technické opatrenia, prípadne úplne odstrániť erózne procesy na toku Oravice a na jej prítokoch.
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Vytvorenie biokoridorov miestneho významu severne od obce v telese železnice a okolitých terénnych vlnách s výskytom drevinovej vegetácie. Vytvorenie biokoridorov miestneho významu južne od obce v pásoch Hlbokého potoka so sprievodnou brehovou vegetáciou a potoka Brezovica. Revitalizácia okolia materskej školy. Výsadba zelene a dostavba oddychovej zóny v centrálnej časti obce. Výstavba oddychovej zóny v okolí prameňa pitnej vody. Výstavba oddychovej zóny v blízkosti kaplnky nad obcou.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivita	Výstavba denného stacionára. Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku. Elektronický strážca – GPS monitoring. Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.
Aktivita	Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia. Podpora mladých rodín s deťmi.
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.
Aktivita	Poskytovanie služby sociálneho taxíka – obstaranie vozidla.
Opatrenie 6.1.4	Nájomná bytová výstavba.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba nájomných bytových domov 4x4 b.j.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivita	Podpora zriaďovania všeobecných a špecializovaných ambulancií.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivita	Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
-----------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivita	Obstaranie vybavenia materskej školy. Revitalizácia areálu materskej školy.
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení základného školstva.
Aktivita	Modernizácia vybavenia základnej školy. Revitalizácia areálu základnej školy. Rekonštrukcia a zateplenie budovy základnej školy. Rekonštrukcia interiérov základnej školy.
Opatrenie 7.1.3	Dostavba školskej športovej infraštruktúry a mimoškolskej záujmovej činnosti.
Aktivita	Rekonštrukcia budovy telocvične. Rozšírenie záujmových krúžkov (krúžky šikovných rúk, varenia, pečenia). Modernizácia vybavenia školskej telocvične.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
------------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba objektu šatní v priestore športového areálu. Výstavba multifunkčného ihriska v športovom areáli. Výstavba tenisového kurtu.
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivita	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Pribežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
-----------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a prestavba budovy na viacúčelové kultúrne zariadenie. Obstaranie zariadenia kultúrneho domu.
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.
Aktivita	Rekonštrukcia historických pamiatok. Zriadenie obecného múzea s expozíciami.
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Aktivita	Podpora kultúrnych podujatí. Výstavba otvoreného amfiteátra.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
- Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
- Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
- Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
- Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.
- Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.
- Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúlí v obci.
- Aktivita Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atrakciách obce.
Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.
- Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky.
Výstavba rekreačnej zóny na ľavom nábreží toku Oravica pozdĺž potoka Brezovica.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
- Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.
- Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
- Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1

Aktivity

Rozvoj infraštruktúry administratívy.

Spracovanie technickej dokumentácie.

Komplexná rekonštrukcia budovy obecného.

Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.

Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1

Aktivity

Zriadenie kamerového systému.

Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.

Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.

Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.

Inštalácia fotopascí na problémových miestach v obci.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1

Aktivity

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Technické zabezpečenie IS.

Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.

Opatrenie 11.1.2

Aktivity

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.

Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Zriadenie voľnej WiFi zóny v centre obce.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1

Aktivity

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

Opatrenie 11.2.2

Aktivity

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.

Opatrenie 11.2.3

Aktivity

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Liesek sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	500

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	3 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	25
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	3 mil.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Liesek	0	50 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kW	obec Liesek	0	200
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Liesek	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Liesek	0	10

		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Liesek	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Liesek	0	2817
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Liesek	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Liesek	0	15
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Liesek	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Liesek	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Liesek	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Liesek	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Liesek	0	2817
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Liesek	0	2500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Liesek	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Liesek	0	150
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Liesek	0	2817
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Liesek	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Liesek	0	3
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Liesek	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Liesek	0	2817
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Liesek	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Liesek	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Liesek	0	2817
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Liesek	0	10
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Liesek	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných a novovybudovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Liesek	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Liesek	0	2817
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Liesek	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Liesek	0	5
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Liesek	0	100
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Liesek	0	50
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Liesek	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Liesek	0	1
Opatrenie 3.3	Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Liesek	0	5000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Liesek	0	200
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Liesek	95	99
		Dĺžka zrekonštruovanej / vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Liesek	0	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Liesek	0	2817

Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Liesek	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Liesek	0	150
Opatrenie 3.6	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Liesek	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Liesek	0	150

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Liesek	0	20
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Liesek	0	18
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Liesek	0	2
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Liesek	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Liesek	0	2
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Liesek	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Liesek	0	18
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Liesek	0	800
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Liesek	0	10
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Liesek	0	2
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Liesek	0	5
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Liesek	0	5

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Liesek	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Liesek	0	2817

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Liesek	90	99
Opatrenie 5.2.2	Výstavba protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Liesek	0	10
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Liesek	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzi	výsledok	počet	obec Liesek	0	1
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Liesek	0	10
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Liesek	0	50

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Liesek	0	40

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Liesek	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Liesek	0	2817
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Liesek	0	50
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Liesek	0	5000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Liesek	0	200

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	25
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	1
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	100
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	1
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Liesek	0	0
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	50
Opatrenie 6.1.4	Nájomná bytová výstavba.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	100
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	4
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Liesek	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Liesek	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Liesek	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	2817

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Liesek	0	20
		produktivita práce ako dôsledok	vplyv	%	obec	20	75

		rozvoja ľudského kapitálu			Liesek		
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Liesek	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Liesek	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Liesek	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Liesek	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Liesek	0	0
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Liesek	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	95
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení základného školstva.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Veľká Lehota	0	500
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Veľká Lehota	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Veľká Lehota	0	400
Opatrenie 7.1.3	Dostavba školskej športovej infraštruktúry a mimoškolskej záujmovej činnosti.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Veľká Lehota	0	200
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Veľká Lehota	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Veľká Lehota	0	260

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Liesek	0	5
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Liesek	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	100
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Liesek	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	50

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná	Inform.	Vých.	Cieľová
-----------	-------	----------------------	-----	-------	---------	-------	---------

				jednotka	zdroj	hodnota	hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Liesek	0	500
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Liesek	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Liesek	0	400
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Liesek	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Liesek	0	2817
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Liesek	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Liesek	0	20

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Liesek	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Liesek	0	2500

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Liesek	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Liesek	0	2500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Liesek	0	800
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Liesek	0	2500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Liesek	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Liesek	1900	500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Liesek	0	5
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Liesek	0	750

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Liesek	0	15
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Liesek	0	4000
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Liesek	0	300 tis.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Liesek	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Liesek	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Liesek	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Liesek	0	500
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Liesek	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Liesek	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Liesek	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	500

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Rozvoj infraštruktúry administratívy.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Liesek	0	3
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	obec Liesek	0	0
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Liesek	0	0
		Celková zateplená plocha	výsledok	m²	obec Liesek	0	0

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Liesek	0	10
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Liesek	0	40
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Liesek	0	50

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Liesek	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Liesek	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Liesek	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Liesek	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Liesek	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Liesek	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Liesek	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na	dopad	%	obec	20	40

		celkovom počte základných verejných e-služieb			Liesek		
--	--	---	--	--	--------	--	--

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Liesek	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Liesek	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Liesek	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Liesek	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Liesek	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Liesek	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Liesek	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Liesek	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Liesek	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Liesek	10	20

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Liesek
2015 - 2024**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE LIESEK

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Liesek. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Liesek, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Liesek, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Liesek na roky 2015 – 2024.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Liesek

Implementácia PHRSR obce Liesek sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Liesek je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Liesek. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Liesek budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Liesek.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad

ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2015 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Liesek je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Liesek. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Liesek vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Liesek (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Liesek). V súvislosti

s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Liesek. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Liesek a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Liesek. Napĺňanie zadaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Liesek na roky 2015 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2015 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Liesek najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Liesek. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Liesek pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Liesek. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Liesek, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024
--

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Liesek.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2016	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2017	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2018	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2019	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2020	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2021	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2022	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
8.	01/2023	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

			subjekty		za predchádzajúci rok	príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	
9.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba obecnej tržnice.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Zriadenie obecnej pekárne.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia hál a budov.	1 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia PD.	1 000	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

			iné grantové schémy			
	Zabezpečiť obmedzenie znečisťovania ovzdušia z výrobného areálu PD Čímhová premiestnením živočíšnej výroby na južný okraj areálu.	100	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba priestorov pre prevádzku ekologickej výroby.	400	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Obnova technológií v podnikoch.	1 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu základnej školy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický záměr
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Liesek. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej

infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Výstavba prístupovej komunikácie k obecnému cintorínu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Výstavba prístupovej komunikácie do výrobného areálu Kapustné Hrady.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Výstavba predĺženia ulice A. Bernolákova západným smerom s napojením na II/520.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Výstavba predĺženia ul. Dolná a jej zokruhovanie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Dostavba komunikácií ulíc Pod Havraňákom, Uhliny, Hurčák.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Výstavba prepojenia ul. Pri moste s ul. Tichou a s ul. Uhliny.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Výbudovanie komunikácie s bezprašným povrchom pozdĺž Brezovického mlyna smerom k lyžiarskemu stredisku.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Zmena funkčnej triedy komunikácie na D1 na dvoch krátkych úsekoch prepojovacej ul. Bugaj pri kostole na triedu D1 (ukľudnenú komunikáciu).	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Zmena funkčnej triedy komunikácie na D1 pri bytovkách - prepojenie L. Jankuláka a Urbárskej ul..	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Zmena kategórie komunikácií na uliciach Hrady, A. Bažika, Močiarna a Bliechy na MO 7/30 s dopravným usmernením.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Preložka cesty II/520 mimo zastavaného územia sídla Liesek pozdĺž zrušenej železničnej trati z južnej strany.	podľa potreby	VÚC ŽISK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC ŽISK,
	Rekonštrukcia pôvodnej cesty II/520 a zmena na funkčnú triedu B2.	podľa potreby	VÚC ŽISK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC ŽISK,
	Výstavba cestného prepojenia na obec Brezovicu smerom juhozápadným popri Rekreačnom zariadení Oravský háj.	podľa potreby	VÚC ŽISK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC ŽISK,
	Realizácia cesty II/520 križovatka Vavrečka - obchvat Tvrdošín - križovatka s cestou I/59 v kategórii C 9,5/70-60.	podľa potreby	VÚC ŽISK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC ŽISK,
	Peáž s cestou I/59 cesta súbežná s rýchlostnou cestou R3 Tvrdošín - Trstená v kategórii C 9,5/70-60.	podľa potreby	VÚC ŽISK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC ŽISK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Dostavba cyklistických trás.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Dostavba parkovacích miest pri miestnom supermarkete.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Dostavba parkovacích miest pri miestnom parku.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Výstavba parkoviska pri športovom areáli - 19 p.m..	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Dostavba parkovacích miest pri miestnom cintoríne - 19 p.m..	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Dostavba parkovacích miest pri základnej škole - 8 p.m..	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Výstavba 10 p.m. na Dolnej ulici.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek

Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Dobudovanie peších chodníkov prietahu cesty II/520 - celá južná strana a od zastávky MHD smerom západným.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Dobudovanie peších chodníkov okolo ul. Staničnej.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Dobudovanie jednostranných chodníkov popri ďalších miestnych obslužných komunikáciách Hradý, Dolná, A. Bažika, ...	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Vybudovanie ďalších peších chodníkov mimo komunikácií - pri rieke Oravica.	120	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia mosta ponad Oravicu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Celková nová passportizácia z novým osadením dopravných značiek.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Vyznačiť prechody pre chodcov v exponovaných častiach cesty II/520.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Vyriešenie kolízneho bodu križovania ulíc Hurčák, Uhliny a Školská.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Osadenie smerového dopravného značenia s názvami ulíc.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.1.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.	21	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický záměr						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3		Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.				
Opatrenie 3.1		Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Bory – 104 RD.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Havranová I. – 71 RD.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Havranová II. – 34 RD.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Uklínové – 86 RD.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Pri Oravici – 4 RD.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Medzi Potokmi – 37 RD.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Opatrenie 3.2		Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 3.3		Revitalizácia pietnych miest v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Revitalizácia areálu cintorína.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Rekonštrukcia budovy domu smútku.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 3.4		Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba prepojenia lokalít Bory, Medzi Potokmi a Kapustné Hradky na vodojem Liesek.	50	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba prepojenia lokalít Havranová I., Havranová II. a Uklínové na vodojem Kolomažiarke.	30	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba prepojenia lokalít Pri Oravici a Uklínové na vodojem Čimhová.	20	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba vodovodnej siete v lokalite Bory.	50	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba vodovodnej siete v lokalite Havranová I..	50	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba vodovodnej siete v lokalite Havranová II..	50	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba vodovodnej siete v lokalite Uklínové.	50	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba vodovodnej siete v lokalite Pri Oravici.	50	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba vodovodnej siete v lokalite Medzi Potokmi.	50	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Predĺženie trasy z ulice Tichej do novobudovanej ulice - z Čimhovského vodojemu,	30	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Prepojenie ulíc Školskej a Pod havránkom cez ulicu Hurčák,	30	SSpVS, a.s., rozpočet obce,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek

			ŠF EÚ,			
	Predĺženie potrubia na ulici Uhlíny,	20	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Prepojenie potrubia Hurčák a Oravickej ceste,	25	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Prepojenie ulíc Oravická a Ľ. Jankuláka,	25	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Prepojenie potrubia pri bytovkách s potrubím v ulici Bugaj,	20	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Predĺženie potrubia z ulice Bugaj k rieke Oravici,	25	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Predĺženie potrubia na novo navrhovanú ulicu, ktorá je rovnobežná s Oravickou, (Roveň), nad ČOV,	40	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Prepojenie potrubia z ulice Novej po ulicu Za borom cez ulicu A. Hlinku,	50	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Prepojenie potrubia z ulice A. Bernoláka na zabudované potrubie v novonavrhovanej ulici, ktorá je v dopravnej mape označená MO 8/30,	50	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Prepojenie potrubia medzi Oravickou a Novou cez ulicu Železničnú,	30	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba novej trasy vodovodu do rekreačného strediska pri potoku Brezovica.	50	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba vodojemu s objemom 150 m3 v priestore Kolomažiarka na kóte 710,0 m.n.m..	200	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba akumulačnej nádrže o objeme 350 m3.	300	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Dostavba vodovodnej siete na ul. Tichá a zokruhovanie s ul. Pri Moste.	50	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Predĺženie siete z ulice Tichej do jej novonavrhovaného predĺženia v dĺžke 250,0 m.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
	Predĺženie v ulici Hurčák v dĺžke 70,0 m.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
	Prepojenie ulíc A. Bernoláka s ulicou Za borom cez ulicu A. Hlinku, 120m.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
	Prepojenie ulice Dolná s novonavrhovanou ulicou Za borom v dĺžke 40,0 m.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
	Splynofikovanie ulice Bugaj s napájacími bodmi na ul. Urbárskej a na ul. Ľ. Jankuláka v dĺžke 300 m.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
	Napojenie rekreačnej zóny v údolí potoka Brezovica na plyn v dĺžke cca 1000 m.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
	Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite Bory.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
	Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite Havranová I..	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
	Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite Havranová II..	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
	Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite Uklínové.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
	Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite Pri Oravici.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
	Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,

	lokalite Medzi Potokmi.		EÚ,			
	Výstavba rozvodnej siete plynu z materiálu PE 100 o D 63, D 50 na tlak PN 0,3 MPa v lokalite výrobného areálu Kapustné Hrdy.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
Opatrenie 3.6	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba transformátorovej stanice TS 9 pre lokalitu Bory.	podľa potreby	rozpočet SSE,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE,a.s.,
	Výstavba transformátorovej stanice TS 10 pre lokalitu Havranová I..	podľa potreby	rozpočet SSE,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE,a.s.,
	Výstavba transformátorovej stanice TS 11 pre lokalitu Uklínové.	podľa potreby	rozpočet SSE,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE,a.s.,
	Výstavba transformátorovej stanice TS 12 pre lokalitu Medzi Potokmi.	podľa potreby	rozpočet SSE,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE,a.s.,
	Výstavba transformátorovej stanice TS 13 pre lokalitu Uklínové.	podľa potreby	rozpočet SSE,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE,a.s.,
	Zvýšenie výkonu TS 2 a TS 3 na 630 kVA.	podľa potreby	rozpočet SSE,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE,a.s.,
	Výbudovanie preložky elektrického VN vedenia severne od zastavaného územia obce a káblových VN prípojk k trafostaniciam TR 6, TR 8 a TR 9.	podľa potreby	rozpočet SSE,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE,a.s.,

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický záměr						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znížovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Liesek
	Zabezpečenie zberného kontajneru.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Liesek
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Liesek
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Liesek
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Liesek
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný a	nízky	obec Liesek

			MŽP SR	súkromný sektor		
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Liesek
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Revitalizácia čiernych skládok.	25	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Liesek
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton).	450	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov).	550	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač).	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Rekonštrukcia a dostavba kapacity ČOV (5000 EO).	1 500	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Predĺženie potrubia z ulice Tichej do novonavrhovanej ulice, ktorá je v predĺžení Tichej ulice.	450	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Dobudovať trasu od rekreačnej zóny pri potoku Brezovica do prečerpávacej komory a odtiaľ do ČOV.	450	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
	Výstavba kanalizačnej siete v lokalite Medzi Potokmi.	400	SSpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SSpVS, a.s., obec Liesek
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	400	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Liesek

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer	
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.	
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo	
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Prezentácia a šírenie osvedy v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Liesek

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	ZpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZpVS, a.s., obec Liesek
Opatrenie 5.2.2	Výstavba protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Revitalizácia protizáplavových opatrení na rieke Oravica.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Liesek
	Spevnenie koryta rieky Oravica v intraviláne obce.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Liesek

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Realizovať technické opatrenia, prípadne úplne odstrániť erózne procesy na toku Oravice a na jej prítokoch.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Liesek

Vytvorenie biokoridorov miestneho významu severne od obce v telese železnice a okolitých terénnych vlnách s výskytom drevinovej vegetácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Vytvorenie biokoridorov miestneho významu južne od obce v pásoch Hlbokého potoka so sprievodnou brehovou vegetáciou a potoka Brezovica.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Revitalizácia okolia materskej školy.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Výsadba zelene a dostavba oddychovej zóny v centrálnej časti obce.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Výstavba oddychovej zóny v okolí prameňa pitnej vody.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Výstavba oddychovej zóny v blízkosti kaplnky nad obcou.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
Aktivity	Výstavba denného stacionára.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
		250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Elektronický strážca – GPS monitoring.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Liesek
Opatrenie 6.1.2	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Mladé rodiny s deťmi.					
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Podpora mladých rodín s deťmi.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje	verejný sektor	vysoký	obec Liesek

			neziskových organizácií			
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Poskytovanie služby sociálneho taxíka – obstaranie vozidla.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 6.1.4	Nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Výstavba nájomných bytových domov 4x4 b.j.	1 600	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Liesek
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora zriaďovania všeobecných a špecializovaných ambulancií.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Liesek

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Liesek
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Opatrenie 6.1.3										
Opatrenie 6.1.4										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										

Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obstaranie vybavenia materskej školy.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Revitalizácia areálu materskej školy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení základného školstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia základnej školy.	180	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Revitalizácia areálu základnej školy.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Rekonštrukcia a zateplenie budovy základnej školy.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Rekonštrukcia interiérov základnej školy.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 7.1.3	Dostavba školskej športovej infraštruktúry a mimoškolskej záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia budovy telocvične.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Rozšírenie záujmových krúžkov (krúžky šikovných rúk, varenia, pečenia).	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Modernizácia vybavenia školskej telocvične.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Liesek

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Výstavba objektu šatní v priestore športového areálu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Výstavba multifunkčného ihriska v športovom areáli.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Výstavba tenisového kurtu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Liesek

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										

Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Opatrenie 7.1.3										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Rekonštrukcia a prestavba budovy na viacúčelové kultúrne zariadenie.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Obstaranie zariadenia kultúrneho domu.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia historických pamiatok.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
	Zriadenie obecného múzea s expozíciami.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Výstavba otvoreného amfiteátra.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Liesek
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Liesek

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Liesek
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Liesek
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba rekreačnej zóny na ľavom nábreží toku Oravica pozdĺž potoka Brezovica.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Liesek

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Liesek
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Liesek

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Rozvoj infraštruktúry administratívy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Liesek

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorínov.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Liesek
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Liesek
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný, súkromný	stredný	obec Liesek

			podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	sektor		
	Inštalácia fotopascí na problémových miestach v obci.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Liesek

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Liesek
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Liesek
	Zriadenie voľnej WiFi zóny v centre obce.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Liesek

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Liesek
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

			organizácií			
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Liesek
2015 - 2024**

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
I. Hospodárska politika	377,23	1036,73	1718,48	1769,73	1463,73	804,23	112,98	61,73	0,10	0,10	7345,00
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	0,00	555,25	907,75	907,75	957,75	402,50	50,00	50,00	0,00	0,00	3831,00
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	242,63	242,63	242,63	242,63	11,63	11,63	11,63	11,63	0,00	0,00	1017,00
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	125,00	175,50	514,25	514,25	389,25	338,75	0,00	0,00	0,00	0,00	2057,00
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	0,60	0,60	0,10	51,35	51,35	51,35	51,35	0,10	0,10	0,10	207,00
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	9,00	60,25	51,25	51,25	51,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	223,00
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	0,00	2,50	2,50	2,50	2,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00
II. Sociálna politika	111,35	366,35	767,60	881,35	832,60	577,60	176,35	62,60	0,10	0,10	3776,00
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	0,00	0,00	401,25	401,25	463,75	463,75	62,50	62,50	0,00	0,00	1855,00
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	17,50	268,75	268,75	382,50	365,00	113,75	113,75	0,00	0,00	0,00	1530,00
PROGRAM 8. KULTÚRA	93,85	97,60	97,60	97,60	3,85	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	391,00
III. Environmentálna politika	1032,50	1228,58	1329,83	1329,83	297,33	119,58	18,33	0,00	0,00	0,00	5356,00
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	1032,50	1032,50	1133,75	1133,75	101,25	101,25	0,00	0,00	0,00	0,00	4535,00
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	0,00	196,08	196,08	196,08	196,08	18,33	18,33	0,00	0,00	0,00	821,00
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Opatrenie 1.1.2	200	200	150	50	40	0	10	0	0
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.								
Opatrenie 1.2.1	2 120	1 378	1 034	345	345	0	0	742	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	1 410	705	529	176	176	0	0	705	0

Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	101	101	76	25	20	0	5	0	0
Spolu	3 831,00	2 384	1 788	596	581	0	15	1 447	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	555,25	370	277	92	91	0	1	186	0
2017	907,75	546	410	137	135	0	1	362	0
2018	907,75	546	410	137	135	0	1	362	0
2019	957,75	596	447	149	145	0	4	362	0
2020	402,50	226	170	57	54	0	3	176	0
2021	50,00	50	38	13	10	0	3	0	0
2022	50,00	50	38	13	10	0	3	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3831,00	2384	1788	596	581	0	15	1447	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	405	405	304	101	81	0	20	0	0
Opatrenie 2.1.3	103	103	77	26	21	0	5	0	0
Opatrenie 2.1.4	93	93	70	23	19	0	5	0	0
Opatrenie 2.1.5	395	395	296	99	79	0	20	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.2.1	21	21	16	5	4	0	1	0	0
Spolu	1 017,00	1 017	763	254	203	0	51	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	242,63	243	182	61	49	0	12	0	0
2016	242,63	243	182	61	49	0	12	0	0
2017	242,63	243	182	61	49	0	12	0	0
2018	242,63	243	182	61	49	0	12	0	0
2019	11,63	12	9	3	2	0	1	0	0
2020	11,63	12	9	3	2	0	1	0	0
2021	11,63	12	9	3	2	0	1	0	0
2022	11,63	12	9	3	2	0	1	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1017,00	1017	763	254	203	0	51	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	500	500	375	125	100	0	25	0	0
Opatrenie 3.3	202	202	152	51	40	0	10	0	0
Opatrenie 3.4	1 355	1 355	1 016	339	271	0	68	0	0
Spolu	2 057,00	2 057	1 543	514	411	0	103	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	125,00	125	94	31	25	0	6	0	0
2016	175,50	176	132	44	35	0	9	0	0
2017	514,25	514	386	129	103	0	26	0	0
2018	514,25	514	386	129	103	0	26	0	0
2019	389,25	389	292	97	78	0	19	0	0
2020	338,75	339	254	85	68	0	17	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0

Spolu	2057,00	2057	1543	514	411	0	103	0	0
-------	---------	------	------	-----	-----	---	-----	---	---

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	25	25	19	6	5	0	1	0	0
Opatrenie 4.4	1 305	1 305	979	326	261	0	65	0	0
Opatrenie 4.5	2 800	2 800	2 100	700	560	0	140	0	0
Opatrenie 4.6	405	405	304	101	81	0	20	0	0
Spolu	4 535	4 535	3 401	1 134	907	0	227	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	1032,50	1033	774	258	207	0	52	0	0
2016	1032,50	1033	774	258	207	0	52	0	0
2017	1133,75	1134	850	283	227	0	57	0	0
2018	1133,75	1134	850	283	227	0	57	0	0
2019	101,25	101	76	25	20	0	5	0	0
2020	101,25	101	76	25	20	0	5	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4535,00	4535	3401	1134	907	0	227	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR
EKO FOND
ENVIRONMENTÁLNY FOND
RECYKLAČNÝ FOND
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
GREENWAYS
PRIESTORY
POHODA ZA MESTOM
ZELENÉ OÁZY
GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	255	255	191	64	51	0	13	0	0
Opatrenie 5.2.3	205	205	154	51	41	0	10	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	251	251	188	63	50	0	13	0	0
Opatrenie 5.4.2	110	110	83	28	22	0	6	0	0
Spolu	821,00	821	616	205	164	0	41	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	196,08	196	147	49	39	0	10	0	0
2017	196,08	196	147	49	39	0	10	0	0
2018	196,08	196	147	49	39	0	10	0	0
2019	196,08	196	147	49	39	0	10	0	0
2020	18,33	18	14	5	4	0	1	0	0
2021	18,33	18	14	5	4	0	1	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	821,00	821	616	205	164	0	41	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	250,00	250	188	63	50	0	13	0	0
Opatrenie 6.1.4	1 605,00	1 605	1 204	401	321	0	80	0	0
Spolu	1 855,00	1 855	1 391	464	371	0	93	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	401,25	401	301	100	80	0	20	0	0
2018	401,25	401	301	100	80	0	20	0	0
2019	463,75	464	348	116	93	0	23	0	0
2020	463,75	464	348	116	93	0	23	0	0
2021	62,50	63	47	16	13	0	3	0	0
2022	62,50	63	47	16	13	0	3	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1855,00	1855	1391	464	371	0	93	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	70	70	53	18	14	0	4	0	0
Opatrenie 7.1.2	780	780	585	195	156	0	39	0	0
Opatrenie 7.1.3	225	225	169	56	45	0	11	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	455	455	341	114	91	0	23	0	0
Spolu	1 530.00	1 530	1 148	383	306	0	77	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	17,50	18	13	4	4	0	1	0	0
2016	268,75	269	202	67	54	0	13	0	0
2017	268,75	269	202	67	54	0	13	0	0
2018	382,50	383	287	96	77	0	19	0	0
2019	365,00	365	274	91	73	0	18	0	0
2020	113,75	114	85	28	23	0	6	0	0
2021	113,75	114	85	28	23	0	6	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1530,00	1530	1148	383	306	0	77	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	350	350	263	88	70	0	18	0	0
Opatrenie 8.1.2	15	15	11	4	3	0	1	0	0
Opatrenie 8.1.3	25	25	19	6	5	0	1	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	391.00	391	293	99	78	0	21	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	93,85	94	70	24	19	0	5	0	0
2016	97,60	98	73	24	20	0	5	0	0
2017	97,60	98	73	24	20	0	5	0	0
2018	97,60	98	73	24	20	0	5	0	0
2019	3,85	4	3	1	1	0	0	0	0
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0

2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	391,00	391	293	99	78	0	21	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiach na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								

Opatrenie 9.2.1	205	205	154	51	41	0	10	0	0
Spolu	207,00	207	154	53	41	0	12	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2016	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2017	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	51,35	51	38	13	10	0	3	0	0
2019	51,35	51	38	13	10	0	3	0	0
2020	51,35	51	38	13	10	0	3	0	0
2021	51,35	51	38	13	10	0	3	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	207,00	207	154	53	41	0	12	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	205	205	154	51	41	0	10	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľ/ov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie	18	18	14	5	4	0	1	0	0

10.2.1									
Spolu	223,00	223	167	56	45	0	11	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	9,00	9	7	2	2	0	0	0	0
2016	60,25	60	45	15	12	0	3	0	0
2017	51,25	51	38	13	10	0	3	0	0
2018	51,25	51	38	13	10	0	3	0	0
2019	51,25	51	38	13	10	0	3	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	223,00	223	167	56	45	0	11	0	0

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Opatrenie 11.1.2	4	4	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	10	10	8	3	2	0	1	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2017	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2018	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2019	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	10,00	10	8	3	2	0	1	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRÁVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatreniu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec / vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU / VYŠším ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci ⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴. Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4: skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: obec definovanú v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnu subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je: medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorit politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

- opatrenia č. 14: verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov; MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

- opatrenia č. 15: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Pôdohospodársku platobnú agentúru, Národnú sieť rozvoja vidieka sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;

- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby;
- podopatrenia 5.3: poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 7.2: fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,

- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Liesek je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Liesek bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

11.03.2016, Uznesenie č. 132/2016-OZ

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. RIÚS ŽISK 2014-2020
6. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR ŽISK),
7. Konceptcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
8. Národný program reforiem, máj 2012,
9. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
10. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
11. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
12. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
13. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
14. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
15. Konceptcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
16. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
17. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
18. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
19. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
20. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
21. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
24. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
25. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
26. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
27. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
28. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja.
29. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
33. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
34. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
35. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Liesek.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Faltán, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVA, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (1 979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74

34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.mineraly.sk/files/hor/spras.htm>
37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n . Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4 –
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. 20.5.2010, www.krasy-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk, 21.6.2010
57. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
58. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
59. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
60. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
61. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
62. NSRR, 2011
63. POH Liesek 2011 – 2015
64. PHSR 2007 – 2016
65. ZaD ÚPD Liesek, 2012, 2013
66. <http://www.liesek.eu.sk>
67. ŠÚ SR, DataCubes
68. <https://sk.wikipedia.org/>
69. ORSR
70. <http://zsliesek.edupage.sk/about/>
71. <http://www.anjelickovo.itall.sk/index.php?cat=14>

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liesek
Programovacie obdobie 2015 – 2024
2015**

SCARABEO-SK ,s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224